BOLLEBYGDS KOMMUN

ÄRENDELISTA/KALLELSE
Socialnämnden
2026-11-17

Tid: kl. 13:00
Plats: Tingshuset

Ordförande
Lars-Erik Olsson (S)

Ledamöter
Patrik Karlsson (KD), vice ordförande
Monika Hansson (M)
Tomas Bedö (M)
Hilja Lust (S)
Birgitta Rasmussen (SD)
Anneli Lindström (FR)

Ersättare
Christina Hein (S)
Johanna Gunnarsson (SD)
Sverre Fredriksson (M)
Mattias Ekenberg (MP)
Tomas Ridell (V)
Lisette Vermeulen (SD)
Stefan Larsson (FR)

Övriga
Rickard Olsson, Socialchef
Karolin Lindh, Utvecklingsledare/nämndsekreterare
Susanne Härstedt , Ekonom
Cecilia Klaesson, Utvecklingsledare
Visar Papraniku, Enhetschef IFO Vuxen
Kristina Augustsson, Tf. Utvecklingschef
Annette Henriksson, Verksamhetschef ÄO/KPV
Anneli Svensson, Tf. Verksamhetschef IFO/FS
Lars-Göran Högeryd, Utvecklingsledare
Daniella Ström Lindén, Enhetschef IFO Barn och unga
Sibell Törnblom, 1:e Socialsekreterare IFO Barn och unga

1. Upprop

2. Val av protokollsjusterare

Ärendet i korthet
Förslag på justering: digital justering måndag den 23 november 2026 kl. 09:00.
Föreslås att justera: Patrik Karlsson (KD).

3. Uppföljningsrapport, oktober 2026 för socialnämnden (SN2026/128)

Rickard Olsson, Förvaltningschef; Susanne Härstedt, Ekonom

4. Revidering av riktlinje för handläggning av ekonomiskt bistånd till försörjning och för levnadskostnader i övrigt (SN2025/76)

Cecilia Klaesson, Utvecklingsledare; Visar Papraniku Enhetschef IFO Vuxen

5. Samverkansavtal med Svenljunga kommun rörande medicinskt ansvarig för rehabilitering (SN2026/136)

Kristina Augustsson, Tf. Utvecklingschef

6. Information om RoomMate-projekt på Bollegården

Annette Henriksson, Verksamhetschef ÄO/KPV

Ärendet i korthet
Informationspunkt - inga handlingar.

Sammanfattning
Information kring utredning inför fortsatt användning av RoomMate.

7. Statusuppdatering gällande demensverksamheten

Annette Henriksson, Verksamhetschef ÄO/KPV

Ärendet i korthet
Informationspunkt - inga handlingar.

Sammanfattning
Statusuppdatering av pågående arbete med handlingsplanen som socialnämnden antog den 15 juni 2026 med anledning av genomlysningen av demensverksamheten.

8. Internationell placering enligt brysselförordningen - sekretess

Anneli Svensson, Tf. Verksamhetschef IFO/FS; Daniella Ström-Lindén, Enhetschef IFO Barn och unga; Sibell Törnblom, 1:e

Socialsekreterare IFO Barn och unga

Ärendet i korthet

Informationspunkt - inga handlingar.

9.	Sammanställning av klagomål, kvartal 3 2026 (SN2026/9)	Karolin Lindh, Utvecklingsledare/nämnd sekreterare; Anneli Svensson, Tf. Verksamhetschef IFO/FS; Annette Henriksson, Verksamhetschef ÄO/KPV
10.	Redovisning av ej verkställda beslut, kvartal 3 2026 (SN2026/5)	Karolin Lindh, Utvecklingsledare/nämnd sekreterare; Anneli Svensson, Tf. Verksamhetschef IFO/FS
11.	Lex Sarah utredning	Anneli Svensson, Verksamhetschef IFO/FS; Lars-Göran Högeryd, Utvecklingsledare

Ärendet i korthet
Informationspunkt - inga handlingar.

Sammanfattning
Information om inkomna och utredda Lex Sarah-ärenden samt redovisning av vidtagna åtgärder.

12.	Ansökan om verksamhetsbidrag 2027, kvinno- och ungdomsjouren (SN2026/124)	Anneli Svensson, Tf. Verksamhetschef IFO/FS
13.	Internkontrollplan 2027 (SN2026/119)	Rickard Olsson, Förvaltningschef
14.	Förvaltningen informerar	Rickard Olsson, Förvaltningschef
15.	Ledamöter informerar	

16. Meddelanden till socialnämnden

Anmälningar

- SN2026/7-29 §169 KS Handbok för hållbarhetsbedömning
- SN2026/7-30 Metodhandbok för hållbarhetsbedömning
- SN2026/10-13 Protokoll FSG Socialförvaltningen 2026-10-13
- SN2026/7-32 Hållbarhetsråd 2026-09-30 minnesanteckningar
- SN2026/7-33 Mötesanteckningar från kommunala pensionärsrådet 29 september 2026
- SN2026/10-14 Protokoll FSG Socialförvaltningen 2026-10-21

17. Redovisning av delegeringsbeslut, oktober 2026 (SN2026/1) Karolin Lindh, Utvecklingsledare/nämnd sekreterare

3. Uppföljningsrapport, oktober 2026 för socialnämnden SN2026/128

BOLLEBYGDS KOMMUN

Tjänsteskrivelse

2026-10-13

Susanne Härstedt | Ekonom

0734647024

susanne.harstedt@bollebygd.se

Dnr 191768

Uppföljningsrapport oktober 2026

Förslag till beslut

Socialnämnden godkänner uppföljningsrapporten för oktober 2026.

Ärendet

Enligt kommunfullmäktiges beslut den 11 februari 2016 ska en månadsuppföljning redovisas per februari, april och oktober. Denna rapport utgör socialförvaltningens del i den kommunövergripande rapporten. Rapporten innehåller en ekonomisk sammanställning och årsprognos.

Ekonomiska förutsättningar

I denna uppföljning prognostiseras socialförvaltningens årsresultat till +8,6 mnkr jämfört med budget.

Barnkonsekvensanalys

Beslut i ärendet bedöms inte påverka barn och unga negativt.

Beslutsunderlag

- Uppföljningsrapport oktober 2026, tjänsteskrivelse 20261013.
- Uppföljningsrapport oktober 2026, SN2026/128.

Skickas till

Kommunstyrelsen

BOLLEBYGDS KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2026-10-13

BOLLEBYGDS KOMMUN

Socialförvaltningen

Rickard Olsson	Susanne Härstedt
Förvaltningschef	Ekonom

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Webbplats	E-post
517 83 Bollebygd	Ballebovägen 2	033–231300	033-231428	www.bollebygd.se	kommunen@bollebygd.se

Socialnämnden

Dnr : **SN2026/128**

Uppföljningsrapport socialnämnden oktober 2026

Ekonomiskt utfall och prognos

Ackumulerat jan-okt 2026		**Verksamhet**	Helår 2026			Helår 2025
Utfall nettokostnad	Avvikelse nettokostnad	*Belopp i mnkr*	Prognos nettokostnad	Budget nettokostnad	Prognos avvikelse mot budget	Utfall nettokostnad
-94,3	-1,6	Äldreomsorg	-113,4	-112,6	-0,8	-107,8
-39,3	+3,7	Funktionsstöd	-50,1	-52,1	+2,0	-54,5
-35,8	+5,7	Individ & familjeomsorg	-46,0	-50,4	+4,4	-43,2
-13,1	+2,5	Stab	-15,8	-18,9	+3,1	-16,3
-0,8	-0,1	Nämnden	-1,0	-0,9	-0,1	-0,9
-183,3	**+10,2**	**TOTALT**	**-226,3**	**-234,9**	**+8,6**	**-222,7**

Belopp i mnkr. Avrundningar förekommer i tabellen och kan påverka summering.

Tabellen ovan visar i tur och ordning: Periodens nettokostnader, periodens avvikelse mellan nettokostnad och budget. Därefter prognos för helåret, budget för helåret samt prognosens avvikelse mot budget för helåret. Sista kolumnen visar den totala nettokostnaden föregående år.

Totalt socialnämnden

Socialnämnden prognostiserar ett årsresultat om +8,6 mnkr jämfört mot budget. Prognosen visar på en positiv avvikelse mot budget för alla verksamhetsområden, förutom äldreomsorg och nämnden. Nettokostnaderna för perioden har ökat med 1% jämfört med föregående år.

Förvaltningen har ansökt om kostnader som eventuellt kan återsökas, för köpta placeringar. Förvaltningen har under oktober mottagit 735 tkr samt inväntar ytterligare beslut för ansökningar.

Äldreomsorg

Verksamheten prognostiserar ett underskott om -0,8 mnkr för helåret. Verksamhetschef har under större delen av året haft samtliga tjänster tillsatta. Under perioden oktober till december är en tjänst vakant, men ersätts delvis, vilket medför något lägre personalkostnader.

Inom särskilt boende har det periodvis förekommit ett begränsat antal outhyrda lägenheter. Dessa har till viss del kunnat nyttjas som korttidsplatser under perioder med hög efterfrågan som har drivit personalkostnader. Under en period med lägre beläggning har verksamheten även sålt korttidsplatser till annan kommun, vilket genererat ökade intäkter.

Särskilt boende har under året arbetat aktivt med samplanering av personal mellan enheterna för att säkerställa bemanning och samtidigt upprätthålla en kostnadseffektiv verksamhet.

Inom hemtjänsten har verksamheten under årets första hälft kunnat upprätthålla en något lägre nattbemanning samt i vissa fall avstått från att ersätta kortare frånvaro på dagtid. Ett ökat antal ärenden i kombination med flera sjukskrivningar har dock senare under året medfört behov av förstärkt bemanning.

Kommunal primärvård redovisar lägre kostnader än budgeterat, vilket främst förklaras av att vissa vakanser inte har ersatts fullt ut. Under sommarperioden har en sjuksköterskeketjänst tillfälligt ersatts med undersköterskekompetens, vilket också bidragit till den positiva budgetavvikelsen.

Äldreomsorgen har under perioden nyttjat strax över 4 mnkr av riktade statsbidrag. Antal brukare med hemtjänst har ökat till 148 (snitt jan-okt), att jämföra med 134 samma period föregående år. Hemtjänstbrukare som har behov av mer än 120 timmar hemtjänst per månad är i snitt 2, jämfört med 6 brukare samma period 2025.

Funktionsstöd

Prognos för verksamheten 2026 är ett överskott om 2,0 mnkr. Den största positiva avvikelsen i prognosen härrör till personalkostnader samt ett betydande mindre utfall på färdtjänst är beräknat.

Det nya boendet som startades under hösten 2025 kommer under november vara fullbelagt, samt att det för tillfället finns en ledig plats på kommunens andra gruppbostad. Planeringen är att under december kommer även detta boende bli fullbelagt. Att ha fullbelagda boende i egen regi gör tydlig ekonomisk påverkan, då inga externa platser köps.

Verksamheten på Daglig verksamhet har 33 brukare samt en brukare i extern verksamhet. En återinförd aktivitet för hösten är det skolkafé som drivs av deltagare från Daglig verksamhet.

Individ och familjeomsorg

Prognos för verksamheten 2026 är ett överskott om 4,4 mnkr mot budget. Området har under 2026 blivit beviljade flertalet statsbidrag, både som riktade och generella bidrag. Detta bidrar till det positiva budgetresultatet på helheten. Vissa av inplanerade aktiveter kopplade till bidragen är i införarstadiet, vissa aktiviteter som till exempel skolsociala teamet, brottsförebyggande insatser, förstärkning av tidiga insatser är i drift enligt plan. Under perioden har Individ- och familjeomsorg nyttjat strax över 3 mnkr av riktade statsbidrag.

Den nya enheten Arbetsliv och Sysselsättning kommer att vara i drift först under januari 2027. Skälet till detta är att rekrytering av chef till enheten tog längre tid än planerat. Detta ger en positiv påverkan på prognosen.

Placeringskostnader för vuxna har under året minskat och i dagsläget är det en person som är beviljad plats på ett BMSS (Bostad med särskild Service) enligt SOL på extern placering. Under året har två barn placerats på HVB, en placering har avslutats men ett barn har en pågående HVB placering sedan i mars 2026.

Det finns en liten ökning av antal individer som uppbär försörjningsstöd.

Stab

Enheten prognostiserar ett överskott om 3,1 mnkr för helåret. Överskottet härrör sig till avvecklingen av systemet Millenium, vakanta tjänster under tillsättning, medarbetare som gått i pension och medarbetare som har lägre tjänstgöringsgrad än budgeterat. Stab har under perioden nyttjat cirka 600 tkr av riktade statsbidrag.

Statsbidrag

Riktade statsbidrag tas ej in i budget, utan statsbidragen aktiveras och intäktsförs i takt med att de nyttjas under året.

Nämnden

Nämnden prognostiserar ett knappt underskott om-0,1 mnkr för helåret.

Sammanställning prognoser under året, samt eventuella åtgärder

Verksamhet	feb.	april	aug.	okt.	bokslut	avvikelse
Prognos för helårsresultat	+1,3	+6,7	+3,2	+8,6		

Socialnämnden prognostiserat ett årsresultat om +8,6 mnkr vilket utgör en förbättrad prognos från tidigare prognoser under året.

Vid augustirapporten hade vi avvikelser inom äldreomsorgen, då bemanningen under sommaren varit högre än budgeterat. Beläggningen på särskilt boende och korttidsenheten ökade stort vilket påverkade personalkostnaderna på alla enheter. Hemtjänsten hade under samma period en ökning av antal brukare och brukarnas behov ökade, vilket påverkade personalkostnaderna. Efter oktober ser vi en stabilisering av personalkostnader på verksamheten. Under de senaste månaderna har verksamheten fokuserat på att använda statsbidrag som inkommit under sommaren.

Individ- och familjeomsorg har under de senaste månaderna aktiverat statsbidrag om strax över 3 mnkr samt mottagit en återsökt kostnad, för köpta placeringar, om 735 tkr.

Prestationer

Insatser ÄO	Jan-okt 2026	Jan-okt 2025
Procentuell beläggning demens, snitt	95%	95%
Procentuell beläggning somatisk, snitt	92%	87%
Procentuell beläggning korttid, snitt	95%	79%
Antal vårdtagare med beslut, hemtjänst, snitt	148	134

Insatser IFO	Jan-okt 2026	Jan-okt 2025
Ekonomiskt bistånd, antal hushåll snitt/månad	42	38
Placeringar vuxna missbruk (HVB+LVM) antal dagar	0	198
Placeringar barn och unga, HVB antal dagar	293	0
Placeringar över 14 dagar barn och unga familjehem, antal individer	10	16
Antal öppnade utredningar BoU	97	111
Anmälningar BoU & vuxen	1 320	1 457

Prestationer för Socialnämnden	Prognos 2026	Utfall 2025
Boende unga/vuxna LSS	27	26
Daglig verksamhet	33	35

Statsbidrag

Statsbidrag 2026, mnkr	Mottagit	Kvar
Säkerställa god vård och omsorg	3,8	1,5
För en mer förebyggande & kunskapsbaserad socialtjänst	3,0	1,3
Äldreomsorgslyftet	1,7	0,8
God och nära vård	0,9	0,3
Skolsociala team	0,7	0,2
Stärka kompetensförsörjning i hälso- och sjukvård	0,6	0,4
Förebygga och motverka brottslighet	0,5	0,1
Bostad först	0,5	0,1
Verksamhet med personligt ombud	0,5	0,1
Subventioner av placeringar i den sociala barn- och ungdomsvården	0,5	0,0
Extra habiliteringsersättning	0,3	0,1
Kommunal hälso- och sjukvårdsberedskap	0,2	0,2
Ökad och jämlik tillgång till föräldraskapsstöd	0,1	0,1
Hälsosamtal för äldre	0,1	0,0
Socialtjänstdataregister	0,1	0,1
Hjälpa våldsutsatta att ordna boende	0,1	0,1
Summa	**13,5**	**5,4**

Belopp i mnkr. Avrundningar förekommer i tabellen och kan påverka summering.

Tabellen ovan visar mottagna statsbidrag samt vad som är kvar att nyttja av statsbidrag vid oktoberprognos.

Investeringar

Verksamhet/område, mnkr	Ack utfall oktober	Prognos helår 2026	Budget helår 2026
Reinvesteringar	0,6	1,6	1,6
Summa	**0,6**	**1,6**	**1,6**

Belopp i mnkr. Avrundningar förekommer i tabellen och kan påverka summering.

Socialnämnden har fått 1,6 mnkr till investeringar för 2026. Av den totala investeringsramen prognostiseras 1,6 mnkr att nyttjas.

Personalstatistik

Socialförvaltningen	Jan-okt 2026	Jan-okt 2025
Antal tillsvidareanställda	256	265
Antal visstidsanställda	33	16
Antal timavlönade (timmar)	59 416	47 763
Övertid/fyllnad/mertid (tim)	1 568	1 323
Andel tills vidare m. heltid (%)	97,7%	88,7%
Sjukfrånvaro (%)	7,0%	8,4%
Sjukfrånvaro ≥ 60 dagar (%)	32,9%	36,7%
Sjukfrånvaro ≤ 29 år (%)	7,7%	6,2%
Sjukfrånvaro 30-49 år (%)	3,9%	6,6%
Sjukfrånvaro ≥ 50 år (%)	6,6%	11,8%

4. Revidering av riktlinje för handläggning av ekonomiskt bistånd till försörjning och för levnadskostnader i övrigt SN2025/76

BOLLEBYGDS KOMMUN

Tjänsteskrivelse

2026-10-29

Cecilia Klaesson | Utvecklingsledare

0734-64 75 29 |

cecilia.klaesson@bollebygd.se

Dnr 192084

Socialnämnden

Riktlinje för handläggning av ekonomiskt bistånd till försörjning och för levnadskostnader i övrigt

Förslag till beslut

Socialnämnden antar förslag om Riktlinje för handläggning av ekonomiskt bistånd till försörjning och för levnadskostnader i övrigt.

Riktlinjen gäller från 1 december 2026.

Samtidigt upphävs Riktlinje för handläggning av ekonomiskt bistånd till försörjning och för levnadskostnader i övrigt, 2025-10-21 § 94 (SN 2025/76-3).

Ärendet

Riktlinjen är ett stöd för handläggaren vid prövning av rätten till ekonomiskt bistånd. Syftet med riktlinjen är att de som ansöker om ekonomiskt bistånd ska bli lika behandlade i kommunen och att rättssäkerheten säkerställs. Av riktlinjen framgår socialnämndens tolkning av rätten till ekonomiskt bistånd för försörjning och för levnadskostnader i övrigt.

Med anledning av ett par förändringar i 12 kapitlet socialtjänstlagen, behöver riktlinjen revideras. I samband med detta föreslår förvaltningen även ett par förtydliganden.

Föreslagna ändringar i korthet

BOLLEBYGDS KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2026-10-29

- **4.10 Hushållsel**. Vid bedömning av skälig levnadsnivå till kostnader för hushållsel tar nämnden idag stöd från statistiska centralbyrån (SCB). Förslag: Att nämnden i stället beaktar Konsumentverkets beräknade hushållskostnader vid bedömning av skäliga kostnader. Konsumentverket beräkningar kan vara ett stöd till bland annat socialtjänst vid bedömning av bistånd till kostnader som inte ingår i den fasta riksnormen.

- **8.3 Arbetslösa**. Förslag ändrad formulering med anledning av lagändring i 12 kap socialtjänstlagen från 1 juli 2026. Enligt 12 kap 4 a socialtjänstlagen ska socialnämnden begära att en person som fått försörjningsstöd under minst tre sammanhängande månader, deltar i aktiviteter som anges i 12 kap 6a § socialtjänstlagen (aktivitetskrav). I vissa fall får Socialnämnden ställa krav tidigare.

- **8.16.7 Kvalificeringskrav för social förmån**. Förslag tillägg: Från 1 januari 2027 gäller krav på kvalificering för att den enskilde ska få ta del av bosättningsbaserade socialförsäkringsförmåner. Huruvida den enskilde uppfyller kraven på kvalificering kan påverka rätten till ekonomiskt bistånd.

Utöver ovanstående ändringar föreslår även nämnden viss justering av avsnittet som handlar om kommunicering och delgivning av beslut. Förvaltningen har en rutin för kommunicering som beskriver på vilket sätt detta ska ske. Förvaltningen föreslår därför att korta ner avsnittet. Ingen ändring i sak.

Barnkonsekvensanalys

Barnkonsekvens finns i riktlinjen.

Beslutsunderlag

- Riktlinje för handläggning av ekonomiskt bistånd till försörjning och för levnadskostnader i övrigt.

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Webbplats	E-post
517 83 Bollebygd	Ballebovägen 2	033–231300	033-231428	www.bollebygd.se	kommunen@bollebygd.se

BOLLEBYGDS KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2026-10-29

Skickas till

Förvaltningschef

Verksamhetschef IFO

Enhetschef IFO Vuxen

Utvecklingsledare

BOLLEBYGDS KOMMUN

Socialförvaltningen

Rickard Olsson	Cecilia Klaesson
Förvaltningschef	Utvecklingsledare

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Webbplats	E-post
517 83 Bollebygd	Ballebovägen 2	033–231300	033-231428	www.bollebygd.se	kommunen@bollebygd.se

Styrdokument
2025-10-27

Fastställd: Socialnämnden 2025-10-21 § 94

Reviderad: 2026-10-17 § X

Gäller för: Socialnämnden

Dokumentansvarig:
Utvecklingsledare

Dnr : **191953**

Riktlinje för handläggning av ekonomiskt bistånd till försörjning och för levnadskostnader i övrigt

Innehållsförteckning

1. Riktlinjernas syfte och tillämpning 6
1.1 Syfte 6
1.2 Rättslig grund för ekonomiskt bistånd 6
1.3 Socialtjänstens uppdrag 6
1. Barnperspektiv vid handläggning av ekonomiskt bistånd 7
2. Handläggningens första steg 8
2.1 Vem kan ansöka? 8
2.2 Kommunens ansvar 8
2.3 Ansökan 9
2.4 Utredning 9
2.5 Handläggning 10
2.6 Tid för ansökan 12
2.7 Kommunicering och ~~delgivning~~ underrättelse av beslut 13
2.8 Överklagande 14
2.9 Avslut av ärende 14
3. Försörjningsstöd - Riksnorm 14
3.1 Bistånd över riksnorm 16
3.1.1 Utökad norm i samband med högtidsfirande 17
3.2 Bistånd under riksnorm 17
3.2.1 Särskilda skäl att beräkna ersättningen till en lägre nivå 17
3.3 Nödprövning och matnorm 18
3.4 Särskild beräkningsregel - jobbstimulans 18
4. Boende 19
4.1 Skälig bostadskostnad 19
4.2 Byte av bostad 19
4.3 Hyreslägenhet 20
4.4 Bostadsrätt eller villa 20
4.4.1 Beräkning av bostadskostnad för egen fastighet 20
4.4.2 Beräkning av boendekostnad för bostadsrätt 21
4.5 Andrahandsboende 21
4.6 Hushållsgemenskap med bostadsinnehavaren 21
4.7 Inneboende 22
4.8 Andra boendeformer 22
4.9 Hemlösa 22
4.10 Hushållsel 22

4.11 Hemförsäkring....23
5. Försörjningsstöd vid vistelse på institution....23
5.1 Kostnader i samband med bostad....24
6. Utlandsvistelse....24
7. Bistånd till levnadskostnader i övrigt....25
7.1 Avgifter och kostnader....25
7.1.1 Avgift till fackförening och arbetslöshetskassa....25
7.1.2 Avgifter för kommunal service....25
7.1.3 Advokatkostnader....26
7.1.4 Kostnader för äktenskapsskillnad och bodelning....26
7.1.5 Kostnader för identitetshandlingar....26
7.1.6 Avgift för ansökan om medborgarskap och uppehållstillstånd....27
7.2 Begravning....27
7.2.1 Begravning utomlands....27
7.3 Bilinnehav....28
7.4 Cykel....28
7.5 Internet....28
7.6 Dator....29
7.7 Flyttkostnader....29
7.8 Glasögon eller kontaktlinser....30
7.9 Hälso- och sjukvård....30
7.10 Hemutrustning....31
7.10.1 Underhåll eller reparation av hemutrustning....31
7.10.2 Ungdomar som flyttar hemifrån....31
7.11 Kläder och skor utöver vad som ingår i försörjningsstödet....32
7.12 Magasineringskostnader....32
7.13 Rekreation....32
7.14 Resor....33
7.14.1 Arbetsresor....33
7.14.2 Övriga lokala resor....33
7.14.3 Resa till begravning....34
7.14.4 Sjukresor och färdtjänst....34
7.14.5 Umgängesresor....34
7.14.6 Återföreningsresor....35
7.14.7 Återvandringsresor....35
7.15 Skulder....35

7.15.1 Hyresskulder 35
7.15.2 Övriga skulder 36
7.16 Spädbarnsutrustning 36
7.17 Tandvård 36
7.17.1 Akut tandvård 37
7.17.2 Icke-akut tandvård 37
7.18 Vitvaror 38
8. Särskilda grupper av sökande 39
8.1 Personer med egna medel 39
8.2 Personer med realiserbara tillgångar - bostadsrätt eller villa 40
8.3 Arbetslösa 40
8.4 Personer som inte står till arbetsmarknadens förfogande 42
8.4.1 På grund av sjukdom 42
8.4.2 På grund av funktionsnedsättning 43
8.5 Barn och ungdomars egna medel och inkomster 43
8.6 Företagare eller personer med fria yrken 44
8.7 Hemmaboende ungdomar 45
8.8 Ungdomar som flyttat hemifrån 46
8.9 Inskrivna för kriminalvård, rättspsykiatrisk vård, etc. 46
8.10 Personer med Intensivövervakning med elektronisk kontroll, fotboja 47
8.11 Personer 66 år och äldre 48
8.12 Studerande 48
8.12.1 Studerande över 20 år 48
8.12.2 Studerande under 20 år 49
8.12.3 Studerande under ferier 49
8.12.4 Tilläggsbidrag 50
8.13 Vuxna som utsatts för våld i hemmet 50
8.14 Värnpliktiga 51
8.15 Makar, registrerade partner och sambor 51
8.16 Utländska medborgare 52
8.16.1 Med uppehållstillstånd 53
8.16.2 Utan uppehållstillstånd 53
8.16.3 Asylsökande och tillståndssökande 54
8.16.4 Nordiska medborgare 54
8.16.5 Övriga EU-medborgare 55
8.16.6 ”Papperslösa” 56

8.16.6.1 Personer med utvisningsbeslut eller återkallade uppehållstillstånd....56
8.16.6.2 Personer som aldrig sökt uppehållstillstånd, vars uppehållstillstånd gått ut eller EU-medborgare utan uppehållsrätt....56
9. Återbetalning av ekonomiskt bistånd....57
9.1 Återsökning av beviljat ekonomiskt bistånd....58
9.2 Återkrav av beviljat ekonomiskt bistånd....58
9.3 Återkrav enligt 33 kap 1 SoL....59
9.4 Återkrav enligt 33 kap 2 § SoL....60
9.5 Återkrav enligt 33 kap 3 § SoL....60
9.6 Ersättningstalan....61
9.7 Utredning om misstänkt bedrägeri....62
10. Barnkonsekvensanalys....63

1. Riktlinjernas syfte och tillämpning

1.1 Syfte

Dokumentet innehåller anvisningar för arbetet med handläggning enligt socialtjänstlagen (SoL). Syftet med riktlinjerna är att personer som ansöker om stöd ska bli lika behandlade i kommunen och att rättssäkerheten ska säkerställas. Detta gäller såväl i förhållande till omfattningen på det bistånd som ges som förutsättningar för rätt till bistånd. Av riktlinjerna framgår socialnämndens tolkning av rätten till ekonomiskt bistånd till försörjning och för levnadskostnader i övrigt.

Riktlinjerna ska utgöra ett stöd och en ram för handläggaren vid prövning av rätten till ekonomiskt bistånd. En helhetsbedömning av den enskildes totala situation måste alltid göras i varje enskilt fall och det är alltid den enskildes behov av stöd och hjälp som är avgörande vid beslut om bistånd.

1.2 Rättslig grund för ekonomiskt bistånd

Beslut om ekonomiskt bistånd fattas enligt 12 kap 1 § SoL och ska syfta till att den enskilde uppnår eller bibehåller en skälig levnadsnivå. Vad som är en skälig levnadsnivå är inte definierat av lagtext eller generellt i praxis utan ska avgöras utifrån situationen i samhället och efter en individuell prövning. I vissa fall har det dock satts gränser för vad som kan anses ingå i skälig levnadsnivå och i dessa fall har kommunen inte rätt att utge bistånd enligt 12 kap 1 § SoL. Kommunernas självbestämmanderätt medger dock rätt att besluta om hur bistånd ska utbetalas och kan då ge bistånd utöver vad som ingår i skälig levnadsnivå. På grund av hur 12 kap 1 § är formulerad kan sådant bistånd dock inte ges enligt den bestämmelsen. Bistånd som går utöver den gängse tolkningen av skälig levnadsnivå kan ges enligt 12 kap 2 § SoL. Sådana beslut kan endast prövas genom laglighetsprövning enligt kommunallagen. För att den enskilde ska kunna ta tillvara sin rätt är det därför viktigt att rätten till bistånd enligt 12 kap 1 § prövas först eftersom den enskilde då kan överklaga den delen av beslutet och få sitt ärende prövat i sak av förvaltningsrätten.

1.3 Socialtjänstens uppdrag

Socialtjänstens uppdrag när det kommer till ekonomiskt bistånd är att agera som ett yttersta skyddsnät för människor som har tillfälliga försörjningssvårigheter. Det innebär att alla andra möjligheter till försörjning ska vara uttömda innan det blir aktuellt att bevilja ekonomiskt bistånd.

Ekonomiskt bistånd är tänkt som en tillfällig lösning på ett akut behov och normerna är därför utformade restriktivt då tanken är att den enskilde ska överleva med hjälp av biståndet. Det ska ställas mot bidrag eller förmåner som är tänkta att man ska leva på, så som sjukersättning eller pension. Det är därför naturligt att ekonomiskt bistånd endast möjliggör en lägsta nivå av vad som är skäligt att förvänta sig att någon ska överleva på.

En av socialtjänstlagens huvudprinciper handlar om egenansvar som innebär att den enskilde har huvudansvaret för sin försörjning och själv ska göra allt vad hen kan för att ordna sin ekonomi så att försörjningsstöd inte behövs.

Då behov av bistånd har konstaterats ska socialtjänsten ha ett aktivt förhållningssätt i samarbetet med den som söker ekonomiskt bistånd och arbeta förebyggande och motiverande med särskilt fokus på att motverka långvarigt biståndsmottagande. I de flesta fall är slutmålet förvärvsarbete och i planeringen ska det tidigt kartläggas när det är lämpligt att remittera den enskilde till kommunens arbetsmarknadsenhet. Det är dock viktigt att beakta att alla människor inte har förutsättningar att försörja sig genom förvärvsarbete och insatserna måste i de fallen inriktas på att hitta andra lösningar, till exempel genom att undersöka möjligheterna till sjukersättning och andra ersättningar.

1. Barnperspektiv vid handläggning av ekonomiskt bistånd

Sedan januari 2020 gäller Barnkonventionen som svensk lag och tillerkänner barnet ett antal rättigheter i alla beslut som rör barn. Dessa rättigheter finns i huvudsak redan intagna i socialtjänstlagen och för prövningen av ekonomiskt bistånd är de viktigaste principerna barnets bästa enligt 3 kap 1 § SoL § SoL och barnets rätt att framföra sina åsikter enligt 3 kap 2 § SoL. Det innebär att barnets bästa ska klarläggas och barnet ska synliggöras i prövningen av ekonomiskt bistånd, det får dock aldrig gå så långt att barnet utreds mot föräldrarnas vilja. Det är rimligt att från start fråga föräldrarna om barnets situation och i samförstånd med föräldrarna planera för samtal med barnens familj/vårdnadshavare utifrån deras ålder och mognad. Vid ansökan om barnspecifika utgifter, exempelvis kostnad för cykel, läger eller liknande, ska barnets åsikt om möjligt inhämtas. Om det inte är möjligt ska det belysas utifrån samtal med föräldrarna.

Nämnden ska ta särskild hänsyn till barnets situation i det vräkningsförebyggande arbetet. Det vräkningsförebyggande arbete ska inkludera att tala med eller om barn, gjort hembesök, att upprätta en arbetsplan samt iakttagit barns boendesituation för att förhindra vräkning. Barnperspektivet ska tillgodoses och följas upp genom att barns behov och situation ska uppmärksammas i handläggningen, att man bör tala med barn vid behovsbedömning och att man utgår från ett helhetsperspektiv i bedömningen av barns bästa. Särskild vikt ska fästas vid frågor gällande barns boende, umgänge med föräldrar, hälsa, fritid samt ungdomars ferieinkomster.

2. Handläggningens första steg

2.1 Vem kan ansöka?

Som huvudregel är det den enskilde som ska ansöka om bistånd, detta kommer av socialtjänstlagens grundläggande principer om självbestämmande och frivillighet. Alla enskilda kan dock ha ombud, förvaltare eller gode män som har rätt att ansöka om bistånd för den enskilde. Om en ansökan kommer in från en person som uppger sig vara ombud, förvaltare eller god man är det viktigt att begära in fullmakt eller beslut på detta så att socialnämnden har rättslig grund för den fortsatta handläggningen.

2.2 Kommunens ansvar

Det första steget i handläggningen ska alltid vara att klarlägga vilken kommun som är ansvarig för att pröva ansökan. Enligt 29 kap 4 § socialtjänstlagen är det den kommun där den enskilde vistas som ansvarar för den enskildes behov av hjälp och stöd. Om den enskilde är bosatt i en annan kommun än vistelsekommunen ska bosättningskommunen ansvara för den enskildes behov av hjälp och stöd. En sådan situation är dock ovanlig och generellt är vistelsekommun och bosättningskommun en och samma.

Det förekommer vidare att ansökningar om bistånd kommer in från enskilda som tillfälligt vistas i kommunen. Dessa personer har som huvudregel inte rätt till bistånd men det kan vara aktuellt att bevilja matnorm eller bistånd till hemresa. Sådana beslut ska inte fattas med villkor om återbetalning men den enskilde ska informeras om att det är ett engångsbeslut och att hen ska uppsöka socialtjänsten i sin hemkommun för ytterligare hjälp. Om personen återkommer kan bistånd till hemresa

beviljas i form av färdigköpt, ej återköpbar, biljett med billigaste färdmedel för resa till hemkommunen.

2.3 Ansökan

Det saknas formkrav för hur en ansökan om ekonomiskt bistånd ska utformas och den kan därför vara både muntlig och skriftlig. Vid muntlig ansökan skall handläggaren dokumentera vad den enskilde ansöker om. I väntan på första besöket dokumenteras ansökan i en aktualisering. Vid tidsbokningstillfället ska den sökande få information om vilka handlingar och uppgifter som ska uppvisas. Eftersom ekonomiskt bistånd skall bygga på en individuell behovsbedömning kan bistånd inte beviljas om en enskild inte kan styrka att hen saknar medel för sin försörjning.

Om det är oklart om den enskilde vill ansöka om stöd eller enbart frågar om information ska det tolkas som en ansökan och hanteras därefter.

2.4 Utredning

En utredning av god kvalité är grunden för att kunna bedöma vilket stöd och vilka insatser som ska erbjudas. Syftet med utredningen är att skapa sig en helhetsbild av förutsättningar, resurser och behov.

Med utredningen som grund ska socialtjänsten tillsammans med den enskilde göra en planering för hur individen långsiktigt ska kunna försörja sig själv. Den enskilde ska ha inflytande över planeringen som ska bygga på helhetssyn, vara framåtsyftande och innehålla mål och delmål samt en tydlig beskrivning av vad som ska göras, när det ska göras och vem som ansvarar för vad. Socialtjänsten ska beakta de enskilda behoven hos sökande och medsökande och göra en separat planering för var och en med beaktande av hushållets samlade förutsättningar och situation. Planeringen ska dokumenteras i en handlingsplan som förs in i Lifecare under rubriken ”Handlingsplan”.

Omfattningen på utredning, planering och uppföljning påverkas av biståndstidens längd och individens eller familjens förutsättningar och behov. Socialtjänsten ska inte utreda mer än situationen kräver och en bedömning av vad som krävs ska göras för

varje ärende. En genomgående förutsättning bör vara att utredning och planering sker genom personliga möten.

2.5 Handläggning

Handläggning ska präglas av tydlig information, noggranna kontroller och korrekt dokumentation i Lifecare. Uppgifter som alltid ska kontrolleras är identitet, folkbokföring och vårdnadshavare för barn i hushållet.

Vid första besöket är det av stor vikt att samtliga vuxna i hushållet deltar. En utredningsprocess kan inte vidtas om endast en av två sökande deltar. Ett personligt besök på socialkontoret är önskvärt, men ett hembesök kan ibland vara en utväg om den enskilde, exempelvis på grund av sjukdom eller funktionsnedsättning har svårigheter att uppsöka förvaltningen. Vid första besöket görs noggranna kontroller av den enskildes identitet, att Bollebygd är rätt kommun att pröva ansökan, inkomster, utgifter, sysselsättning och andra uppgifter av betydelse för att pröva rätten till bistånd.

Vid första besöket ska följande kontrolleras

- legitimation
- medborgarskap/Uppehållstillstånd samt grund för uppehållstillstånd
- folkbokföring
- kontoförteckning
- kontoutdrag, minst tre månader tillbaka från samtliga konton
- de tre senaste lönebeskeden om den sökande haft lön
- de tre senaste månadernas utbetalningar av pension, sjukpenning, föräldrapenning, underhållsstöd, bostadsbidrag och ev. övriga inkomster.
- preliminär skatteberäkning från Skatteverket
- uppgifter om tillgångar, exempelvis bil, bankmedel, fastighet, båt
- uppgifter om den enskilde har rätt till jobbstimulans.
- Hyreskontrakt
- underlag för boendekostnad så som hyresavi eller fakturor som påvisar driftskostnaden vid boende i egen fastighet så att boendekostnad kan fastställas
- räkningar, fakturor eller kvitton av betydelse för aktuell period

- uppgifter om eventuella avbetalningar eller beslut om utmätning via Kronofogden
- arbetsgivarintyg om den sökande blivit arbetslös
- handlingsplan från Arbetsförmedlingen och daganteckning från senaste besök för den som är arbetssökande.
- läkarintyg med aktuell sjukskrivningsperiod om den sökande är sjuk.
- utbetalningsplan och antagningsbesked för den som är eller ska bli studerande
- övriga uppgifter av betydelse för bedömning av rätten till bistånd.
- samtycke.

Vid nybesök kan hushållets samlade inkomster och utgifter under en tidsperiod av tre månader räknas tillbaka. Detta för att undersöka om familjen haft sådana inkomster under tidigare månader att dessa borde ha kunnat sparas och användas när inkomsterna minskat. Socialtjänsten kan ställa krav på den enskilde att planera sin ekonomi med framförhållning. Framkommer ett normöverskott vid beräkning måste följande utredas

- Hur omfattande är normöverskottet och när i perioden av tre månader bakåt uppstod överskottet?
- Har familjen kunnat planera för en sämre ekonomisk situation eller uppkom denna situation helt oväntat?
- Till vilka utgifter har normöverskottet förbrukats?

Huvudregeln är att ett normöverskott överflyttas till nästkommande normperiod, detta gäller särskilt för personer som tidigare har haft försörjningsstöd då de förväntas ha en större kunskap om hur försörjningsstöd beräknas. Tidigare normöverskott enligt denna beräkning ska endast göras de första två månaderna om inte normöverskottet är mycket stort och var avsett att täcka en längre period, exempelvis avgångsvederlag.

När den enskilde och medsökande har skrivit under sin ansökan samt medgivande till sekretessbrytande, kan kontroll göras hos andra som exempelvis hyresvärd eller arbetsgivare. Socialnämnden har rätt att hämta uppgifter från Centrala Studiestödsnämnden (CSN), Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten,

arbetslöshetskassor enligt 15 kap 10 § SoL, av Arbetsförmedlingen enligt 15 kap 11 § SoL och av Skatteverket enligt 15 kap 12 § SoL. Det är lämpligt att den enskilde informeras om att uppgifter kommer att inhämtas. En vidare samverkan med andra myndigheter kring enskildas ska planeras och utformas tillsammans med den enskilde.

Vid nästkommande besök är det viktigt att den enskilde visar underlag på att de utgifter som medräknats vid föregående besök har betalats, vanligtvis genom kontoutdrag eller kvitton. Detta för att undvika att resthyror eller skulder uppstår trots att bistånd beviljats. Om det på detta sätt visar sig att den enskilde har svårt att klara sina utgifter trots biståndet kan till exempel hushållsekonomisk rådgivning ses som en insats att föreslå. Om det saknas andra lösningar kan socialtjänsten betala fakturor direkt till betalningsmottagaren, möjligheten ska dock tillämpas restriktivt då det fråntar den enskilde ansvaret för sin försörjning.

2.6 Tid för ansökan

Ekonomiskt bistånd söks framåtsyftande för att täcka det kommande behovet och även om det kan konstateras att den enskilde har saknat medel för sin försörjning under en föregående period har behovet uppenbart tillgodosetts på annat sätt. Det är den enskildes ansvar att ansöka om ekonomiskt bistånd i god tid eller senast då behovet uppstår. Det innebär att om en enskild ansöker om ekonomiskt bistånd den sjunde dagen i månaden så ska behovet av ekonomiskt bistånd räknas från och med den sjunde.

För övriga utgifter gäller att de ska ha beviljats i förväg för att ersättning för erlagt belopp ska kunna betalas ut eftersom behovet annars är tillgodosett, det~~ta~~ gäller oavsett om bistånd hade beviljats om bistånd hade sökts innan köpet skedde.

För fakturor som har förfallit gäller att dessa räknas som en skuld från och med förfallodatumet och ska hanteras enligt riktlinjens avsnitt för skulder. Om endast kort tid passerat sedan förfallodatumet kan fakturan hanteras enligt den normala processen, det är dock en individuell bedömning och den enskilde bör alltid lämna en förklaring till varför bistånd inte har sökts i tid.

2.7 Kommunicering och ~~delgivning~~ underrättelse av beslut

~~Om beslutet innebär avslag på ansökan ska beslutsunderlaget meddelas den enskilde innan beslut fattas och den enskilde ska ges tillfälle att yttra sig över ärendet~~.

Vid helt eller delvis avslag på ansökan om ekonomiskt bistånd ska den enskilde som huvudregel få ta del av beslutsunderlaget och ges möjlighet att yttra sig innan beslut fattas. Kommunicering kan ske muntligt eller skriftligt. Kommunicering behöver inte ske om det är uppenbart obehövligt, exempelvis när beslutet enbart grundas på uppgifter som den enskilde själv har lämnat och som är kända för denne. Om beslutet grundas på nya uppgifter, ändrade förhållanden eller uppgifter som den enskilde inte själv har lämnat, ska dessa som huvudregel kommuniceras innan beslut fattas.

~~Som huvudregel ska den enskilde meddelas att hen kan inkomma med yttrande angående ärendet inom en vecka. Om den enskilde önskar ytterligare tid ska detta beviljas, dock ska maximalt 3 veckor beviljas. Den enskildes yttrande ska sedan föras in i beslutet under rubriken ”Den enskildes inställning”. Om den enskilde uppger att hen inte vill yttra sig eller yttrande inte inkommer inom avsatt tid ska även detta antecknas i beslutet.~~

~~Kommunicering innan beslut sker lämpligen muntligt och så tidigt som möjligt i processen. Om det står klart redan vid ansökningstillfället att ansökan kommer att avslås helt eller delvis är det lämpligt att sköta kommuniceringen redan då. Det ska sedan dokumenteras i ärendet att kommunicering har skett under mötet, sammanfattning om vad det är som har kommunicerats och hur den enskilde ställt sig till kommuniceringen.~~

~~Ett beslut som innebär hel- eller delavslag ska delges den enskilde antingen personligen eller genom förenklad delgivning och datum för delgivning anges i Lifecare med rubriken ”Förenklad delgivning sker”.~~

Den enskilde ska underrättas skriftligt, genom att beslut med beslutsunderlag och beräkning skickas via post till den enskilde. ~~I samband med beslut ska kopia på utredningen skickas till den enskilde tillsammans med beräkning.~~

2.8 Överklagande

Följ rutin Ta emot och hantera överklagan, ta emot dom och söka prövningstillstånd.

2.9 Avslut av ärende

Ärendet avslutas när den enskilde blivit självförsörjande genom lön eller annan ersättning. Om den enskilde flyttat till annan kommun kvarstår, enligt praxis, ansvaret den första månaden. Om den enskilde ej hörs av, avslutas ärendet det månadsskifte som infaller två månader efter det senaste beslutet eller tidigare om det är troligt att ny ansökan inte kommer att inkomma. Den enskilde kan också själv begära att hens ärende ska avslutas, med beaktande av principen om frivillighet ska avslut då ske omedelbart.

3. Försörjningsstöd - Riksnorm

Försörjningsstöd definieras i 12 kap 7 § SoL och består av två delar, riksnorm och övrigt försörjningsstöd. Riksnormen fastställs av regeringen inför varje kalenderår och är gemensam för hela landet. Tillsammans med skäliga kostnader för vissa andra delar avgör riksnormen nivån på försörjningsstödet.

Den del av försörjningsstödet som utgör den så kallade riksnormen omfattar sex budgetposter för vuxna och ytterligare en budgetpost för barn och ungdomar. Riksnormen delas upp på olika hushållstyper och åldersintervaller och är beräknad utifrån försörjningsstödets tänkta roll som kortvarig lösning vid tillfälliga försörjningsproblem. Eftersom det är avsett som ett tillfälligt stöd för att överleva understiger nivåerna i normen i vissa fall Konsumentverkets beräkningar av rimliga kostnader.

Riksnormen för ett hushåll är summan av de personliga kostnaderna för samtliga medlemmar i hushållet tillsammans med de gemensamma hushållskostnaderna. Följande poster ingår i riksnormen

- Livsmedel

  Beräkningen av livsmedelskostnaderna utgår från en fyra veckors matsedel som följer Livsmedelsverkets näringsrekommendationer och där frukost, lunch, middag och mellanmål ingår. Utgångspunkten är att man lagar all mat hemma men justeringar görs för skolbarn då dessa får lunch i skolan. Vissa halvfabrikat

ingår samt inköp av allt matbröd. Livsmedelskostnaderna för enmanshushåll är något högre med hänsyn till att vissa kostnader blir dyrare än för flerpersonshushåll.

- Kläder och skor

Kostnadsberäkningen ska täcka det vardagliga klädbehovet för hela året samt skoreparationer och tillbehör som väska, klocka och paraply. Ryggsäckar för barn och skolungdomar ingår.

- Lek och fritid

Avser aktiviteter som det är rimligt att alla får möjlighet till. Aktiviteter gäller både inomhus och utomhus, viss motion och kultur. För äldre barn och vuxna ingår kostnader för att exempelvis gå på bio, lyssna på musik, läsa böcker eller besöka simhall. För yngre barn ingår leksaker, spel, pussel, böcker, biobesök med mera. I posten ingår också cykel, skidutrustning för längdåkning och skridskor. För yngre barn beräknas att cykel och skridskor köps begagnade. I beräkningen finns inga kostnader för semester eller dyrare fritidsintressen.

- Förbrukningsvaror

Här ingår kostnader för rengöring, skötsel och vård av bostaden samt klädvård m.m. som t.ex. disk- och tvättmedel, glödlampor, skokräm och dammsugarpåsar.

- Hälsa och hygien

Avser kostnader för den personliga hygienen t.ex. tvål, tandkräm, blöjor, mensskydd och hårklippning m.m. Även produkter som t.ex. plåster och solskyddskräm ingår. Kostnad för preventivmedel ingår inte.

- Dagstidning, telefon och internetabonnemang

Här ingår kostnaden för dagstidning, internetabonnemang, samt abonnemang och/eller samtalsavgifter för telefon, mobiltelefon och mobilsamtal. Vissa kostnader för brevpapper, kort och frimärken ingår.

För barn och unga ingår även

- Barn- och ungdomsförsäkring.

Kostnader för premie för gruppförsäkring eller individuell försäkring som gäller för sjukdom och olycksfall.

Att de posterna är medtagna betyder inte att den enskilde måste köpa det som ingår utan man avgör själv vad man använder pengarna till.

8 september 2025 träder lagen om fritidskort i kraft. Fritidskortet är ett statligt ekonomiskt stöd som ger fler barn och ungdomar möjlighet till en meningsfull fritid. Beslut om fritidskort får enligt 12 kap 7a § socialtjänstlagen inte påverka beräkningen av försörjningsstöd.

3.1 Bistånd över riksnorm

Om det i ett enskilt fall finns särskilda skäl kan försörjningsstödet enligt norm beräknas till en högre nivå. Det gäller när någon har förhöjda kostnader för en eller flera av de budgetposter som ingår i riksnormen och om dessa kostnader inte täcks av annan ersättning som merkostnadsersättning eller vårdbidrag.

Riksnormen kan höjas vid ett tillfälle eller för en längre tid om

- den enskilde av medicinska skäl har behov av dyrare kost under förutsättning att behovet styrks av läkarintyg,
- den enskilde betalar avgift för skolmåltider
- den enskilde har höga livsmedelskostnader på grund av att kosten är inräknad i en avgift
- den enskilde på grund av funktionsnedsättning eller andra skäl har svårigheter att upprätthålla kontakten med andra människor eller delta i samhällslivet och därför har extra utgifter, för till exempel telefon och tidningar eller fritidsaktiviteter, som inte täcks av annat särskilt stöd
- det är en förutsättning för att barn ska kunna delta i fritidsaktiviteter
- det är en förutsättning för att en förälder ska kunna ha umgänge eller kontakt med sitt barn i en rimlig omfattning
- den enskilde har ett tillfälligt och visst behov av att köpa kläder och skor
- ett spädbarn saknar nödvändig klädutrustning (jfr avsnittet ”Spädbarnsutrustning”)
- den enskilde har tillfälligt höga kostnader, t.ex. för livsmedel, kläder och skor

eller telefon, som beror på att han eller hon är eller har varit utsatt för våld eller andra övergrepp av närstående eller för något annat brott.

3.1.1 Utökad norm i samband med högtidsfirande

I samband med högtidsfirande kan barn i familjer med långvarigt behov av försörjningsstöd ses som särskilt utsatta. I Bollebygds kommun har varje hushåll som uppbär försörjningsstöd under längre tid än tio månader möjlighet att ansöka om ett extra bistånd i form av utökad norm inför firande av högtid. Bistånd kan beviljas upp till 1,5 % av prisbasbeloppet. Regeln gäller för barn folkbokförda på samma adress som den biståndssökande föräldern, en individuell bedömning görs i de fall den sökande har umgängesbarn eller familjehemsplacerade barn. Bistånd i form av utökad norm kan beviljas en gång per kalenderår.

3.2 Bistånd under riksnorm

Vid ansökan om ekonomiskt bistånd kan kostnaderna enligt riksnormen beräknas till en lägre nivå om den enskilde har hamnat i en akut nödsituation och endast behöver tillfälligt ekonomiskt bistånd för att få möjlighet att reda upp den. Riksnormen kan också beräknas till en lägre summa om den enskilde inte har kostnader för vissa poster som ingår i riksnormen eller dessa är lägre än riksnormen, till exempel under vistelse i heldygnsvård.

3.2.1 Särskilda skäl att beräkna ersättningen till en lägre nivå

En av utgångspunkterna för socialtjänstlagen är egenansvar och för handläggningen av ekonomiskt bistånd innebär det bland annat att den enskilde är skyldig att medverka till att försöka lösa sin ekonomi så att hen inte längre är i behov av försörjningsstöd. Det innebär bland annat att den enskilde måste följa sin individuella arbetsplan och medverka till att försöka sänka sina kostnader, delta i arbetsmarknadsåtgärder, delta i SFI-undervisning, ta kontakter med läkare för eventuell sjukskrivning eller liknande. Om den enskilde inte medverkar kan biståndet efter individuell bedömning sättas ner eller avslås helt.

Ovanstående gäller, enligt domstolspraxis, inte deltagande i oavlönad praktik eller liknande som anordnas av kommunen och där ingen eller mycket liten ersättning över

norm utgår. Det gäller dock för arbetssökarverksamhet och andra delar av socialtjänstens verksamheter riktade mot arbetslösa.

En förutsättning för att ersättningen ska kunna reduceras för att den enskilde inte deltagit i arbetsmarknadsåtgärder är att det finns en tydlig planering där åtgärden ingår. Bistånd kan inte reduceras för att den enskilde inte deltar i behandlingsinsatser.

3.3 Nödprövning och matnorm

Kommunen har yttersta ansvaret att ta emot, handlägga och pröva rätten till nödbistånd för personer som tillfälligt vistas i Bollebygds kommun. Se separat rutin för arbetssätt kring hantering av nödbistånd.

3.4 Särskild beräkningsregel - jobbstimulans

Personer som har haft försörjningsstöd under sex månader i följd har kvalificerat sig för jobbstimulans enligt den särskilda beräkningsregeln i 12 kap 8 § SoL. Det innebär att 25 % av inkomsterna av anställning inte beaktas vid bedömningen av rätten till bistånd under 2 år. Ett avslag bryter kvalificeringsperioden och en ny period på sex månader börjar.

Den särskilda beräkningsregeln ger endast rätt att avräkna inkomster av anställning. Beräkningsregeln gäller inte för inkomster som träder istället för eller grundas på anställningsinkomster såsom sjukpenning, sjukersättning, föräldrapenning, pension eller livränta. Inkomst av kapital, näringsverksamhet eller ersättning i form av skadestånd omfattas inte heller. Den särskilda beräkningsregeln ska inte gälla hemmavarande barns och hemmavarande skolbarns arbetsinkomster. Den gäller inte heller för partners inkomst utan är en individuell justering.

Syftet med jobbstimulansen är att den enskilde ska kunna öka sin konsumtion eller möjliggöra sparande. Om den enskilde väljer att spara inkomsten ska det inte påverka rätten till ekonomiskt bistånd under den tvåårsperiod som den särskilda beräkningsregeln gäller. Den enskilde behöver inte vara i behov av försörjningsstöd under hela 2 års perioden, om hen återkommer under perioden ska regeln gälla. Därför viktigt att utreda vid nybesök om den sökandes inkomst ska beräknas enligt den särskilda beräkningsregeln. Om den enskilde efter 2 år åter är i behov av

försörjningsstöd ska behovet bedömas på vanligt sätt, utan hänsyn till regeln. Det innebär också att eventuella sparade medel ska användas för försörjningen innan ekonomiskt bistånd kan beviljas.

4. Boende

Tak över huvudet ingår i en skälig levnadsnivå och bistånd beviljas för skäliga kostnader för boende enligt nedan.

4.1 Skälig bostadskostnad

Försäkringskassan fastställer årligen normer för skäliga bostadskostnader. Normerna ger anvisning om vad som är genomsnittlig bostadskostnad och vad som anses vara den högsta godtagbara boendekostnaden för landets kommuner. Normen används som stöd vid beräkning av skälig bostadskostnad. Bedömningen är alltid individuell. Vid bedömning av skälig boendekostnad tas hänsyn till barns behov av utrymme även hos umgängesföräldrar under förutsättning att umgänge faktiskt sker. Det gäller oavsett om den enskilde hyr eller äger sitt boende.

Ersättning över högsta godtagbara kostnad ska som huvudregel endast beviljas under tre månader för att ge den enskilde möjlighet att byta bostad.

4.2 Byte av bostad

När det gäller frågan om byte till billigare bostad ska socialtjänsten ta hänsyn till den enskildes faktiska möjligheter att få en annan bostad samt beakta om det finns skäl som talar emot byte av bostad eller bostadsområde. Konsekvenser för berörda barn ska särskilt uppmärksammas.

Skäligt rådrum ges för att genomföra flyttning eller på annat sätt förbilliga boendekostnaden. Skäligt rådrum är 3 månader som kan förlängas om den enskilde under denna tid påbörjat byte av bostaden.

Om sökanden har oskäligt hög boendekostnad och bedöms kunna flytta men avstår från försök att sänka sina boendekostnader ska bistånd till hyran sättas ner till vad som bedöms vara skälig kostnad enligt Försäkringskassans sammanställning. Nedsättningen ska göras senast i samband med ansökan om bistånd för tredje månaden inom en fem månaders period.

Om någon som har försörjningsstöd anser sig behöva byta bostad under pågående biståndsperiod och detta medför ökad boendekostnad ska detta ske i samråd med socialtjänsten. Om den biståndssökande flyttar till dyrare boende utan att samråda med socialtjänsten ska den tidigare, lägre hyran beviljas.

Uppmaning att byta bostad ska ses som ett myndighetsbeslut som går den enskilde emot och den enskilde ska informeras om möjligheten att överklaga beslutet.

4.3 Hyreslägenhet

Vid beräkning av den faktiska boendekostnaden för en hyreslägenhet beaktas hyran inklusive uppvärmning och obligatoriska avgifter. Om lägenhet eller villa hyrs i andra hand godtas den kostnad som lägenhetsinnehavaren och andrahandshyresgästen avtalat, under förutsättning att den är skälig.

Hyrestillägg för lägenhetsunderhåll som beställts under den period då den sökande har bistånd beviljas inte. Kostnader för tillval godtas bara om den som söker inte kunnat styra tillvalet. Utgifter för parkeringsplats eller garage kan bara godtas om det är obligatoriska avgifter.

4.4 Bostadsrätt eller villa

4.4.1 Beräkning av bostadskostnad för egen fastighet

Vid fastställande av bostadskostnad för ägd villa beaktas eventuell tomträttsavgäld och räntekostnaden för lån som tagits för inköp och underhåll eller liknande. Den enskildes rätt till skattejämkning för räntekostnaden och tomträttsavgälden ska beaktas. I övrigt inräknas nödvändiga driftskostnader till exempel kostnader för uppvärmning, vatten och avlopp och sophämtning. Även kostnad för bas hemförsäkring beviljas.

Ekonomiskt bistånd till amortering av lån ska inte beviljas då det är att anse som en värdeökning av fastigheten. Om det efter en individuell prövning bedöms vara absolut nödvändigt att bevilja bistånd till amortering kan bistånd enligt 12 kap 2 § SoL beviljas efter att ansökan enligt 12 kap 1 § har avslagits med hänvisning till att det bistånd till amortering inte ingår i skälig levnadsnivå. Av delegeringsordningen framgår vem som har delegat att fatta beslut om ekonomiskt bistånd till amortering

(bistånd över skälig levnadsnivå). Beslutet ska lämpligen förenas med återbetalningskrav enligt 33 kap 3 § SoL och den enskilde ska uppmanas att sälja fastigheten om det inte är uppenbart oskäligt.

4.4.2 Beräkning av boendekostnad för bostadsrätt

Vid beräkning av den faktiska kostnaden för en bostadsrättslägenhet beaktas månadsavgiften, uppvärmningskostnaden, och räntekostnaden för lån som tagits för inköp och underhåll eller liknande av lägenheten.
Gällande bistånd till amorteringar gäller samma som för villa, se ovanstående punkt.

4.5 Andrahandsboende

För andrahandsboende gäller beträffande skälig standard och kostnad, krav på flyttning eller liknande, samma regler som vid förstahandskontrakt. Grundregeln är att andrahandskontraktet ska vara godkänt av hyresvärden. Undantag kan förekomma och då måste en individuell bedömning göras utifrån den sökandes sociala situation och möjligheter att skaffa annat boende. Den enskilde ska vara folkbokförd på adressen som hen söker bistånd för.

Som huvudregel ska ett skriftligt avtal mellan den enskilde och förstahandshyresgästen alltid uppvisas. Det bör innehålla överenskommelse omhyrestidens längd, ömsesidig uppsägningstid, hyrans storlek och vad som ingår i hyran. Även lägenhetens adress ska framgå. Förstahandskontrakt eller hyresspecifikation ska begäras in, men kan inte uppställas som krav för rätt till försörjningsstöd då den som hyr ut lägenheten inte får utredas. Om dessa villkor inte kan uppfyllas måste en individuell bedömning göras utifrån den sökandes sociala situation och möjligheter att skaffa annat boende.

4.6 Hushållsgemenskap med bostadsinnehavaren

Med hushållsgemenskap menas att man mer eller mindre delar på kostnaderna i hushållet, det kan till exempel röra sig om ett kvarboende vuxet barn eller en förälder. Vid beräkning av den faktiska boendekostnaden beaktas hur stor andel av bostaden den enskilde disponerar lever i hushållsgemenskap med bostadsinnehavaren utan att vara samboende. Beräkningen ska följa Riksförsäkringsverkets föreskrifter (RFFS 1998:9) om bostadskostnader i ärenden om bostadsbidrag och familjebidrag i form av bostadsbidrag.

4.7 Inneboende

Den kostnad som lägenhetsinnehavaren och den inneboende har avtalat godtas under förutsättning att den är skälig. De som lever i en hushållsgemenskap med bostadsinnehavaren räknas inte som inneboende. Om bostaden delas på andra förutsättningar än som inneboende eller hushållsgemenskap ska den faktiska boendekostnaden delas på antalet boende.

4.8 Andra boendeformer

För andra boendeformer, exempelvis husvagn, båt eller hotell, beräknas den faktiska boendekostnaden efter omständigheterna i varje enskilt fall. I vissa fall kan det vara motiverat att lägga till kostnader för sådant som ingår i vanligt boende, till exempel dusch och tvättmaskin. För personer som saknar permanent bostad kan kostnader för magasinering av egna tillhörigheter under skälig tid ingå i den faktiska boendekostnaden.

4.9 Hemlösa

För personer som helt saknar boende och inte har några möjligheter att själva tillgodose sitt behov av tak över huvudet kan beviljas bistånd till tillfälligt boende. Som huvudregel beviljas skälig boendekostnad och den enskilde ska hänvisas till att själv ordna boendet.

4.10 Hushållsel

~~Bistånd ska ges för faktiska kostnader för hushållsel mot uppvisande av faktura under förutsättning att kostnaderna bedöms vara skäliga. Det saknas generella beräkningar för förbrukning och kostnad för hushållsel, bland annat Konsumentverket uppger att det finns för dåligt underlag för att kunna göra en bedömning. Vägledning kan hämtas från Statistiska Centralbyrån (SCB). Om den enskilde har en förbrukning som överstiger den genomsnittliga bör handläggare undersöka vad som orsakar den högre förbrukningen och om något kan göras för att minska den. Det ska också undersökas om den enskilde kan sänka sina kostnader genom att byta elavtal.~~

~~Handläggare bör vara behjälplig med detta om den enskilde önskar.~~

4.10 Hushållsel

Bistånd till hushållsel beviljas för den faktiska kostnaden mot uppvisande av faktura, under förutsättning att kostnaden bedöms som skälig. Hushållsel utgör en sådan kostnad som ska prövas individuellt inom ramen för ekonomiskt bistånd. Socialstyrelsen anger att försörjningsstödet omfattar faktiska skäliga kostnader för hushållsel, men att bedömningen av vad som är skäligt kan variera beroende på hushållets förutsättningar och boendeform.

Vid bedömning av skälig elkostnad ska socialsekreterare utgå från den enskildes faktiska förbrukning samt beakta vägledning från Konsumentverkets beräkningar av hushållskostnader. Konsumentverket framhåller att deras beräkningar kan användas som referensvärden av bland annat socialtjänsten och budget- och skuldrådgivare, men att individuella förhållanden alltid måste vägas in i bedömningen.

Om elkostnaden väsentligt överstiger vad som normalt kan förväntas för ett hushåll av motsvarande storlek och boendeform ska orsaken utredas.

4.11 Hemförsäkring

Faktiska kostnader för en bas- eller grundvariant av hemförsäkring som omfattar rätts-, ansvars-, överfalls- och egendomsskydd ska godtas om de är skäliga. Om den enskilde har möjlighet till en fördelaktig premie via fackförening ska detta väljas i första hand. Faktura på hemförsäkringen ska uppvisas innan bistånd beviljas. Om kostnaden bedöms vara orimligt hög ska den enskilde uppmanas att se över sin försäkring och handläggaren kan vara behjälplig i detta.

5. Försörjningsstöd vid vistelse på institution

Avsnittet gäller inte för personer inskrivna hos Kriminalvården eller de som är inskrivna för rättspsykiatrisk vård.

Försörjningsstöd till vuxna beviljas vid vistelse på institution eller i familjehem om behovet inte kan tillgodoses med egen inkomst. Institutionsnormen omfattar normposterna fritid/lek, hygien, kläder/skor samt del av posten avseende kostnader för tidning, telefon etc. där även andra utgifter får anses ingå bland annat brevpapper, vykort, porto, Internet. Vid beräkningen bör handläggare utgå från riksnormen minus matkostnaden. Fickpengar till barn ska inte beviljas då föräldern

har barnbidrag. Extra aktivitetsbidrag ska ingå i vårdkostnaden, liksom behov av extra klädutrustning.

Personer som beviljas heldygnsvård eller behandling är berättigade till ekonomiskt bistånd på samma villkor som andra. Biståndet reduceras för kostnader den sökande inte har under vårdperioden, till exempel beviljas inte bistånd för mat om måltider ingår i boendet.

5.1 Kostnader i samband med bostad

För personer som under behandlingstiden har kvar sin bostad ingår även kostnader med anknytning till bostaden i försörjningsstödet.

Bistånd till dessa kostnader ska beviljas efter sedvanlig prövning och kan som huvudregel beviljas under förutsättning att behandlingen förväntas pågå i maximalt 6 månader. Om behandlingen beräknas pågå längre än så ska bistånd endast beviljas om det bedöms finnas sådana särskilda omständigheter som gör att bostaden måste behållas. Om behandlingstiden beräknas bli 6 månader eller mer ska den enskilde uppmanas hyra ut sin bostad i andra hand, uppmaningen ska lämnas så snart som möjligt. Vägledande vid prövning ska vara den sökandes hyresförhållanden, egen förmåga att betala hyran eller del av hyran samt rehabiliteringsaspekten.

6. Utlandsvistelse

Bistånd under period då den sökande vistas utomlands beviljas inte då huvudregeln är att den sökande ska vistas i kommunen som arbetssökande. Att den enskilde vistas utomlands innebär dock inte att ansökan kan avvisas utan en individuell prövning måste göras och bistånd kan komma att utgå med skälig summa om det bedöms vara absolut nödvändigt för den enskildes överlevnad.

I undantagsfall kan max en månads utlandsvistelse, som inte påverkar möjligheten till egen försörjning eller riskerar att sökande förlorar ersättningar från de generella välfärdsystemen kan godkännas. Den sökande ska samråda med sin handläggare innan utlandsresan sker och krav bör ställas på att ansökan om försörjningsstöd skall lämnas personligen. Avdrag på inkomst, lön eller annan ersättning, till följd av utlandsvistelse, ska inte ersättas av försörjningsstöd.

7. Bistånd till levnadskostnader i övrigt

Övrigt försörjningsstöd ska beräknas antingen till en schablon eller faktiska kostnader om det är rimligt men här saknas en övergripande norm.

I detta avsnitt ges riktlinjer för ändamål som det är vanligt att man söker ekonomiskt bistånd för. Utgångspunkten för bedömningen är vad en låginkomsttagare i allmänhet kan kosta på sig. En prövning ska ske av om behovet kan tillgodoses på annat sätt eller till lägre kostnad. Den sökandes tidigare och väntade möjligheter att själv tillgodose behovet ska alltid beaktas vid prövningen.

7.1 Avgifter och kostnader

7.1.1 Avgift till fackförening och arbetslöshetskassa

Bistånd till avgift till fackförening eller arbetslöshetskassa ska beviljas med det belopp som gäller för den organisation den sökande tillhör. Den enskilde ska dock innan beslut fattas uppmanas att undersöka och återkomma med besked om möjlighet till reducerad avgift. Om bevis på ansökan om reducerad avgift inte lämnas då den enskilde ansöker om ekonomiskt bistånd månad två ska biståndet minskas med den förmodade reduceringen.

7.1.2 Avgifter för kommunal service

I samband med nyansökan om ekonomiskt bistånd ska klarläggas om den enskilde har kostnader för kommunal service eller för att söka ny bostad. Gällande kostnader för kommunal service ska den enskilde hänvisas till att anmäla sin förändrade inkomst för att på så sätt få avgiften justerad. De avgifter som handläggs inom socialförvaltningen, som avgift för hemtjänst, funktionsnedsättning eller ersättning för placerade barn, kan justeras omedelbart efter ansökan och bistånd för dessa kostnader ska därför inte beviljas. För att undvika dubbelarbete är det lämpligt att handläggaren hjälper den enskilde att meddela sin ändrade inkomst.

För avgifter som handläggs av någon annan förvaltning kan ekonomiskt bistånd beviljas första ansökningsmånaden och den enskilde ska då uppmanas att kontakta aktuell förvaltning för att få avgiften justerad. I samband med ansökan andra månaden ska den enskilde uppvisa bevis på att hen har ansökt om justering av avgiften för att beviljas bistånd till avgiften. Om ansökan inte har gjorts ska

bistånd till avgiften avslås. Om det finns behov kan handläggaren, efter samtycke från den enskilde, kontakta aktuell förvaltning för att få direkt hjälp med justering av avgiften.

Ekonomiskt bistånd för kostnader i samband med bostadsförmedling, ska beviljas om det bedöms vara rimligt och nödvändigt att den enskilde löser sin boendesituation.

7.1.3 Advokatkostnader

I första hand ska den sökande utnyttja det rättsskydd som ingår i hemförsäkringen. Detta rättsskydd gäller till exempel för tvister angående vårdnad och underhåll, men inte för tvister som rör äktenskapsskillnad, upplösning av samboförhållanden eller bodelning.
Ekonomiskt bistånd kan beviljas till självrisken vid rättsskydd och till den kostnad som sökanden ska stå för vid statlig rättshjälp om målet gäller exempelvis familjerättsliga ärenden.

Bistånd till advokatkostnader i samband med familjerättsliga frågor men som inte ersätts med hjälp av rättshjälp kan beviljas om det är nödvändigt med biträde av advokat för att den enskilde ska uppnå eller bibehålla en skälig levnadsnivå. Bistånd i övrigt till advokatkostnader beviljas vid särskilda skäl.

7.1.4 Kostnader för äktenskapsskillnad och bodelning

För personer som under en längre tid varit beroende av försörjningsstöd får avgift för att ansöka om äktenskapsskillnad anses ingå i skälig levnadsnivå. Då det förekommit våld i nära relation kan undantag från kravet på längre tids beroende av försörjningsstöd göras och bistånd till avgift för äktenskapsskillnad kan beviljas trots att personen inte tidigare har varit aktuell för försörjningsstöd.

7.1.5 Kostnader för identitetshandlingar

Tillgång till en ID-handling ingår i skälig levnadsnivå och ekonomiskt bistånd kan beviljas till kostnader för att införskaffa en giltig ID-handling om den enskilde saknar ID-handling.

7.1.6 Avgift för ansökan om medborgarskap och uppehållstillstånd

Kostnader i samband med ansökan om svenskt medborgarskap beviljas inte. Migrationsverkets avgifter för ansökan om uppehålls- och/eller arbetstillstånd beviljas inte till personer som av Migrationsverket bedömts sakna asylskäl och humanitära skäl för uppehållstillstånd.

7.2 Begravning

Bistånd till begravningskostnader prövas enligt 12 kap 1 § SoL och kan beviljas till dödsbo där tillgångar som täcker kostnaden saknas helt eller delvis. Biståndet ska möjliggöra en värdig begravning för den avlidne. Bistånd kan beviljas för till exempel begravningsakt, sten, inskription, annons och mottagning mot inlämnat underlag. Hänsyn bör tas till allmänt vedertagna begravningstraditioner och i förekommande fall olika religiösa och etniska gruppers speciella önskemål om hur begravning ska ordnas.

Som huvudregel ska bistånd till barns begravning inte beviljas då föräldrarnas försörjningsplikt omfattar även kostnader för begravning. Om föräldrar ansöker om bistånd till barns begravning är det därför föräldrarnas tillgångar som ska ligga till grund för bedömningen och om medel saknas kan bistånd beviljas på samma sätt som för vuxna.

Bistånd för begravningskostnad utgår med upp till 50 % av basbeloppet. Biståndet bör beviljas mot återkrav enligt 33 kap 2 § SoL, då medel kan inkomma i dödsboet i form av skatteåterbäring eller andra retroaktiva ersättningar.

7.2.1 Begravning utomlands

Bistånd till kostnader för hemtransport vid dödsfall utomlands beviljas inte. Om en svensk resenär avlider på utlandsresan är det antingen personens hem- eller reseförsäkring eller de anhöriga som får betala kostnaden för transport av den avlidna hem till Sverige. Om försäkring saknas och anhöriga inte har ekonomisk möjlighet att betala för hemtransport, hjälper ambassaden till med att ordna en enkel och värdig begravning utomlands. Bistånd för begravning utomlands kan beviljas upp till 50 % av prisbasbeloppet och bör beviljas mot återkrav enligt 33 kap 2 § SoL SoL. Bistånd kan även beviljas en person som avlidit i Sverige men

anhöriga vill begrava den avlidne utomlands, dock gäller samma maximala ersättning och anhöriga får stå för resterande del av kostnaderna.

7.3 Bilinnehav

Ekonomiskt bistånd för att köpa en bil eller underhålla befintlig bil beviljas inte. Bil ska ses som en lätt realiserbar tillgång och den enskilde ska uppmanas sälja bilen för att kunna tillgodogöra sig vinsten.

En individuell bedömning ska alltid göras och om det finns synnerliga skäl kan det vara skäligt för den enskilde att behålla en bil, synnerliga skäl kan exempelvis vara att den enskilde med läkarintyg styrker att det inte är möjligt för hen att använda sig av kollektivtrafik. I undantagsfall kan bistånd till underhåll beviljas under förutsättning att bilinnehavet bedöms vara absolut nödvändigt för att den enskilde ska uppnå en skälig levnadsnivå.

Uppmaning att sälja en bil ska enligt praxis ses som ett myndighetsbeslut och den enskilde ska därför underrättas om beslutet och få information om hur beslutet kan överklagas.

7.4 Cykel

Kostnad för cykel ingår i riksnormen i posten lek/fritid och beviljas i regel därför inte. Bistånd kan utgå till begagnad cykel samt ny hjälm för barn i familjer som under minst 10 månader har varit beroende av ekonomiskt bistånd för sin försörjning, alternativt levt på en nivå som motsvarar försörjningsstödsnivån. Bistånd till cykel kan utgå under ett par tillfällen under grundskoletiden från och med höstterminen det år barnet fyller 9 år. Efter individuell bedömning kan bistånd beviljas en gång under gymnasiet. Bedömningen ska utgå från vad en låginkomsttagare normalt kan kosta på sig men maximalt med 3 % av prisbasbeloppet.

7.5 Internet

Ekonomiskt bistånd för det billigaste möjliga internetabonnemang ska som huvudregel beviljas.

Bistånd för internetkostnader kan som mest utgå med 300 kr per månad om det inte finns särskilda skäl att beräkna biståndet till en högre nivå.

7.6 Dator

Ekonomiskt bistånd för inköp av dator utgår som huvudregel inte. För arbetssökande som är i behov av dator för att kunna ansöka om arbete hänvisas till Arbetsmarknadsenheten och Bollebygds bibliotek där det finns möjlighet att låna dator. Vid särskilda skäl kan bistånd beviljas med upp till 5 % av prisbasbeloppet.

7.7 Flyttkostnader

Bistånd till flyttkostnader för flytt inom eller utom kommunen kan beviljas om skälen till flyttning är rimliga och behovet inte kan tillgodoses på annat sätt. Huvudprincipen är att flyttkostnader endast beviljas om sociala, ekonomiska eller medicinska skäl föreligger.

Ekonomiskt bistånd till flyttkostnader kan, efter individuell bedömning, omfatta till exempel bensinkostnader eller hyra av bil och/eller släp inklusive försäkring upp till 5 % av prisbasbeloppet. I de fall flytten innebär resekostnader för klienten och dennes familj ska sådan beviljas med billigaste färdsätt om behovet inte kan tillgodoses på annat sätt. Bistånd kan beviljas upp till 3 % av prisbasbeloppet om inte särskilda skäl föreligger, särskilda skäl kan vara lång resväg eller stor familj.

Om den enskilde på grund av sjukdom, ålder eller andra skäl inte klarar av att flytta på egen hand så kan bistånd omfatta skäliga kostnader för en flyttfirma. Måste flyttning ske med hjälp av flyttfirma ska anbud infordras från tre företag och det billigaste anbudet ska väljas. I anbudet bör försäkring ingå. Den enskilde är uppdragsgivare och ska redovisa faktura. Ansökan om bistånd till kostnader för redan verkställd flytt är att anse som ansökan om betalning av skuld och ska inte beviljas.

Om den enskilde flyttar mellan kommuner är vistelsekommunen, alltså utflyttningskommunen, ansvarig för att pröva ansökan om bistånd till flyttkostnad. Om den enskilde ansöker om bistånd först när flyttning ägt rum är det inflyttningskommunen som ska pröva ansökan.

Om den sökande endast beviljats ekonomiskt bistånd gäller att utflyttningskommunen ansvarar för försörjningsstödet under den första månaden efter flytten. Därefter får den sökande ansöka om fortsatt försörjningsstöd i inflyttningskommunen.

7.8 Glasögon eller kontaktlinser

Ekonomiskt bistånd ges för skäliga kostnader för glasögon, om behovet styrks av en legitimerad optiker eller läkare. Nämnden bör godta skäliga kostnader för kontaktlinser, om linser är det enda alternativet och behovet styrks av en legitimerad optiker eller läkare.

Barn och skolungdomar får behovet av glasögon tillgodosett genom att Västra Götalandsregionen ger bidrag kostnaden för glasögon och kontaktlinser till barn till och med 19 år. I de fall barns behov av glasögon inte kan tillgodoses genom bidraget beviljas bistånd till skäliga kostnader.

Kostnad för bågar upp till 1,5 % av basbeloppet och kostnad för undersökning och glas kan beviljas. Endast om särskilda skäl föreligger och styrks i läkarintyg beviljas bistånd till kontaktlinser.

7.9 Hälso- och sjukvård

Ekonomiskt bistånd ska ges för vårdavgiften under tid som den enskilde vårdats på sjukhus, det ska behandlas som fördyrade levnadskostnader som alltid är skäliga. Kopia av faktura på vårdavgiften ska lämnas in i samband med ansökan.

Bistånd ges för avgift vid läkarbesök och för läkarföreskriven medicin och behandling som ingår i högkostnadsskyddet. Gällande läkemedel ska endast kostnader för av läkare föreskrivna läkemedel godkännas och den enskilde lämna in recept och kvitto eller annan handling som styrker att läkemedlet fåtts på recept och vad det har kostat. Kostnad för faktureringsavgift godkänns inte. Om det är möjligt bör läkemedel där kostnaden uppgår till mer än 2 % av basbeloppet tas på faktura, i dessa fall godkänns även faktureringsavgiften.

Den enskilde ansvarar för att ha ett högkostnadskort och registrera det vid varje läkarbesök och apoteksärende.

Psykoterapeutisk behandling ska i första hand ske genom regionens psykiatriska öppenvårdsmottagningar men kan beviljas vid akuta krisreaktioner som inte kan behandlas omedelbart genom regionen. Det ska stå klart att behovet är akut och styrkas med läkarintyg.

7.10 Hemutrustning

När det föreligger ett långvarigt biståndsbehov och det finns synnerliga skäl kan bistånd till hemutrustning beviljas. I det fall biståndsbehovet bedöms vara kortvarigt beviljas enbart hemutrustning till det som är absolut nödvändigt för livsuppehället. Nyanlända beviljas bistånd till hemutrustning trots att de inte tidigare har fått ekonomiskt bistånd av kommunen.

Helt hemutrustningsbidrag kan endast ges en gång per hushåll, om hemutrustningen förstörs förutsätts den enskilde ha hemförsäkring som då ska åtgärda behovet.

Ekonomiskt bistånd kan erhållas till hemutrustning som behövs för att ett hem ska fungera och avses kunna tillgodose behov av t.ex. matlagning, umgänge, sömn, förvaring, rengöring och rekreation. För att uppnå skälig levnadsnivå ska den enskilde ha möjlighet att möblera kök, sovrum och vardagsrum. Tillägg för byrå kan göras om förvaringsmöjligheterna i lägenheten inte är tillräckliga. Även radio och TV ingår i en hemutrustning.

Möjlighet att köpa in begagnade möbler ska alltid beaktas och de billigaste alternativen skall alltid väljas.

7.10.1 Underhåll eller reparation av hemutrustning

Om det krävs för att den enskilde ska kunna behålla en skälig levnadsnivå kan bistånd för underhåll och reparation utgå. Kostnaden för underhåll och reparation får aldrig uppgå till en högre summa än vad som kan beviljas för nyanskaffning.

7.10.2 Ungdomar som flyttar hemifrån

Ungdomar som flyttar hemifrån beviljas inte hemutrustning då egenansvaret innebär att man kan inreda sin bostad när man tar beslut om flyttning. Finns synnerligen starka individuella skäl kan bistånd beviljas, för vägledning av särskilda skäl. Om

bidrag för hemutrustning beviljas ungdomar kan en betydligt enklare standard godtas.

7.11 Kläder och skor utöver vad som ingår i försörjningsstödet

Bidrag till kläder utöver norm kan beviljas för person som omedelbart behöver en grundutrustning. Exempel är vid placering för vård utom hemmet, sjukdom eller begravning. Det ska föreligga ett akut behov och biståndet till familjer/hushåll som uppbär löpande försörjningsstöd ska beviljas restriktivt eftersom kläder och skor ingår i normen. Individuell bedömning av vad som är skälig levnadsnivå.

7.12 Magasineringskostnader

Bistånd till magasinering av bohag kan beviljas den som har löpande försörjningsstöd om vederbörande inom 3 månader kommer att få en ny bostad. Det är den enskilde som ska stå för kontraktet med magasineringsfirman. Bedömningen ska även grunda sig på bohagets skick och storlek samt om magasineringskostnaden överstiger kostnaden för nyanskaffning av bohag. Efter 3 månader ska bistånd till magasineringskostnader inte beviljas. I undantagsfall kan, om det finns starka sociala skäl, bistånd beviljas för ytterligare tid. Den ytterligare tiden är då utöver skälig levnadsnivå, ansökan enligt 12 kap 1 § SoL ska därför avslås och bistånd kan sedan beviljas enligt 12 kap 2 § socialtjänstlagen.

7.13 Rekreation

Huvudprincipen är att bistånd till rekreationsresor inte ska beviljas. För ensamstående vuxna ska biståndet prövas mycket restriktivt och endast ges när det finns starka sociala eller medicinska skäl exempelvis för en resa till anhörig eller i rehabiliterande syfte.

Mindre restriktiva bedömningar ska göras för barnfamiljer som haft behov av bistånd minst ett år eller som under minst ett år levt på egna inkomster på försörjningsstödsnivå och som inte beräknas få egna inkomster inom överskådlig tid. Behovet ska prövas utifrån barnets behov av miljöombyte och extra stödinsats. Om barnet är aktuellt inom IFO:s enhet för barn och unga kan kunskap om barnet inhämtas därifrån för att underlätta bedömningen. Rimligheten i biståndsnivån ska prövas i varje enskilt fall.

Bistånd för barns skolresor, lägerverksamhet eller liknande beviljas mindre restriktivt och utan andra särskilda sociala skäl än familjens långvariga biståndsbehov. Kostnaden ska vara rimlig i förhållande till vad barnfamiljer med låga inkomster i allmänhet har råd till.

7.14 Resor

7.14.1 Arbetsresor

Arbetsresor avser resor till och från arbete, arbetsmarknadspolitiskt program eller annan aktivitet som avser arbetssökande eller studier som godkänts av socialtjänsten. Om resorna är enstaka, beviljas resor enligt det faktiska behovet. Om den sökande har aktivitet så ofta att ett månadskort är förmånligt ska detta beviljas med faktisk kostnad för relevant månadskort. I det fall aktiviteten är inom gångavstånd beviljas inga resor, ett riktmärke för gångavstånd är tre kilometer. Det ska alltid utredas om aktiviteten berättigar till reseersättning från Arbetsförmedlingen och om den ersätts av Arbetsförmedlingen ska endast egenavgiften beviljas. Om den enskilde har bil som används för resor trots att kollektivtrafik kan användas gäller samma summor som hade betalats ut om den enskilde utnyttjat kollektivtrafik.

Bistånd till arbetsresor med egen bil bör endast godtas då de allmänna kommunikationerna saknas, turtätheten är starkt begränsad, den sökande har oregelbundna arbetstider eller har en funktionsnedsättning eller en sjukdom där det styrks med läkarintyg att egen bil till arbetsresor är nödvändig. Om arbetsresorna kräver bil och det inte går att samåka kan krav ställas på arbets- eller bostadsbyte om biståndsbehovet inte är tillfälligt. Om den enskilde bedöms vara tvungen att utnyttja egen bil för arbetsresor ska endast drivmedelskostnaden beviljas, beräkningen görs då av avstånd, bilens förbrukning och snittkostnad för drivmedel aktuell månad. Om det finns mycket särskilda skäl kan ersättning enligt schablonen i 12 kap. 27 § inkomstskattelagen om 25 kr/mil beviljas.

7.14.2 Övriga lokala resor

Den som är sjukskriven eller som av annan anledning inte står till arbetsmarknadens förfogande kan beviljas lokala resor för att undvika isolering. Om den enskilde är bosatt inom gångavstånd till Bollebygd centrum, riktmärke 3

kilometer, ska bistånd till resor som huvudregel avslås då behovet kan tillgodoses på annat sätt. Månadskort beviljas endast i undantagsfall och bedömningen ska vara restriktiv och göras på individnivå, skäl att bevilja månadskort kan exempelvis vara att läkarbesök eller rehabilitering sker frekvent och återkommande och kräver resor med kollektivtrafik.

7.14.3 Resa till begravning

Bistånd kan beviljas för resa inom Sverige om den avlidne är nära anhörig. Som nära anhörig räknas maka, make, sammanboende, registrerad partner, barn, barnbarn, syskon, föräldrar, mor- och farföräldrar samt svärföräldrar. Övriga personer ingår inte i gruppen nära anhöriga och bistånd ska som huvudregel inte beviljas.

Som huvudregel ska inte heller bistånd för övernattning lämnas då den enskilde i första hand ska hänvisas till övernattning hos anhöriga alternativt resa tur och retur samma dag, om resvägen är mycket lång och andra anhöriga/bekanta saknas på orten kan bistånd för övernattning under enkla förhållanden beviljas.

Bistånd som beviljas ska vara i nivå med vad en låginkomsttagare har råd till.

7.14.4 Sjukresor och färdtjänst

Bistånd kan utgå till kostnader för egenavgift för sjukresor. Vid resa med taxi krävs att läkaren intygar behovet av taxiresa för att bistånd skall utgå till den del som ej ersätts av regionen. Om den enskilde har behov av färdtjänst kan bistånd till egenavgiften lämnas om kostnad och omfattning av resorna är skälig.

7.14.5 Umgängesresor

I de fall den sökande har umgänge med barn som bor på annan ort kan bistånd beviljas. För resor med egen bil räknas endast bensinkostnaden, det vill säga den faktiska kostnaden utan hänsyn till merkostnader. Alternativt kan allmänna kommunikationer användas.

Det bör beaktas vad som framgår av eventuellt upprättat avtal om vårdnad, boende och umgänge där ansvaret för reskostnaden kan vara avtalad. I avtalet kan även framgå hur omfattande umgänget är och detta bör ligga till grund för beräkning av

kostnader för uppehälle. Vid beräkning bör posterna livsmedel, fritid/lek och hygien i riksnormen medräknas. Beräkningen ska baseras på antal dagar som den vuxne har barnet hos sig.

7.14.6 Återföreningsresor

Bistånd till denna typ av resor beviljas inte utan synnerliga skäl och då endast avseende återförening mellan förälder och minderårigt barn utan vårdnadshavare. Bistånd till hela resekostnaden ska inte beviljas.

7.14.7 Återvandringsresor

Kostnad för återvandringsresor beviljas inte. Utländska medborgare som kommit till Sverige som flyktingar kan söka återvandringsbidrag hos Migrationsverket och ska därför hänvisas dit.

7.15 Skulder

7.15.1 Hyresskulder

Bistånd till hyresskuld ska inte beviljas generellt men kan beviljas efter en individuell prövning. Hyresvärdarna har enligt 12 kap. jordabalken en lagstadgad skyldighet att meddela uppsägning av hyreskontrakt till socialnämnden och avsikten med detta är att socialtjänsten tidigt ska kunna undersöka om det finns behov av stöd och insatser. Att socialtjänsten agerar snabbt är särskilt viktigt om det finns barn i en familj där en hyresskuld uppstått och i biståndsbedömningen ska särskild hänsyn tas till barnens situation och socialtjänsten ska aktivt verka för att undvika avhysning av barnfamiljer. Faktorer som ska vägas in i bedömningen av bistånd till hyresskulder är läget på bostadsmarknaden och den enskildes möjligheter att få ett annat boende. Även tidigare beviljade bistånd för hyresskulder ska vägas in i bedömningen.

Om hyresskuld uppstår för en enskild som har bostadssocialt kontrakt genom Bollebygds kommun ska bistånd till hyresskuld aldrig beviljas då kommunen själv är fordringsägare. Den enskilde ska i stället få hjälp att göra upp en betalningsplan för att själv betala av skulden. Som huvudregel ska uppkommen skuld betalas inom 6 månader.

7.15.2 Övriga skulder

Bistånd till skulder utgår endast i undantagsfall. För att bistånd till skuld skall lämnas gäller att betalning av skulden har avgörande betydelse för att individen ska uppnå skälig levnadsnivå. För att bistånd till skulder ska beviljas bör betalning av skulden ha en förebyggande karaktär, till exempel bedömas vara nödvändig för att målet med andra insatser ska uppnås. Bistånd till betalning av skulder ska ske mycket restriktivt och bistånd till privata skulder beviljas inte.

7.16 Spädbarnsutrustning

Den som under minst 10 månader har haft försörjningsstöd eller inkomst i nivå med försörjningsstöd kan beviljas bistånd till del av eller full grundutrustning för spädbarn. Biståndet prövas utifrån det faktiska behovet och sökandes möjligheter att tillgodose barnets behov till exempel genom arv från större syskon eller lån av utrustning från anhörig. En individuell bedömning ska alltid göras. Spädbarnsutrustning avser enbart utrustning som är nödvändig för ett spädbarn, efter en tid kan det finnas anledning att bevilja bidrag för kompletterande utrustning så som barnstol eller liknande. En ansökan om sådan utrustning ska då behandlas som en ansökan om kompletterande hemutrustning. Socialnämnden bör ge ekonomiskt bistånd till skäliga kostnader för nödvändig spädbarnsutrustning i samband med ett barns födelse till exempel

- grunduppsättning kläder
- säng med sängkläder och andra tillbehör
- skötbädd med tillbehör
- bärsele
- bilbarnstol
- barnvagn med tillbehör
- utrustning för bad

7.17 Tandvård

Årliga kontroller hos tandläkaren ska beviljas för personer som har haft, eller beräknas ha, ekonomiskt bistånd i minst ett års tid då det ingår i skälig levnadsnivå att ha möjlighet att gå till tandläkare. Samma sak gäller för personer som har egna inkomster som inte överstiger riksnormen.

Vissa målgrupper har rätt till tandvård genom regionen till samma pris som sjukvård inom ramen för högkostnadsskyddet. Nödvändig tandvård (N-tandvård) är

den tandvård som krävs för att patienten ska kunna äta. För att vara berättigad till Nödvändig tandvård krävs att den enskilde har ett omfattande och långvarigt omvårdnadsbehov och bor på ett särskilt boende, har omfattande stöd och hjälp från hemtjänst eller hälso- och sjukvård i hemmet, har pågående insats enligt LSS eller har en psykisk funktionsnedsättning. Även personer som har en demensdiagnos har rätt till Nödvändig tandvård.

Socialtjänsten ansvarar för att hjälpa den enskilde att ansöka om särskilt tandvårdsstöd och utfärdar intyg om vårdbehovet.

7.17.1 Akut tandvård

Med akut tandvård avses ett ofrånkomligt behov av tandvård vid värk, infektiösa tillstånd och traumaskador. Exempel på behandling kan vara tandutdragning, akut rotbehandling, temporära fyllningar, enstaka fyllningar för att undanröja värk. Detta är behandling som oftast måste utföras omedelbart och får utföras utan kostnadsförslag om detta inte kan inväntas. Det ska framgå av tandvårdsräkningen att behovet av behandling var akut. Bistånd för akut tandvård kan beviljas den som är beroende av ekonomiskt bistånd för sin försörjning och har varit det under de senaste två månaderna samt inte förväntas bli självförsörjande inom den närmsta månaden. Akut tandvård ersätts med faktiska kostnader.

7.17.2 Icke-akut tandvård

Vid längre tids beroende av försörjningsstöd kan även annan tandvård än akut och årlig kontroll beviljas om det är nödvändigt för att uppnå godtagbar tuggförmåga, förhindra väsentligt försämrad tandstatus och är en förutsättning för att fungera socialt och kunna arbeta.

Bistånd till nödvändig tandvård kan beviljas personer som under minst 1 år har haft, eller bedöms komma att ha, försörjningsstöd eller inkomster i nivå med normen och som inte inom rimlig tid förväntas öka sina inkomster. Kostnaden för tandläkarens undersökning i samband med kostnadsförslaget ska inkluderas i biståndet men inte kostnaden för eventuella uteblivna besök. Kvitto ska alltid uppvisas för att utgiften ska kunna styrkas.

Följande skall beaktas vid ansökan om bistånd till tandvård:

- Omfattningen av tandvården och kostnaden ska jämföras med vad en låginkomsttagare har råd med.
- Folktandvårdens prislista ska vara vägledande för de åtgärder som debiteras.
- Tandvården ska utföras av tandläkare som är uppförd på Försäkringskassans förteckning.
- Kostnadsförslag ska lämnas in och innefatta en kopia på eventuellt beslut om förhandsprövning av Försäkringskassan.
- Oberoende tandläkare ska konsulteras vid ansökan om tandvård som beräknas bli dyrare än ett basbelopp. Socialtjänsten betalar kostnaden för denna undersökning.

Avgift för narkos eller annan motsvarande smärtlindring kan ingå i tandvårdskostnaden för personer med extrem tandvårdsrädsla. Denna ska vara styrkt med läkarintyg. Det ska även vara styrkt att personen inte kan tillgodogöra sig regionens terapiprogram för behandling av tandvårdsrädsla inom ramen för den öppna hälso- och sjukvårdens avgiftsregler och högkostnadsskydd.

Sökande som har egen inkomst över försörjningsstödsnivå men ändå söker bistånd till tandvårdskostnaden kan beviljas bistånd för nödvändig tandvård i vissa fall. Om kostnad och omfattning är skälig beviljas bistånd till den del av kostnaden som överstiger vad den sökande själv kan betala med sitt normöverskott under 6 månader. I första hand ska den sökande dock hänvisas till avbetalning hos tandläkaren.

Ett beslut om tandvård sträcker sig ofta över flera månader men ska alltid tidsbegränsas. Rätten till ekonomiskt bistånd ska prövas månad för månad och av beslutet ska framgå att ny prövning av behovet görs varje månad. Tandvård som inte var akut och som utförts före ansökan om ekonomiskt bistånd ska inte beviljas utan betraktas som en skuld.

7.18 Vitvaror

Bistånd till diskmaskin kan beviljas om det finns ett medicinskt behov som är styrkt med läkarintyg och behovet inte kan tillgodoses genom exempelvis merkostnadsersättning, hjälp i hemmet eller på annat sätt.

Om behovet inte kan tillgodoses på annat sätt, ex genom merkostnadsersättning eller hjälp i hemmet, kan bistånd till inköp av tvättmaskin kan beviljas om klienten har:

- Medicinska skäl till att tvätta mycket oftare än normalt.
- Fysiskt eller psykiskt funktionshinder som gör det omöjligt att använda fastighetens tvättstuga.

Behovet ska styrkas med läkarintyg, om det saknas läkarintyg som styrker behovet får bistånd inte beviljas.

8. Särskilda grupper av sökande

8.1 Personer med egna medel

I att försörjningsstöd ska ses som samhällets yttersta skyddsnät ligger att personer som har egna medel inte kan beviljas försörjningsstöd då de har andra möjligheter att täcka sina behov. Det innebär att enskilda som ansöker om ekonomiskt bistånd inte kan spara pengar, regeln gäller utan undantag för personer som ansöker om försörjningsstöd för första gången. För personer som löpande ansöker om försörjningsstöd gäller att de kan spara en mindre summa under förutsättning att den summan är ägnad åt sådana kostnader som ska täckas av försörjningsstödet, till exempel inköp av vinterkläder. Frågan har prövats av domstol vid flera tillfällen och domstolen är mycket restriktiv med att tillåta att sparade medel inte medräknas som inkomst vid beräkningen av behovet av försörjningsstöd.

Generellt har sparande under 10 000 kr accepterats om det ska gå till oförutsedda utgifter som ska täckas av försörjningsstöd eller är ett allmänt sparande för oförutsedda utgifter, sparande till sådant som inte ska täckas av försörjningsstöd har dock inte accepterats. Det följer då också att den enskilde inte kan beviljas försörjningsstöd för exempelvis vinterkläder om hen har uppgett att sparandet är till för att kunna införskaffa vinterkläder. Högsta Förvaltningsdomstolen har vidare uttalat att för personer som under en längre tid är beroende av försörjningsstöd är det lämpligt att rulla över ett eventuellt överskott från föregående månad då behovet prövas. På så sätt kommer sparade medel aldrig att uppstå då överskottet rullas över till nästkommande månad.
Innan försörjningsstöd kan beviljas ska handläggare säkerställa att det inte finns sparade medel som kan användas till försörjningen. För personer som återkommer

med ansökningar om ekonomiskt bistånd ska en kontroll av kontoinnehav göras varje månad för att säkerställa att det inte finns sparade medel som ska överrullas. Som huvudregel ska kontrollen ske för hela hushållet, barnperspektivet måste dock beaktas och för barn med egna bankkonton bör det vara tillräcklig att begära in kontoutdrag var fjärde månad. Barns kontoutdrag kan dock begäras in oftare om det bedöms finnas skäl för det, det är en individuell bedömning som görs av handläggaren i det enskilda ärendet. Då barns kontoutdrag begärs in ska beräkning ta hänsyn till barns möjlighet att räkna av en viss summa.

Om kontroll visar att det finns sparade medel ska den enskilde ges tillfälle att förklara syftet och en bedömning ska göras om medlen kan avräknas.

8.2 Personer med realiserbara tillgångar - bostadsrätt eller villa

Bostadsrätt eller villa kan vara en realiserbar tillgång som genom försäljning kan ge inkomster till försörjningen. Om biståndsbehovet väntas bli kortvarigt, det vill säga vara i högst 3 månader, eller om bostadsrätten eller villan är belånad på sådant sätt att det inte kan bli något överskott vid en försäljning och månadskostnaden är rimlig, ska krav på försäljning inte ställas. Om det kan förväntas bli ett överskott av försäljningen ska krav ställas på försäljning, den enskilde ska då få skäligt rådrum för att ordna med försäljning. Då den enskilde ansöker om bistånd för tredje månaden under en femmånadersperiod ska bevis på påbörjad försäljningsprocess uppvisas.

Uppmaning att sälja bostad ska enligt praxis kring uppmaning att sälja bil ses som ett myndighetsbeslut och den enskilde ska därför underrättas om beslutet och få information om hur beslutet kan överklagas.

Den enskilde ska också uppmanas att byta bostad om boendekostnaden överstiger högsta godtagbara kostnad.

8.3 Arbetslösa

Hel- eller deltidsarbetslösa personer ska stå till arbetsmarknadens förfogande och vara inskrivna på Arbetsförmedlingen. Som huvudregel ska en arbetslösa försörja sig genom socialförsäkringsförmåner som arbetslöshetsersättning och det är först då det är styrkt att behovet inte kan täckas av sådan ersättning som ekonomiskt bistånd kan beviljas. Innan bistånd kan beviljas ska den enskilde styrka att hen är

inskriven hos Arbetsförmedlingen och uppvisa den handlingsplan som upprättats hos Arbetsförmedlingen. Om en handlingsplan ännu inte upprättats ska den enskilde ange när sådan planering kommer att ske. Handläggaren ansvarar sedan för att, efter samtycke från den enskilde, initiera ett möte samverkansmöte med Arbetsförmedlingen.

För personer som är frivilligt arbetslösa, det vill säga de som själva har avslutat sin anställning, gäller att de inte har rätt till ekonomiskt bistånd under de första 9 veckorna då de inte heller har rätt till arbetslöshetsersättning eftersom de förutsätts ha planerat sin ekonomi innan de avslutat sin anställning. För personer vars anställning har avslutats med ett avgångsvederlag gäller att de inte har rätt till ekonomiskt bistånd under den tid avgångsvederlaget är tänkt att täcka. För de som är frivilligt arbetslösa och de som har fått avgångsvederlag finns det skäl att beräkna tidigare månaders inkomster för att se om ett överskott har uppstått som medför att de borde ha kunnat täcka sina behov för ansökt genom att ha planerat sin ekonomi. Om beräkningen visar att de borde ha haft ett överskott ska endast matnorm beviljas, avslag på denna grund kan dock som mest göras i två månader.

Då en arbetslös person ansöker om ekonomiskt bistånd ska en planering för återgång i arbete eller sysselsättning göras, planeringen ska inledas vid första ansökningstillfället. Vid första ansökningstillfället ska remiss till arbetsmarknadsenheten (AME) skickas. Som ett led i planeringen ska det ingå att undersöka vilket stöd den enskilde behöver för att komma ut i arbete eller sysselsättning.

~~Socialnämnden får begära att den som får försörjningsstöd ska delta i av nämnden anvisad praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet om den enskilde inte har kunnat erbjudas någon lämplig arbetsmarknadspolitisk åtgärd.~~
~~Den praktik eller kompetenshöjande verksamheten ska syfta till att utveckla den enskildes möjligheter att i framtiden försörja sig själv. Verksamheten ska stärka den enskildes möjligheter att komma in på arbetsmarknaden. Den ska utformas med skälig hänsyn till den enskildes individuella förutsättningar.~~

Socialnämndens möjlighet att ställa krav

Sedan tidigare gäller enligt 12 kap. 3 § socialtjänstlagen (SoL) att den som kan arbeta men inte försörja sig har rätt till försörjningsstöd om han eller hon står till arbetsmarknadens förfogande. I detta ingår att personen vid behov ska delta i kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (SFI) eller motsvarande utbildning vid folkhögskola. Socialnämnden får enligt 12 kap. 4 § begära att den som inte har tagit del av någon lämplig arbetsmarknadspolitisk åtgärd ska delta i praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet. Aktivitetskravet gäller personer som fått försörjningsstöd under minst tre sammanhängande månader. Men socialnämnden får ställa krav även tidigare, om nämnden har tillgång till aktiviteter och bedömer att en viss aktivitet är lämplig för personen.

Aktiviteterna inom ramen för aktivitetskravet är ett komplement till befintliga insatser som personen tar del av. De är sekundära i förhållande till pågående praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet. Deltagande i praktik eller kompetenshöjande verksamhet ska alltså inte avbrytas på grund av aktivitetskravet.

8.4 Personer som inte står till arbetsmarknadens förfogande

8.4.1 På grund av sjukdom

Som huvudregel gäller att man är sjukskriven från ordinärt arbete men inte från all form av sysselsättning. Om det bedöms vara lämpligt ska remiss till kommunens rehabiliterande insatser skickas då sjukintyg lämnas in.

För personer som är sjukskrivna men saknar rätt till sjukpenning ska det särskilt övervägas om ett förfarande för att ansöka om sjukersättning ska inledas. Som huvudregel ska sådant förfarande alltid inledas om klienten är sjukskriven då det innebär att läkare redan har gjort bedömningen att aktuell person har en nedsatt arbetsförmåga. Att den enskilde inte är sjukskriven är dock inget hinder mot att inleda en arbetsförmågebedömning.

8.4 Arbetslösa och krav på aktivitet

Om det bedöms vara lämpligt att ansöka om sjukersättning och den enskilde själv vill det ska arbetet inledas utan dröjsmål genom att handläggare initierar socialtjänstens del av arbetsförmågebedömning. Om den enskilde inte medverkar kan det ekonomiska biståndet sättas ner på grund av bristande samarbete.

Dröjsmål hos vårdcentral som den enskilde kan styrka antingen genom att handläggare ges fullmakt att ta kontakt med vårdcentral eller genom skriftligt svar från vårdcentral ska inte läggas den enskilde till last. Då ansökan om sjukersättning har gjorts ska ekonomiskt bistånd beviljas mot återkrav.

Att man är sjukskriven innebär att man inte ställs mot arbetsmarknadens krav på arbetssökning och står till arbetsmarknadens förfogande. Dock kan man hänvisas till aktivitet i det fall vården bedömer att den enskilde har aktivitetsförmåga under sjukskrivningen. Det görs för att den enskilde skall stärkas även under sjukskrivningen för att på sikt komma ut till arbete och självförsörjning.

8.4.2 På grund av funktionsnedsättning

För personer med funktionsnedsättning som bedöms ha en varaktigt nedsatt arbetsförmåga och är i behov av ekonomiskt bistånd ska ett förfarande om aktivitetsersättning inledas. För detta gäller samma förfarande som för sjukersättning.

8.5 Barn och ungdomars egna medel och inkomster

Barn är aldrig underhållsskyldiga gentemot sina föräldrar vilket påverkar vilken hänsyn som ska tas till underårigas inkomster när rätten till bistånd prövas. Ett barn som bor hemma och som föräldrarna har försörjningsplikt får ha sparade medel upp till 15 % av prisbasbeloppet innan medlen ska räknas med i hushållets tillgångar. Om föräldrarna inte kan förfoga över barnets sparade medel ska de dock inte räknas med eftersom det inte är en realiserbar tillgång.

För att ge tonåringar i familjer med försörjningsstöd möjlighet att leva som andra jämnåriga finns specialregler angående deras arbetsinkomster. Enligt 12 kap 9 § SoL får de tjäna upp till ett prisbasbelopp per år innan det påverkar föräldrarnas rätt till bistånd. När den unges inkomster ska medräknas ska de endast avräknas från den del av biståndet som motsvarar den unges del av biståndet, där inräknas även den unges del av boendekostnaden. Denna uträkning bör ske på samma sätt som uträkningen för inneboende.

8.6 Företagare eller personer med fria yrken

För att få uppgifter om företagares inkomster bör den enskilde ta kontakt med Skatteverket som kan lämna uppgifter om momsredovisning och omsättning. Företagare är skyldiga att redovisa företagets inkomster för momsredovisning och den enskilde kan därför vända sig dit för att få ut uppgifter om sitt företag. Med hänvisning till egenansvaret ska den enskilde själv hämta in nödvändiga handlingar men i undantagsfall kan det finnas anledningar för socialtjänsten att hjälpa till att hämta in uppgifter. Om uppgifter ska hämtas från Skatteverket krävs en fullmakt från den enskilde. Om den enskilde inte vill lämna en fullmakt och inte heller själv lämnar in uppgifterna ska ansökan om ekonomiskt bistånd avslås då det inte är klarlagt om behovet kan tillgodoses på annat sätt.

Aktiebolag, vissa handelsbolag och enskilda firmor representerar i de flesta fall en realiserbar tillgång och den enskilde ska uppmanas sälja företaget för att få medel till sin försörjning. Efter bevis om försäljningsprocessen inletts kan bistånd mot återkrav beviljas tills försäljningen är klar.

I de fall företaget inte representerar en tillgång ska den sökande, för att bli berättigad till ekonomiskt bistånd, uppmanas att avveckla firman och ställa sig till arbetsmarknadens förfogande. En avveckling innebär att företagaren

- säger upp momsregistrering
- avregistrerar företaget hos Bolagsverket
- avvecklar lokaler och inventarier

Matnorm kan efter en noggrann individuell prövning utbetalas i väntan på att en avveckling av företaget ska kunna ske.

Sökande med fria yrken såsom exempelvis konstnärer, författare, artister och frilansarbetare har ofta en F-skattsedel eftersom detta är ett krav från deras uppdragsgivare. Deras ansökan om försörjningsstöd eller annat ekonomiskt bistånd ska prövas på samma sätt som för andra hel- eller deltidsarbetslösa och samma krav på motprestationer ska ställas.

8.7 Hemmaboende ungdomar

Föräldrar har underhållsskyldighet gentemot sina barn enligt 7 kap föräldrabalken (FB). Enligt 7 kap. 1 § FB upphör underhållsskyldigheten då barnet fyllt 18 år eller vid den tidpunkt då barnet slutar gymnasiet, dock senast när den unge fyller 21 år. När föräldrarna är underhållsskyldiga är det föräldrarna som ska söka bistånd och en ansökan om ekonomiskt bistånd från barnet ska avslås då behovet kan tillgodoses på annat sätt. Studerande i gymnasieskola, även över 18 år, som bor hos föräldrarna räknas in i familjen vid prövning av försörjningsstöd.

Ungdomar som bor i föräldrahemmet, men där föräldrar inte har någon underhållsskyldighet, räknas som ensamstående i normen ”personliga kostnader” i försörjningsstödet och tillägg görs för gemensamma hushållskostnader dividerat med antalet hushållsmedlemmar.

Ett hemmavarande vuxet barn, som erhåller försörjningsstöd bör ges möjlighet att betala sin del av bostadskostnaden endast då föräldrarna har högre bostadskostnader än de annars skulle ha haft om barnet inte var hemmaboende, till exempel då de behållit en större bostad än de i annat fall behövde, eller skulle ha varit berättigade till bostadsbidrag om ungdomen varit bosatt utanför hemmet. Bostadskostnaden ska då beräknas om hushållsgemskap med bostadsinnehavaren.

Ungdomar under 24 år beviljas inte bistånd till bostadskostnad om de bor i föräldrahemmet. De beviljas bostadskostnad endast om föräldern kan styrka att kostnaden ökat då ungdomen fyllt 18 år, exempelvis vid sänkt bostadsbidrag när ungdomen slutat studera på gymnasial nivå. Bistånd till bostadskostnad kan då beviljas med summa motsvarande det sänkta bostadsbidraget.

Om ett vuxet barn har flyttat hemifrån och efter en period av minst sex månader återvänt till föräldrahemmet kan bistånd till boendekostnad beviljas under förutsättning att föräldrarna nödgas behålla en större bostad till följd av att barnet återvänt till föräldrahemmet. För att bistånd ska beviljas krävs dock att föräldrarna aktivt försökt byta till en mindre bostad under tiden barnet bott utanför föräldrahemmet. I annat fall kan fördyrade levnadskostnader inte anses ha uppstått.

8.8 Ungdomar som flyttat hemifrån

Ungdomar som har flyttat hemifrån ska som huvudregel kunna stå för sina kostnader under de första sex månaderna innan de är berättigade till försörjningsstöd på grund av att varje individ ansvarar för att planera sin ekonomi så att man inte är i behov av försörjningsstöd. En person som flyttar från föräldrahemmet utan att kunna stå för de kostnader som uppkommer har inte tillräckligt planerat sin ekonomi och ska som huvudregel återgå till den tidigare boendelösningen. I undantagsfall kan dock bistånd till boende beviljas till ungdomar även under de första sex månaderna, detta gäller då det finns starka sociala skäl för flytten. För att sådana starka sociala skäl ska anses föreligga gäller som huvudregel att ungdomen har haft kontakt med socialtjänsten redan innan flytten. En noggrann bedömning ska göras där särskild vikt ska läggas vid hedersförtryck, våld i hemmet, orimligt begränsande kontrollbeteende och liknande faktorer. Försörjningsstöd kan som huvudregel inte beviljas till ett barn där föräldrarnas försörjningsplikt enligt 7 kap 1 § FB inte har upphört, undantag kan göras för ungdomar som bedöms ha starka sociala skäl för att flytta till eget boende.

8.9 Inskrivna för kriminalvård, rättspsykiatrisk vård, etc.

För personer inom kriminalvården ska kriminalvårdsverket svara för alla kostnader under verkställighetstiden. Som huvudregel gäller detta även för kostnader i samband med permission då personen fortfarande är intagen i kriminalvården.

Den som avtjänar ett fängelsestraff har som huvudregel inte rätt till försörjningsstöd avseende bostadskostnader. Häktade personer och personer som avtjänar en faktisk strafftid på sex månader eller mindre kan dock beviljas bostadskostnaden om de annars riskerar att bli bostadslösa. Sökandes möjlighet till inkomst från arbete inom kriminalvårdsanstalten ska utredas innan ekonomiskt bistånd beviljas. Bistånd till hyra kan inte lämnas längre än sex månader men kan omfatta hyresskulder om det krävs för att den enskilde inte ska vräkas från bostaden. I samband med första ansökningstillfället ska den enskilde uppmanas att hyra ut sin bostad under tiden straffet avtjänas

Personer som dömts till fängelsestraff har i princip rätt att omgående påbörja verkställigheten. Vid ansökan om försörjningsstöd i avvaktan på fängelsestraff kan

behovet tillgodoses genom att den sökande inställer sig hos Kriminalvården och ansökan ska därför avslås.

I samband med avslutande av fängelsestraff ligger ansvaret för bistånd enligt socialtjänstlagen på folkbokföringskommunen under en övergångsperiod. Det gäller även om den enskilde inte har någon bostad i den aktuella kommunen. En rimlig övergångsperiod är ca 1 månad och därefter ska ansvaret övergå på vistelsekommunen.

Personer som är häktade, inklusive de som genomgår rättspsykiatrisk undersökning får häktesbidrag från kriminalvården och ska inte beviljas fickpengar men bör beviljas bistånd till boendekostnader.

Den som genomgår rättspsykiatrisk vård eller är omhändertagen enligt smittskyddslagen har på samma villkor som personer inskrivna för annan sjukhusvård rätt till ekonomiskt bistånd. Däremot ligger betalningsansvaret för behandlingsinsatser, exempelvis boende på behandlingshem på regionen då personen får behandlingen baserat på den vård som redan ges.

8.10 Personer med Intensivövervakning med elektronisk kontroll, fotboja

Det finns två kategorier av intensivövervakning med elektronisk kontroll och rätten till ekonomiskt bistånd skiljer sig åt mellan dessa. Fotboja förekommer dels som påföljd vid korta straff, dels som ett led i frigivningsförberedelserna.

- Personer som dömts till sammanlagt högst tre månaders fängelse kan ansöka om intensivövervakning som ett alternativ till fängelse. Grundtanken är att personer vid korta straff ska kunna fortsätta arbeta, studera eller delta i rehabiliterande verksamhet. Den dömde jämställs med person aktuell inom frivården, och har exempelvis rätt att fortsätta få eventuell pension eller sjukpenning, men inte ersättning från A-kassa. Om behovet inte kan tillgodoses på annat sätt har personen rätt till ekonomiskt bistånd från kommunen under verkställighet med fotboja. Om verkställigheten med fotboja upphävs och övergår till anstaltsvård gäller i stället reglerna för inskrivna inom kriminalvården. Ekonomiskt bistånd till

eventuella merkostnader på grund av intensivövervakningen, såsom avgifter, telefoninstallation eller resor till och från aktiviteter beviljas inte eftersom dessa bekostas av kriminalvårdsmyndigheten.

- Personer som avtjänar fängelsestraff i minst två år kan som ett led i förberedelserna för frigivning ansöka om verkställighet utanför anstalt med fotboja i slutet av verkställigheten så kallad intensivövervakning (IÖV) utsluss. Personen är då fortfarande inskriven på anstalt och har ingen rätt till ekonomiskt bistånd för sin försörjning.

8.11 Personer 66 år och äldre

Personer som är 66 år och äldre som saknar rätt till ålderspension och ansöker om ekonomiskt bistånd ska hänvisas till Pensionsmyndigheten för att ansöka om äldreförsörjningsstöd i stället. Klienten ska samma månad som ansökan om ekonomiskt bistånd görs uppmanas att ansöka om äldreförsörjningsstöd och ska senast vid följande ansökan uppvisa bevis på inlämnad ansökan. Om ekonomiskt bistånd beviljas i avvaktan beslut hos Pensionsmyndigheten ska begäran om återbetalning ställas till Pensionsmyndigheten enligt socialförsäkringsbalken. Om den enskilde inte ansöker om äldreförsörjningsstöd ska ansökan om ekonomiskt bistånd behandlas som att den enskilde inte medverkar till sin försörjning.

8.12 Studerande

8.12.1 Studerande över 20 år

Huvudregeln är att vuxna över 20 år som studerar på grundskole- eller gymnasienivå eller på folkhögskola och personer som studerar på högskolenivå inte är berättigade till försörjningsstöd då försörjningen ska tryggas genom studiemedel och behovet kan därför tillgodoses på annat sätt. Om en studerade inte ansöker om såväl bidrag som lån har hen inte tagit sitt egenansvar för att trygga sin försörjning och ekonomiskt bistånd kan därför inte beviljas. Om en studerande inte vill ansöka om maximalt belopp studiemedel, det vill säga bidrag, lån och eventuella tilläggslån, ska hen informeras om att hen inte är berättigad till ekonomiskt bistånd under tid som hen studerar. Undantag görs för akuta nödsituationer då matnorm ska beviljas, matnorm ska som mest beviljas under två veckors tid för att ge klienten skäligt rådrum att ansöka om kompletterande studiemedel. För att ytterligare bistånd ska

kunna beviljas ska klienten kunna uppvisa bevis på att ansökan om kompletterande studiemedel har gjorts.

Även för studerande som får maximal summa studiemedel kan behov av ekonomiskt bistånd uppstå, bistånd kan då endast beviljas om det är en akut nödsituation. Detta gäller enligt praxis från Högsta Förvaltningsdomstolen även om det finns barn i familjen. Om klienten vid upprepade tillfällen hamnar i en akut nödsituation ska en bedömning av klientens möjligheter att få arbete om studierna avbryts göras. Endast om studierna bedöms vara en förutsättning för framtida arbete kan bistånd beviljas, i annat fall ska klienten uppmanas att avbryta studierna så snart kurs/termin avslutas för att ställa sig till arbetsmarknadens förfogande. Det är här viktigt att notera att prövningen av möjligheten att få arbete ska ske mot hela arbetsmarknaden, inte mot det arbete som klienten utbildar sig. Om den enskilde uppmanas avbryta sina studier kan ekonomiskt bistånd beviljas under den tid det tar att avbryta utbildningen, maximalt 4 månader.

Vuxna studerande som läser svenska för invandrare ska som huvudregel stå till arbetsmarknadens förfogande på deltid och är då berättigade till försörjningsstöd för att kunna bedriva sina studier. För denna grupp saknas möjlighet att få behovet täckt genom studiemedel och det är inte lämpligt att kräva att heltidsarbete bedrivs vid sidan av studierna. Däremot bedömer Socialstyrelsen att deltidsarbete kan utföras jämte studierna och den enskilde ska därför vara aktivt arbetssökande på deltid för att vara berättigad till försörjningsstöd.

8.12.2 Studerande under 20 år

Unga som studerar på grundskole- eller gymnasienivå eller folkhögskola kan endast få studiebidrag och ligger därmed under norm. Denna grupp studerande ska normalt försörjas av sina föräldrar enligt föräldrabalken och bistånd ska därför inte beviljas. Unga utan föräldrar kan beviljas bistånd efter särskild prövning, om bistånd beviljas ska även bistånd till kurslitteratur beviljas.

8.12.3 Studerande under ferier

En av socialtjänstlagens utgångspunkter är egenansvar och i det ingår ett ansvar för att planera sin ekonomi, detta gäller särskilt då den enskilde varit medveten om ett kommande avbrott i inkomsterna. Det innebär att studerande ska kunna visa att hen

har ansökt om feriearbete men inte fått något för att vara berättigad till försörjningsstöd under sommaruppehållet. Försörjningsstöd kan även beviljas mot återbetalning om den enskilde arbetar men på grund av löneperioder hos arbetsgivaren får vänta på sin löneutbetalning på ett sådant sätt att underskott uppstår. Ett avslag på ekonomiskt bistånd för studerande som saknar inkomst under ferier får aldrig innehålla hänvisning till att hen borde ha hanterat studiemedlen så att dessa skulle räcka över tid då inga studiemedel fås eftersom studiemedlen är avpassade för studietiden.

8.12.4 Tilläggsbidrag

Studerande som kommer från låginkomsthem kan få tilläggsbidrag för att möjliggöra studier. Bidraget får inte räknas med som inkomst.

8.13 Vuxna som utsatts för våld i hemmet

När socialtjänsten kommer i kontakt med vuxna som utsatts för våld i hemmet måste en helhetssyn tillämpas och eventuella barns situation måste särskilt uppmärksammas. Olika stöd- och hjälpinsatser som den enskilde och dennes barn kan vara i behov av ska noga utredas. Huvudreglerna om att sammanboendes inkomster ska räknas gemensamt vid prövningen av försörjningsstöd gäller även i dessa ärenden men förekomsten av våld kan vara ett skäl att göra undantag från regeln.

Om det finns skäl att göra undantag från huvudregel kan en ansökan om försörjningsstöd prövas som om individen är ensamstående under förutsättning att hen har lämnat bostaden och befinner sig på kvinnojour eller på annat sätt har lämnat hemmet för att söka skydd. Reglerna kring krav på genomförda kontroller, senaste lönebesked eller uppvisande av kvitton kan också frångås vid första tillfället.

Behovet av pengar ska inte vara i fokus då individer uppsöker, eller på annat sätt blir aktuella hos, socialtjänsten efter att ha varit utsatt för våld i nära relation utan hanteringen ska fokuseras på att tillgodose behoven av skydd och stöd. Som huvudregel gäller att handläggare för ekonomiskt bistånd har ett eget samtal med den enskilde om dennes ekonomiska behov, det är dock möjligt att hanteringen sker via den socialsekreterare som handhar ärendet i övrigt om det tydligt framgår

vilket ekonomiskt behov den enskilde har. Om det blir aktuellt att reglera exempelvis hyresskulder ska dock en diskussion föras med den enskilde angående den fortsatta hanteringen.
Senast i samband med andra månadens ansökan ska handläggaren för ekonomiskt bistånd ha direktkontakt med den våldsutsatta. I samband med det mötet ska den enskilde upplysas om att hen behöver lämna in underlag för att styrka sitt behov av ekonomiskt bistånd. Handläggare bör efter samtycke från den enskilde vara behjälplig med att inhämta underlaget och om det är motiverat av ärendets svårighetsgrad kan avsteg från principen om avdrag för bristande samverkan göras. Det gäller dock endast under förutsättning att det inte bedömas vara rimligt att kräva att den enskilde utför den begärda handlingen och handläggaren kan vara behjälplig exempelvis genom att hjälpa till att ansöka om bostadsbidrag/sjukpenning eller annat.

Under alla omständigheter bör det av dokumentationen framgå vilka bedömningar som görs, på vilken grund bedömningen görs och vad planeringen framåt är.

8.14 Värnpliktiga

De bidrag som utgår enligt lagen om familjebidrag åt värnpliktiga med mera, ska täcka kostnader för uppehälle och bostad och bistånd ska därför inte beviljas.

8.15 Makar, registrerade partner och sambor

För personer som lever under äktenskapsliknande förhållanden gäller att deras inkomster som huvudregel räknas gemensamt, för makar och registrerade partners gäller detta även om de har separerat men ännu inte är legalt skilda. Efter särskild prövning kan kortvarigt bistånd om maximalt två månader beviljas till den ena parten i ett upplöst samboförhållande för att denne efter en separation ska få möjlighet att bryta det faktiska sammanboendet.

Makar och registrerade partners har en legal försörjningsskyldighet för varandra och ansvarar gemensamt för alla kostnader. Enligt sambolagen har sammanboende inte försörjningsansvar för varandra men vid beräkningen av ekonomiskt bistånd ska de jämställas med makar. Detta då lagstiftaren och rättstillämparen har valt att ställa sig neutrala till olika samlevnadsformer i tanken att man inte varken ska tjäna eller förlora på att ingå äktenskap. För alla som sammanbor under äktenskapsliknande

förhållande gäller att tillgångar beräknas gemensamt, även om de hävdar att de inte har gemensam ekonomi. Det är den enskilde som har bevisbördan för att hen inte sammanbor under äktenskapsliknande förhållanden. Det är sedan socialtjänsten som bedömer om den enskilde har gjort sannolikt att hen är ensamstående.

Som huvudregel ges inte försörjningsstöd till sammanlevande par som inte klarar sin försörjning på grund av att den ena parten studerar. Detta då studerande förväntas klara sin försörjning genom att ansöka om studiemedel.

Som huvudregel ges inte heller ekonomiskt bistånd till den endast den ena parten i ett sammanlevande par, det är dock möjligt att bevilja ekonomiskt bistånd till en av parterna i avvaktan på att den part som har inkomster ska bidra till familjens försörjning. Det kan även göras om den ena parten inte kan beviljas ekonomiskt bistånd på grund av att hen inte uppfyller de villkor som nämnden ställer på hen. Ytterligare en situation då den ena parten kan beviljas ekonomiskt bistånd, oavsett vilka inkomster den andra parten har, är då hen har varit utsatt för våld eller andra övergrepp av sina partner.

8.16 Utländska medborgare

Med undantag från EU medborgare och deras anhöriga får utländska medborgare inte uppehålla sig i Sverige mer än tre månader utan att ha uppehållstillstånd. För EU-medborgare finns ingen tidsgräns men de ska som huvudregel kunna försörja sig under sin vistelse.

Utländska medborgare med viseringsplikt ska ha uppehållstillstånd eller visum redan vid inresan och en förutsättning för att beviljas visum är att man har medel för sitt uppehälle under vistelsen. Från vissa länder gäller att man inte behöver ha visum för att resa in och vistas i Sverige i mindre än tre månader men även för denna grupp gäller att de måste kunna försörja sig under sin vistelse. Vid en ansökan om försörjningsstöd ska dessa grupper hänvisas till Migrationsverket för att legalisera sin vistelse.

I extrema undantagsfall kan det bli aktuellt att bevilja utländska medborgare akut bistånd, det ska då göras under samma förutsättningar som gäller för ”papperslösa”.

8.16.1 Med uppehållstillstånd

Utländska medborgare med uppehålls- och arbetstillstånd i Sverige och som vistas här har samma rätt till bistånd som svenska medborgare. Utländska medborgare som söker ekonomiskt bistånd ska kunna uppvisa följande:

- Beslut om uppehålls- och arbetstillstånd.

- Om tidigare tillstånd gått ut, bevis på inlämnad ansökan om förlängning av uppehålls- och arbetstillstånd. Ansökan om förlängning av uppehållstillstånd ska vara inlämnat till Migrationsverket innan det ursprungliga tillståndet löpt ut, i annat fall har personen inte rätt till ekonomiskt bistånd.

Studenter ska inte beviljas ekonomiskt bistånd annat än i undantagsfall, till exempel en akut nödsituation eftersom uppehållstillståndet har beviljats under förutsättningen att försörjningen är tryggad under vistelsen i landet. Om behov av bistånd uppstår ska de i första hand hänvisas till hemlandets ambassad/konsulat.

För unga som har beviljats uppehållstillstånd på grund av gymnasiestudier enligt lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige gäller att de i första hand ska ansöka om studiestöd från CSN. Unga under 20 år som läser på gymnasiet har dock enbart möjlighet att ansöka om studiebidrag. För resterande del av normen har de rätt till ekonomiskt bistånd. De har då även rätt till bistånd för kurslitteratur, i första hand ska begagnad kurslitteratur väljas. Eventuellt extra tillägg på studiebidraget får inte räknas med som inkomst. Unga som är över 20 år ska hänvisas till CSN för att ansöka om studiemedel.

8.16.2 Utan uppehållstillstånd

Utländska medborgare som tillfälligt vistas i Sverige, som turister, affärsresande och säsongsarbetare ska vid ekonomiska problem i första hand hänvisas till det egna landets ambassad eller konsulat. I princip föreligger rätt till ekonomiskt bistånd i en nödsituation men det gäller då endast rätt till akut bistånd i form av matnorm eller bidrag till resa till närmaste ambassad/konsulat. För länder som saknar egen representation i Sverige ska undersökas vilka samarbetsavtal som finns.

8.16.3 Asylsökande och tillståndssökande

Asylsökande ska alltid hänvisas till Migrationsverket som beviljar bistånd i form av dagersättning enligt lag om mottagande av asylsökande m.fl. (LMA). Denna grupp ska aldrig beviljas ekonomiskt bistånd, inte heller matnorm eller andra former av bistånd ska beviljas. Asylsökande kan alltid vända sig till Migrationsverket om de har behov av ekonomiskt stöd.

Personer som ansöker om uppehållstillstånd på grund av anknytning till anhörig i Sverige ska som huvudregel ha sitt tillstånd klart innan inresa i landet. Det förekommer dock att personer ansöker efter att de rest in i landet, dessa kan ytterligare delas in i två grupper. Det ena alternativet är att Migrationsverket har beslutat att personen har rätt att vistas här under tiden ansökan prövas, de har då rätt till ekonomiskt bistånd enligt LMA men det ska betalas ut av kommunen och återsökas från Migrationsverket. Det andra alternativet är att Migrationsverket inte har godkänt att personen vistats i landet under tiden ansökan prövas. Dessa personer omfattas inte av LMA och har som huvudregel inte heller rätt till bistånd då de saknar legal vistelserätt. Vidare gäller att den som redan är bosatt i Sverige(referenten) har försörjningsplikt för sin anhörige under förutsättning att referenten inte är ett barn eller har försörjningsplikt för barn bosatta i Sverige. Bistånd kan nekas även då referenten är ett barn men för att inte riskera att barn hamnar i en mycket svår situation ska matnorm för den anhörige beviljas.

För personer som ansöker om uppehållstillstånd på grund av arbete eller studier gäller att de ska kunna försörja sig under sin vistelsetid. Som huvudregel ska bistånd därför inte beviljas. Om en nödsituation uppstår ska personen i första hand hänvisas till hemlandets ambassad/konsulat i likhet med personer utan uppehållstillstånd.

8.16.4 Nordiska medborgare

Enligt en nordisk konvention ska nordiska medborgare behandlas på samma sätt som svenska medborgare vid tillämpningen av socialtjänstlagen. Det är medborgarskapet som ger rätt till likabehandling, personer som har uppehållstillstånd i ett annat nordiskt land men saknar medborgarskap har inte rätt till ekonomiskt bistånd på samma förutsättningar som svenska medborgare. De har

dock rätt till akut bistånd och bistånd till hemresa. Konventionen är mer generös än EG-reglerna och den har därför företräde när den är tillämplig.

En icke-nordisk familjemedlem till en nordisk medborgare ska behandlas som en familjemedlem till en EU-medborgare.

8.16.5 Övriga EU-medborgare

För EU-medborgare gäller särskilda regler som innebär att kravet på permanent eller tillfälligt uppehållstillstånd inte gäller för dem. En EU-medborgare har uppehållsrätt om personen tillhör någon av nedanstående grupper

- Arbetstagare eller egen företagare i Sverige.
- Har kommit till Sverige för att söka arbete och bedöms ha en verklig möjlighet att få anställning.
- Är inskriven som studerande vid utbildningsanstalt (lägst gymnasienivå) i Sverige och enligt en försäkran om detta har tillräckligt med tillgångar för sin och sina familjemedlemmars försörjning samt har en heltäckande sjukförsäkring för sig och sina familjemedlemmar som gäller i Sverige.
- Har tillräckliga tillgångar för sin och sina familjemedlemmars försörjning och har en heltäckande sjukförsäkring för sig och sina familjemedlemmar i Sverige.

EU-medborgare som har uppehållsrätt på grund av arbete har rätt till ekonomiskt bistånd på samma förutsättningar som svenska medborgare under förutsättning att de bedöms ha flyttat sin hemvist till Sverige och kan anses vara bofasta i kommunen. Om deras vistelse i Sverige bedöms vara tillfällig har de rätt till bistånd på samma förutsättningar som andra besökande i kommunen, dvs de har rätt till akut bistånd och skäligt bistånd till hemresa.

EU-medborgare som har uppehållsrätt i Sverige som arbetssökande har rätt till ekonomiskt bistånd under förutsättning att de har en verklig chans att få ett arbete. Ett riktvärde för när en person inte längre kan anses ha en verklig chans att få arbete är då personen har vistats i landet i 6 månader utan att få ett arbete, det är dock bara ett riktvärde och det kan finnas anledning att ge ytterligare tid. Om

personen inte längre kan anses ha verklig chans att få arbete kan endast akut bistånd ges.

För studerande och andra som har laglig rätt att vistas i Sverige gäller att de som huvudregel inte har rätt till ekonomiskt bistånd eftersom deras vistelserätt baseras på att de har egna medel för sin försörjning. Om de har behov av bistånd ska de hänvisas till hemlandets ambassad/konsulat och resekostnader dit kan beviljas om kontakten inte kan skötas per telefon.

Familjemedlemmar till EU-medborgare har samma rättigheter som EU-medborgaren.

8.16.6 ”Papperslösa”

Med ”papperslös” avses en person som befinner sig i Sverige utan tillstånd. I denna grupp ingår personer som har fått ett avvisningsbeslut, personer vars uppehållstillstånd har löpt ut eller återkallats och personer som aldrig har sökt uppehållstillstånd. Hit hör också EU-medborgare och deras familjemedlemmar om de saknar uppehållsrätt.

Huvudregeln är att personer utan legal vistelserätt inte ska beviljas ekonomiskt bistånd, som huvudregel ska inte heller matnorm beviljas. I extrema undantagsfall där bistånd absolut krävs kan bistånd beviljas, enligt regeringens tolkning handlar det då om att kommunen har rätt att betala ut bistånd trots att det inte krävs enligt lag.

8.16.6.1 Personer med utvisningsbeslut eller återkallade uppehållstillstånd

Syftet med utvisningsbeslut är att personen i fråga ska lämna landet. Försörjningsstöd beviljas inte eftersom det möjliggör att personer kvarhåller sig i landet. Barnfamiljer med laga kraft utvisningsbeslut har rätt till ersättning enligt lagen om mottagande av asylsökande (LMA). De bedöms därför inte hamna i en nödsituation av att nekas bistånd av socialtjänsten. De ska istället hänvisas att vända sig till Migrationsverket för hjälp med sitt uppehälle.

8.16.6.2 Personer som aldrig sökt uppehållstillstånd, vars uppehållstillstånd gått ut eller EU-medborgare utan uppehållsrätt

Personer som saknar både legal vistelserätt och lagakraftvunnet utvisningsbeslut ska i första hand hänvisas till Migrationsverket för att legalisera sin vistelse. Möjlighet att uppsöka Migrationsverket och få omedelbar hjälp finns under kontorstid och det är därför sällan nödvändigt för socialtjänsten att sätta in akutinsatser. Om det ändå bedöms nödvändigt ska beslut fattas enligt 12 kap 2 § SoL.

8.16.7 Kvalificeringskrav för sociala förmån

Vid utredning av försörjningsförmåga ska socialtjänsten uppmärksamma att vissa personer kan sakna rätt till bosättningsbaserade förmåner trots bosättning i Sverige om kravet på laglig vistelse inte är uppfyll.
Från 1 januari 2027 gäller kvalificeringskrav genom bosättningstid eller inkomst för flera bosättningsbaserade förmåner. Detta kan påverka den enskildes möjlighet att få sin försörjning tillgodosedd genom socialförsäkringssystemet.

Kvalificeringskravet omfattar bland annat:

- barnbidrag och flerbarnstillägg,
- bostadsbidrag,
- bostadstillägg,
- äldreförsörjningsstöd,
- föräldrapenning på grund- och lägstanivå,
- vissa ersättningar vid funktionsnedsättning.

Socialtjänsten bör vid utredning av ekonomiskt bistånd efterfråga beslut från Försäkringskassan när den enskilde uppger att ansökan om bosättningsbaserad förmån avslagits på grund av bristande kvalificering

Avsaknad av rätt till bosättningsbaserade socialförsäkringsförmåner innebär inte automatiskt att rätten till bistånd enligt 12 kap. 1 § SoL bortfaller. Rätten till ekonomiskt bistånd ska fortsatt prövas individuellt enligt socialtjänstlagen.

9. Återbetalning av ekonomiskt bistånd

Huvudprincipen är att ekonomiskt bistånd enligt 12 kap 1 § SoL beviljas utan återbetalningsplikt för den enskilde. Undantag från denna princip regleras i 107 kap. 5 § socialförsäkringsbalken (SFB) och 33 kap 2 § SoL. Om nämnda lagrum

inte är tillämpliga kan inget återkrav ställas. I samband med att bistånd mot återbetalning beviljas ska ett avtal om återbetalning upprättas. Som huvudregel bör återbetalningen vara omedelbar då väntad förmån betalas ut och avbetalningsplaner ska endast upprättas om det finns synnerliga skäl.

9.1 Återsökning av beviljat ekonomiskt bistånd

Om någon beviljas ekonomiskt bistånd i avvaktan en utbetalning av en förmån från Försäkringskassan ska det beviljas som förskott på förmån, vilket tydligt ska anges i beslutet. En begäran sänds sedan till Försäkringskassan om att den retroaktiva ersättningen ska betalas ut direkt till Socialnämnden enligt 107 kap. 5 § SFB. Undantag gäller för retroaktivt beviljad ersättning för barnbidrag, assistansersättning, aktivitetsstöd och etableringsersättning som inte kan betalas ut till Socialnämnden. Återkrav kan då ställas direkt till den enskilde.
En förutsättning för socialnämndens återsökning är att den enskilde för motsvarande period i väsentlig mån fått sin försörjning genom ekonomiskt bistånd från kommunen. Det innebär att det inte får röra sig om ekonomiskt bistånd av ”rent tillfällig natur”, till exempel några dagars matpengar. Om Försäkringskassan felaktigt betalar ut retroaktiv ersättning till den enskilde då kommunen har rätt till ersättningen, finns ändå möjlighet att kräva ersättningen av Försäkringskassan. Försäkringskassan har sedan möjlighet reglera den felaktiga utbetalningen med den enskilde. Försäkringskassan kan själv ge förskott på sökt pension om det är troligt att förmånen kommer att beviljas men beslut eller uträkning av ersättningen dröjer. Denna möjlighet ska undersökas innan ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen beviljas som förskott på sökt förmån.

9.2 Återkrav av beviljat ekonomiskt bistånd

Återkrav av ekonomiskt bistånd kan endast ske enligt reglerna i socialtjänstlagen och endast mot förmån eller ersättning som den enskilde redan har eller som är beslutad. Kommunen kan enligt 9 kap. 1 § SoL få tillbaka redan utbetald ersättning om den enskilde har fått för mycket eller på grund av oriktiga uppgifter. Kommunen kan också enligt 9 kap. 2 § SoL komma överens med den enskilde om att betala ut ersättning mot återbetalning under vissa förutsättningar.

Återkrav av ekonomiskt bistånd ska bara göras mot en väntad faktisk inkomst utom i de fall den enskilde obehörigen fått ekonomiskt bistånd eller fått bistånd med för

högt belopp. I det senare fallet ska biståndet alltid återkrävas. Den väntade inkomsten måste antas ge ett överskott efter avdrag för den enskildes löpande levnadskostnader om ett återkrav ska vara meningsfullt. Om det inte kan bli ett sådant överskott eller finns inte återbetalningsförmåga inom överskådlig tid ska bistånd inte beviljas mot återkrav.

Återkrav får inte göras mot framtida försörjningsstöd och akuta utbetalningar av matpengar som gjorts av sociala eller medicinska skäl ska inte återkrävas. Om den akuta hjälpen ges på grund av att någon tillfälligtvis är förhindrad att disponera sina inkomster eller tillgångar kan den dock återkrävas. Även akut hjälp med till exempel en hyresskuld för att undvika avhysning kan återkrävas om hushållet har inkomster över normen.

De formella kraven i lagstiftningen om när och hur återkrav får ställas är absoluta och får inte åsidosättas. Vid en eventuell prövning i Förvaltningsrätten innebär åsidosättande av de formella kraven att talan inte kan fullföljas.

9.3 Återkrav enligt 33 kap 1 SoL

Återkrav av bistånd enligt 12 kap 1 § SoL ska göras om någon fått ett felaktigt bistånd genom att lämna oriktiga uppgifter eller underlåtenhet att lämna uppgift. Det ska också återkrävas om den enskilde på annat sätt förorsakat att bistånd beviljats obehörigen eller med för högt belopp. Kommunen får i dessa fall kräva tillbaka vad som betalts ut för mycket. Kommunen får alltså även kräva tillbaka för högt eller obehörigt bistånd som den enskilde fått också då han eller hon inte haft för avsikt att framkalla en felaktig utbetalning. Detta gäller också då det är kommunen som förorsakat den felaktiga utbetalningen men där den enskilde borde ha förstått att den var fel. Exempel på det senare kan vara rena felräkningar eller när dubbel utbetalning skett av misstag.

Denna bestämmelse ersätter eller inskränker inte rätten att göra polisanmälan om den enskilde avsiktligt lämnat oriktiga eller vilseledande uppgifter. Grunden för återkrav enligt 33 kap 1 § SoL är alltid att biståndet är utbetalt på felaktig grund. Biståndet behöver alltså inte vara beviljat med villkor om återbetalning.

9.4 Återkrav enligt 33 kap 2 § SoL

Återkrav av ekonomiskt bistånd enligt 12 kap 1 § SoL kan ske om bistånd har lämnats som förskott på förmån eller ersättning eller om det betalats ut till enskild som är indragen i arbetskonflikt. Även bistånd som betalats ut till enskild som på grund av förhållanden som han/hon inte kunnat råda över hindrats från att förfoga över sina inkomster eller tillgångar kan återkrävas. Som förmån eller ersättning räknas förmåner från Försäkringskassan som exempelvis sjukersättning, tidsbegränsad sjukersättning, aktivitetsersättning, livränta, bostadstillägg för pensionärer, sjukpenning, föräldrapenning, rehabiliteringsersättning, vårdbidrag och underhållsstöd. Andra ersättningar eller förmåner kan till exempel vara lön, statlig lönegaranti vid konkurser, arbetslöshetsersättning eller studiestöd.

Återkrav av förmån eller ersättning bygger helt och hållet på överenskommelse mellan kommunen och den enskilde. Om utbetalaren av förmånen eller ersättningen kräver det behövs även fullmakt. Möjligheten att återkräva måste därför undersökas och bedömas från fall till fall.

Bistånd av ”rent tillfällig natur”, till exempel några dagars matpengar, ska inte återkrävas. Det ska preciseras i överenskommelsen mot vilken utbetalning som återkrav enligt 33 kap 2 § socialtjänstlagen som gäller. Den väntade ersättningen måste dock inte avse samma tidsperiod som det ekonomiska biståndet avser täcka.

Observera också att det är två beslut som ska fattas då beslut om bistånd mot återkrav beviljas. Handläggare ska först fatta beslut om bistånd enligt 12 kap 1 § SoL och sedan om beslut om återkrav enligt 33 kap 2 § SoL Beslutet ska vara skriftligt och innehålla uppgift om den eller de omständigheter som utgör grund för återbetalningsplikten. Den enskilde ska informeras om att beslut om återkrav inte kan överklagas. Hen ska också informeras om att ifall återbetalning inte sker kan frågan om återbetalning prövas i Förvaltningsrätten på initiativ av kommunen. Beslutet ska kommuniceras med den enskilde innan det fattas och denne ska få möjlighet att yttra sig över ärendet och har rätt att få sitt yttrande medtaget i beslutet.

9.5 Återkrav enligt 33 kap 3 § SoL

Om bistånd enligt 12 kap 2 § SoL beviljas ska detta som huvudregel förenas med krav på återbetalning. Även om förutsättning för återbetalning bedöms saknas vid

beslutstillfället ska ett återbetalningskrav läggas till beslutet. En prövning görs senare inför återbetalning om det finns medel. Endast i de fall det specifikt anges i denna riktlinje kan beslut om bistånd enligt 12 kap 2 § SoL fattas utan krav på återbetalning.

9.6 Ersättningstalan

I de fall den enskilde inte återbetalar återkrav enligt 33 kap 2 och 3 § § SoL kan kommunen med stöd av 33 kap 4 § SoL väcka talan om ersättning hos förvaltningsrätten. Talan hos förvaltningsrätten måste väckas inom 3 år från det biståndet utbetalades och får inte bifallas av förvaltningsrätten om den ersättningsskyldige genom att återbetala kostnaden eller del av den kan antas bli ur stånd att klara sin försörjning eller levnadskostnader i övrigt. Innan talan väcks ska förvaltningen skicka två betalningspåminnelser och den enskildes aktuella ekonomiska situation ska utredas så långt det är möjligt. Den enskilde ska alltid erbjudas möjlighet att presentera och diskutera sina ekonomiska förhållanden. Visar genomförd utredning att det är styrkt eller troligt att den enskilde har betalningsförmåga ska talan väckas hos förvaltningsrätten. Visar utredningen att den enskilde för tillfället inte kan betala, kan återkravet ligga vilande under en period. Är det troligt att den enskildes betalningsförmåga inte inom rimlig tid förbättras kan återkravet enligt 33 kap 4 § SoL efterges.

Ansökan ska göras till förvaltningsrätten och innehålla följande uppgifter:

- Namn, adress och telefon till den nämnd som söker och till handläggaren.
- Beslutsdatum.
- Den ersättningsskyldiges namn, personnummer, adress och telefonnummer.
- Vilken typ av återkrav det är, hänvisning till rätt paragraf i socialtjänstlagen.
- Belopp.
- När biståndet som återkrävs utbetalades.
- Utredning som visar att den enskilde har betalningsförmåga .
- Yrkande – Bollebygds kommun yrkar att förvaltningsrätten ålägger motparten att till kommunen återbetala utbetalt bistånd enligt ovan med vidstående belopp, jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) till dess betalning sker.

Kopia på ansökningsblankett eller utredning som visar den enskildes ekonomiska förhållanden när biståndet utbetalades och förvaltningens beslut samt överenskommelse om återbetalning ska bifogas ansökan till förvaltningsrätten. Om den enskilde betalt tillbaka del av återkravet ska det redovisas. Eventuellt domslut från förvaltningsrätten till kommunens fördel utgör underlag för ansökan om utmätning hos Kronofogdemyndigheten.

9.7 Utredning om misstänkt bedrägeri

Har någon lämnat oriktiga uppgifter eller förtigit inkomster och på så sätt obehörigen eller med för högt belopp fått ekonomiskt bistånd kan detta vara en olaglig handling. I princip ska alla misstankar om bedrägeri polisanmälas. Oavsett om polisanmälan görs eller inte, ska det belopp den enskilde fått obehörigen eller med för högt belopp återkrävas. Underlåtenhet att polisanmäla får inte ”kvittas” mot återbetalning. Innan polisanmälan övervägs ska en utredning göras. Den ska svara på följande frågor

- Innebär en polisanmälan att en planerad eller påbörjad behandling inte kan genomföras?
- Är det misstänkta bedrägeriet av obetydlig omfattning?
- Har den sökande varit medveten om konsekvensen av sitt handlande?

Om bedrägeriet bedöms vara av obetydlig omfattning och en polisanmälan skulle innebära att planerad eller påbörjad behandling inte kan genomföras kan förvaltningschef besluta att polisanmälan inte ska göras.

Den skriftliga utredningen ska bifogas polisanmälan och ska ge en beskrivning av den sökandes ekonomiska och sociala situation samt förvaltningens bedömning av den sökande och det som hänt. Den ska också innehålla följande fakta

- Uppgifter om utbetalningar den sökande obehörigen fått, datum och ändamål samt på vilket sätt de är felaktiga.
- Fotokopior på olika verifikationer, till exempel löneavier, läkarintyg, med mera.
- Redogörelse för inkomster månad för månad och hur dessa kontrollerats.
- Vilket belopp nämnden återkräver.
- Eventuella journalblad som visar vilken information den sökande fått eller andra relevanta fakta som legat till grund för de aktuella

besluten.

- Kopior på ansökningsblanketter med sökandens underskrift ska bifogas.

Utredningen ska delges den sökande i samband med att den skickas till polismyndigheten om det inte finns mycket starka skäl mot det.

10. Barnkonsekvensanalys

Bland de personer som beviljas ekonomiskt finns barnfamiljer och riktlinjen bedöms därför påverka barn. En risk med riktlinjen är att barn drabbas genom att hushållet får en lägre ersättning. Barnets bästa bör generellt vara att få behålla den levnadsstandard som de har. Intresset av en enhetlig tillämplig av ersättningsnivåerna bedöms dock vara av sådan vikt att det får gå före, detta gäller särskilt med beaktande av försörjningsstödets utformning som en tillfällig lösning.

Riktlinjen följer Socialstyrelsens rekommendationer och den praxis som har utarbetats av domstolar. Den bedöms därför inte strida mot barnens bästa på ett icke-godtagbart sätt. Barnen som påverkas av beslutet har inte getts tillfälle att uttrycka sina åsikter mot bakgrund av dokumentets övergripande natur.

5. Samverkansavtal med Svenljunga kommun rörande medicinskt ansvarig för rehabilitering SN2026/136

BOLLEBYGDS KOMMUN

Tjänsteskrivelse

2026-10-22

Kristina Augustsson | T.f utvecklingschef

0734-647418 | kristina.augustsson@bollebygd.se

Dnr 191940

Samverkansavtal med Svenljunga kommun rörande medicinskt ansvarig för rehabilitering/hjälpmedelssamordnare

Förslag till beslut

Socialnämnden godkänner samverkansavtal mellan Bollebygds och Svenljunga kommun avseende medicinsk ansvarig för rehabilitering/hjälpmedelssamordnare.

Socialnämnden ger förvaltningschef i uppdrag att teckna samverkansavtalet.

Ärendet

Den 1 juli 2026 infördes ett krav i hälso- och sjukvårdslagen som innebär att det ska finnas en medicinskt ansvarig för rehabilitering (nedan MAR) i den kommunala hälso- och sjukvården. MAR ska vara fysio- eller arbetsterapeut. MAR är en administrativ kvalitetssäkringstjänst och arbetar inte direkt med patienter. MAR ansvarar bland annat för patientsäker rehabilitering, kvalitet och rutiner och avvikelsehantering.

Tidigare har socialförvaltningens medicinskt ansvariga sjuksköterska haft denna roll men efter lagändringen finns ett behov på en separat befattning med den utbildning som lagen kräver. Det finns inget hinder i lagstiftningen att två eller fler kommuner delar på en MAR. Det avgörande är att kommunen organiserar verksamheten så att kraven på god vård enligt hälso- och sjukvårdslagen uppfylls.

Socialförvaltningen har haft en dialog med Svenljunga kommun och tagit fram ett förslag på samverkansavtal rörande MAR som på sikt även ska arbeta som

BOLLEBYGDS KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2026-10-22

hjälpmedelssamordnare. Av avtalet framgår att Bollebygds kommun har arbetsgivaransvaret för MAR och att Svenljunga kommun köper tjänsten av Bollebygd. Syftet med avtalet är att reglera parternas ansvar, kostnadsfördelning och andra frågor avseende tjänsten.

Av avtalet framgår att tjänsten ska fördelas så att MAR arbetar 50 % (20 h/vecka) i respektive kommun. Avtalet ger Svenljunga kommun möjlighet att delegera beslutanderätt till MAR (så kallad extern delegation).

Ekonomiska förutsättningar

I och med att socialförvaltningen har ett ansvarsområde som omfattar rehabilitering finns ett lagkrav på att ha en MAR. Socialförvaltningen har äskat medel för en 50 % tjänst i budget för 2027.

Av det föreslagna samverkansavtalet framgår att Svenljunga kommun ska betala ersättning till Bollebygds kommun som är baserad på Bollebygds kommuns självkostnader med anledning av uppdraget. Bollebygds kommun får ersättning för den anställdes månadslön, personalomkostnader för aktuellt år och ett så kallad over-head-tillägg på 15 % som ersätter till exempel arbetsledning, lokaler och kompetensutveckling.

Bedömning

Socialförvaltningen bedömer att 50 % är tillräckligt för att MAR ska kunna fullgöra sitt uppdrag utifrån kommunens storlek och verksamhet. Det är lämpligt att samverka funktionen med Svenljunga kommun och att ett samverkansavtal tecknas för att reglera villkoren. Det föreslagna samverkansavtalet bedöms ändamålsenligt.

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Webbplats	E-post
517 83 Bollebygd	Ballebovägen 2	033–231300	033-231428	www.bollebygd.se	kommunen@bollebygd.se

BOLLEBYGDS KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2026-10-22

Barnkonsekvensanalys

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån barnperspektivet.

Beslutsunderlag

- Samverkansavtal med Svenljunga kommun rörande medicinskt ansvarig för rehabilitering, Socialförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-22
- Samverkansavtal avseende Medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR)/Hjälpmedelssamordnare

Skickas till

Socialnämnden i Svenljunga kommun

BOLLEBYGDS KOMMUN

Socialförvaltningen

Rickard Olsson	Kristina Augustsson
Förvaltningschef	T.f utvecklingschef

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Webbplats	E-post
517 83 Bollebygd	Ballebovägen 2	033–231300	033-231428	www.bollebygd.se	kommunen@bollebygd.se

Samverkansavtal avseende Medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR)/Hjälpmedelssamordnare

Detta avtal (Avtalet) reglerar av parterna överenskommen samverkan avseende funktionen som medicinskt ansvarig för rehabilitering/hjälpmedelssamordnare.

Avtalet är upprättat med stöd av 9 kap. 37 § kommunallagen, (KL).

1. Parter

Detta samverkansavtal (Avtalet) har ingåtts mellan

Bollebygds kommun, organisationsnummer 212000-2973, (nedan Värdkommunen)

Svenljunga kommun, organisationsnummer XXXXXX-XX (nedan Samverkanskommunen).

Värdkommunen och Samverkanskommunerna benämns gemensamt för Parterna.

2. Bakgrund

En kommun kan enligt 9 kap. 37 § kommunallagen ingå avtal om att någon av dess uppgifter helt eller delvis ska utföras av en annan kommun, så kallad avtalssamverkan.

Den 1 juli 2026 infördes ett krav i hälso- och sjukvårdslagen på att det ska finnas en medicinskt ansvarig för rehabilitering i varje kommun. Partena ser ett behov av samverkan avseende funktionen medicinskt ansvarig för rehabilitering/hjälpmedelssamordnare (nedan MAR). Det sker genom att Samverkanskommunen köper tjänsten MAR av Värdkommunen.

Parterna är eniga om att samverkan i fråga om funktionen är till gagn för kommunernas medlemmar. En sådan samverkan möjliggör bland annat att erfarenheter från båda parter kan tas till vara och syftar till att säkerställa att rehabiliteringsinsatser inom kommunens primärvård bedrivs enligt gällande lagstiftning, föreskrifter och god praxis, samt att bidra till en säker, jämlik och personcentrerad vård.

3. Syfte

Syftet med Avtalet är att reglera Parternas ansvar, kostnadsfördelning och andra frågor avseende tjänsten som MAR.

4. Uppdragets omfattning

Omfattningen av uppdraget som MAR hos Värdkommunen bedöms motsvara 100 % av en heltidstjänst.

Tjänsten ska fördelas enligt följande:

Värdkommunen: 50 %, (20 timmar per vecka)

Samverkanskommunen 50 %, (20 timmar per vecka)

Arbetstiden planeras i samråd mellan Parterna.

5. Arbetsledning

Värdkommunen har arbetsgivaransvaret för den som anställs som MAR inklusive lönesättning, arbetsmiljöansvar och övriga skyldigheter enligt lag och kollektivavtal.

Värdkommunen utgör tjänsteställe för MAR.

Samverkanskommunen ansvarar för den dagliga verksamhetsstyrningen av de arbetsuppgifter som utförs inom kommunens verksamhet. Samverkanskommunen har även ett arbetsmiljöansvar för den som anställs när arbete utförs i Samverkanskommunens lokaler i enlighet med 3 kap. 12 § arbetsmiljölagen.

6. Delegation för samverkanskommunen

Samverkanskommunen har rätt att delegera beslutanderätt till MAR (så kallad extern delegation). Socialnämnden hos samverkanskommunen beslutar genom delegationsordningen om delegationens omfattning och om de villkor som ska gälla för delegationen.

7. Administration

Båda Parterna ansvarar var för sig för att:

- Tillhandahålla en arbetsplats för den tid som MAR utför uppdrag i kommunens verksamhet
- Ge MAR tillgång till nödvändiga verksamhetssystem, nödvändiga arbetsredskap erforderligt administrativt och annat stöd för att upprätthålla uppdraget i bägge kommunerna under avtalstiden.
- Se över sin delegationsordning och komplettera med de bestämmelser som bedöms motiverade.
- Säkerställa att MAR informeras om och följer tillämpliga bestämmelser om sekretess och teckna därför lämpliga avtal. Parterna ansvarar för att säkerställa att behandling av personuppgifter sker i enlighet med dataskyddslagstiftningen.

8. Hantering av handlingar, dokumentation och arkiv

All information i form av handlingar, dokumentation och liknade ska ägas och hållas ordnade och förvaras i respektive kommun utifrån gällande dokumenthanteringsplan.

9. Uppföljning av samverkan

Parterna har rätt att kontrollera och följa upp verksamheten inom ramen för avtalet. Parterna är skyldiga att medverka i uppföljning och utvärdering av verksamheten.

10. Ersättning

Samverkanskommunen ska betala ersättning till Värdkommunen som är baserad på Värdkommunens självkostnader med anledning av uppdraget. För genomförandet utgår ersättning enligt tabellen nedan.

Ersättning per månad
Anställds månadslön (50 %)
PO-pålägg för aktuellt år
OH-pålägg 15 %
Totalt:

11. Fakturering

Värdkommunen ska fakturera Samverkanskommunen kvartalsvis i förskott genom faktura. Om anledning till anmärkning mot faktura inte föreligger ska betalning erläggas inom 30 dagar från fakturans ankomstdag.

Vid försenad betalning debiteras dröjsmålsränta enligt 6 § räntelagen. Fakturerings-, påminnelse- eller förseningsavgifter utgår inte.

12. Försäkring och ansvar

Parterna ansvarar för att ha en gällande ansvarsförsäkring för sin verksamhet. Ansvar för skador orsakade av MAR bestäms utifrån förutsättningarna i det enskilda fallet i enlighet med skadeståndslagen.

13. Avtalstid och uppsägningsvillkor

Avtalet gäller från och med 2026-XX-XX och löper tills vidare med 6 månaders uppsägningstid. Uppsägning ska skriftligen och delges den andra parten.

14. Uppföljning

Parterna förbinder sig att hålla varandra informerade om omständigheter som kan ha betydelse för uppdragets genomförande. Parterna är skyldiga att medverka i uppföljning och utvärdering av uppdraget.

15. Ändringar och tillägg

Tillägg och ändringar av detta avtal ska ske skriftligen för att vara gällande och undertecknas av behöriga företrädare för respektive part.

16. Omförhandling

Parterna är överens om att söka anpassa sig till nya förhållanden som kan uppstå under avtalsperioden och på bästa sätt försöka tillgodose varandras förutsättningar och behov.

Parterna har rätt att begära omförhandling av detta avtal om det under avtalstiden sker väsentliga förändringar av de förutsättningar som avtalet baseras på. Omförhandling ska skriftligen begäras hos motparten. Rätten till begäran om omförhandling innebär inte någon rätt till ändring av avtalets innehåll.

17. Hävningsrätt

Om någon av Parterna väsentligen åsidosätter sina skyldigheter och åtaganden enligt detta avtal, har den andra parten rätt att säga upp avtalet. Vid hävning upphör uppdraget en månad från det att någon av parterna skriftligen skickat en hävningsanmälan till den andra parten.

18. Tvist

Om parterna inte kommer överens i någon fråga kopplad till avtalet om samverkan ska i första hand lösas genom förhandlingar mellan parterna. Om det inte fungerar ska tvisten prövas av allmän domstol.

Avtalet har upprättats i två exemplar, varav parterna tagit varsitt.

Härmed godkännes Samverkansavtal avseende Medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR)/Hjälpmedelssamordnare enligt ovan.

Underskrift sker genom digital signering.

För Bollebygds kommun

NN

Förvaltningschef

För Svenljunga kommun

NN

Förvaltningschef

9. Sammanställning av klagomål, kvartal 3 2026 SN2026/9

BOLLEBYGDS KOMMUN

Tjänsteskrivelse

2026-10-15

Karolin Lindh |
Utvecklingsledare/nämndsekreterare

0734-64 75 45 |
karolin.lindh@bollebygd.se

Dnr 191798

Sammanställning av klagomål och synpunkter kvartal 3, 2026

Förslag till beslut

Socialnämnden noterar informationen till protokollet.

Ärendet

Enligt Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiska kvalitetsarbete SOSFS 2011:9 5 kap ska den som bedriver socialtjänst, hälso- och sjukvård eller verksamhet enligt LSS ta emot och utreda klagomål och synpunkter på verksamhetens kvalité. Dessa ska utredas och analyseras i syfte att se trender som indikerar brister i verksamhetens kvalité. Socialförvaltningen gör en sammanställning varje kvartal. Verksamhetschefer bedömer huruvida synpunkten innebär en brist utifrån relevant lagstiftning för verksamhetsområdet.

Under kvartal 3 2026 har tolv klagomål och synpunkter inkommit, varav nio inom äldreomsorgen och två inom individ- och familjeomsorgen samt ett som bedöms ligga utanför socialnämndens ansvarsområde.

Under samma period inkom inga klagomål eller synpunkter som berörde verksamhetsområdet funktionsstöd.

BOLLEBYGDS KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2026-10-15

Barnkonsekvensanalys

Ärendet innebär inga direkta konsekvenser för barn, men bidrar till kvalitetsuppföljning och ett förbättrat arbete med barnets bästa i fokus.

Beslutsunderlag

- Sammanställning av klagomål/synpunkter kvartal 3, 2026, SN2026/9

Skickas till

Kommunens revisorer

BOLLEBYGDS KOMMUN

Socialförvaltningen

Rickard Olsson	Karolin Lindh
Förvaltningschef	Utvecklingsledare/nämndsekreterare

Handläggare
Karolin Lindh | Utvecklingsledare/nämndsekreterare
0734-64 75 45 | karolin.lindh@bollebygd.se

Dnr : **191797**

Sammanställning av klagomål kvartal 3, 2026

SN dnr	Klagomålsställare/ synpunktslämnare	Område	Klagomål/ synpunkt/beröm	Brist?	Åtgärd	In datum	Svars-datum
2026_SN_732	Annan	-	Synpunkt gällande fel text på kommunens webbplats.	Nej	Ärendet bedömdes avse en felanmälan av webbplatsen och skulle därför hanterats via kommunens tjänst för felanmälan. Den felaktiga informationen har korrigerats på	2026-09-29	2026-09-30

					kommunens webbplats. Synpunktslämnaren har fått återkoppling samt information om hur framtida felanmälningar registreras.		
2026_SN_714	Anhörig	Äldreomsorgen (ÄO)	Synpunktslämnaren uttrycker uppskattning för hemsjukvårdens arbete, men framför samtidigt oro kring verksamhetens bemanning. Vidare framförs önskemål om att inte ta emot stöd från personal med viss religiös klädsel eller trosuppfattning.	Nej	Enhetschef har besvarat och informerat om att hemtjänsten arbetar utifrån gällande lagstiftning, kommunens värdegrund och principen om alla människors lika värde. Det har förtydligats att verksamheten inte kan göra personalplanering utifrån medarbetares religion eller andra skyddade personliga egenskaper.	2026-09-12	2026-09-23

2026_SN_717	Anhörig	Äldreomsorgen (ÄO)	Kompletterande synpunkt avseende ärende 2026_SN_714.	Nej	Synpunkten har tagits emot, bedömts och besvarats. Ärendet har hanterats inom ramen för tidigare utredning och svar i ärende 2026_SN_714.	2026-09-12	2026-09-23
2026_SN_684	Företrädare	Äldreomsorgen (ÄO)	Klagomål på städning och ordning i den enskildes lägenhet. Lägenheten upplevs som bristfälligt städad under längre tid med smutsiga golv och brister i hygienutrymmet.	Nej	Enhetschef har återkopplat till företrädare samt utökat beslut på biståndsbedömda insatser för att matcha brukarens behov.	2026-09-08	2026-09-09
2026_SN_681	Personal	Äldreomsorgen (ÄO)	Klagomål har framförts på städningen av rum på korttidsboende efter	Nej	Det finns redan en pågående process sedan tidigare. Enhetschef har	2026-09-07	2026-09-24

			utskrivning. Det uppges att städningen inte genomförts enligt rutin, vilket medfört brister i renhållningen och en oro för ökad smittspridningsrisk samt merarbete för verksamhetens personal.		haft dialog med utföraren kring de områden som behöver förbättras eller inte fungerar tillfredsställande. Uppföljning kommer att genomföras under hösten 2026. Enhetschef har även återkopplat till personalgruppen. Informationen kommer dessutom att tas upp på APT i november 2026.		
2026_SN_642	Anhörig	Äldreomsorgen (ÄO)	Synpunkter har framförts gällande hanteringen av den enskildes kläder och sängutrustning på boendet. Det uppges att täcke och	Nej	Enhetschef och personal har tydliggjort förvaringen i tvättstugan genom märkning av hyllplan. Personal har även	2026-08-23	2026-08-24

			påslakan saknades samt att det förekommit brister i hanteringen av personliga tillhörigheter trots att dessa varit namnmärkta. Synpunkter har även lämnats på att låset till tvättstugan inte fungerade.		informerats att det alltid finns en uppsättning sängkläder och nödvändigt material i brukarens lägenhet. Felet på tvättstugans dörr har åtgärdats.		
2026_SN_637	Anhöriga	Äldreomsorgen (ÄO)	Anhöriga framför synpunkter på omsorgen kring den enskilde. Det gäller bland annat stöd vid uppstigning och måltider, städning och hygien samt bemötande och information till anhöriga. Anhöriga upplever att det finns behov av ökat engagemang och kontinuitet i omsorgen, samtidigt som de lyfter att många medarbetare	Nej	Enhetschef har informerat personal muntligt om inkommit klagomål samt påmint dem om att arbeta motiverande för att försöka få brukaren att vilja stiga upp tidigare samt inta frukost. Enhetschef har skickat skriftlig information till personalgruppen.	2026-08-20	2026-08-25

			gör ett mycket gott arbete.				
2026_SN_715	Enskild	Individ- och familjeomsorg (IFO)	Den enskilde har framfört synpunkter på att journalhandlingarna innehåller uppgifter som upplevs felaktiga och har begärt att få komplettera ärendet.	Nej	Den enskildes komplettering har lagts till handlingarna och bifogats den fysiska akten. Försök har gjorts att kontakta den enskilde för återkoppling om genomförd åtgärd, men utan resultat.	2026-07-28	-
2026_SN_716	Anhörig	Äldreomsorgen (ÄO)	Anhörig framförde synpunkter på vårdens hantering i samband med patientens sjukdomsförlopp och önskemål om sjukhusvård. Efter dialog med anhörig framkom att patienten under en längre tid haft omfattande	Nej	Enhetschef har haft samtal med berörd sjuksköterska och tagit upp ärendet i arbetsgruppen för att stärka lyhördheten och dialogen med anhöriga.	2026-08-18	Ingen återkoppling

			smärtproblematik och att vården haft löpande kontakt med läkare för att anpassa behandlingen.		Erbjuder den enskilde att komma till korttiden.		
2026_SN_516	Enskild	Äldreomsorg (ÄO)	Den enskilde framförde synpunkter på ett hemtjänstbesök där personal uppges ha förväxlat brukare och brustit i kommunikationen. Synpunkterna avsåg bland annat bemötande, förståelse för insatsen som skulle utföras samt hantering av arbetsuppgifter i hemmet.	Nej	Enhetschef har samtalet med personal.	2026-07-03	2026-07-03
2026_SN_513	Anhörig	Äldreomsorg (ÄO)	Anhörig framförde klagomål på att ett larm från den boende inte uppmärksammades	Ja	Enhetschef och administratör har kontrollerat larmloggarna. Det framkom att aktuellt	2026-06-28	2026-06-30

			skyndsamt. Anhörig upplevde även brister i informationen kring larmhanteringen och att den boende fick vänta på hjälp vid toalettbesök		larm inte registrerats i larmsystemet, varför en felanmälan har gjorts till larmoperatören enligt rutin. Regelbunden uppföljning sker genom kontroll av larmloggar. Enhetschef har även haft dialog med personal och informerat om vikten av att omgående felanmäla upptäckta brister i larmsystemet.		
2026_SN_755	Enskild	Individ- och familjeomsorg (IFO)	Klagomål kring socialtjänstens handläggning av ärende.	-	Utredning av ärendet pågår.	2026-09-30	-

* klagomålet är formulerat på ett sådant sätt att det inte går att ta ställning till om brist förekommit eller ej. Ex. ett klagomål som består av frågor eller önskemål

BOLLEBYGDS KOMMUN

10. Redovisning av ej verkställda beslut, kvartal 3 2026 SN2026/5

BOLLEBYGDS KOMMUN

Tjänsteskrivelse

2026-10-19

Socialförvaltningen

Karolin Lindh |
Utvecklingsledare/nämndsekreterare
0734-64 75 45 | karolin.lindh@bollebygd.se

Dnr 191886

Redovisning av ej verkställda beslut kvartal 3, 2026

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att godkänna redovisningen av ej verkställda beslut om bistånd enligt socialtjänstlagen och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade under perioden 2026-07-01 – 2026-09-30.

Ärendet

Socialnämnden ska rapportera alla gynnande beslut som ej verkställts inom tre månader dagen för beslut till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) och kommunens revisorer enligt 34 kap. 1 § socialtjänstlagen (SoL) och 28 f § lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Beslut som inte har verkställts på nytt efter att verkställigheten av någon anledning har avbrutits ska också rapporteras. Besluten ska rapporteras varje kvartal tills de är verkställda eller avslutats av annan anledning.

För varje beslut ska socialnämnden ange tidpunkten för beslutet, vilken typ av insats beslutet gäller samt kortfattat uppge skälen för fördröjningen.

Vidare ska socialnämnden lämna en statistikrapport till kommunfullmäktige enligt 34 kap. 3 § SoL och 28 h § LSS.

Rapporteringen ska ske en gång per kvartal.

BOLLEBYGDS KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2026-10-19

Barnkonsekvensanalys

Barnperspektivet beaktas i varje enskilt ärende som rör barn. Då ett beslut om insats inte kan verkställas inom rimlig tid övervägs andra insatser eller alternativa lösningar för att tillgodose den enskildes behov oavsett om insatsen gäller barn, familj, ungdom eller vuxen. Detta för att minimera eventuella negativa konsekvenser för den enskilde.

Beslutsunderlag

- Statistikrapport över ej verkställda beslut – kvartal 3, skapad 2026-10-19

Skickas till

Kommunfullmäktige (meddelande)

Kommunens revisorer

BOLLEBYGDS KOMMUN

Socialförvaltningen

Rickard Olsson	Karolin Lindh
Förvaltningschef	Utvecklingsledare/nämndsekreterare

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Webbplats	E-post
517 83 Bollebygd	Ballebovägen 2	033–231300	033-231428	www.bollebygd.se	kommunen@bollebygd.se

Dnr : **191885**

Statistikrapport - Redovisning av ej verkställda beslut, kvartal 3 2026

Typ av insats	Beslutsdatum	Datum för när verkställigheten avbröts	Skäl för dröjsmål	Lagrum
Kontaktperson	2026-04-10		Hos kommunen, svårigheter att hitta kontaktperson	9 § 4 LSS
Kontaktperson	**2026-06-10**		**Hos kommunen, svårigheter att hitta kontaktperson**	**9 § 4 LSS**
Kontaktperson	**2025-10-21**	**2026-05-27**	**Hos kommunen, svårigheter att hitta kontaktperson. Brukare önskade att avsluta**	**9 § 4 LSS**

			dåvarande kontaktperson och byta till annan kontaktperson.	

Fetstil = nya beslut som ej rapporterats om tidigare

BOLLEBYGDS KOMMUN

12. Ansökan om verksamhetsbidrag 2027, kvinno- och ungdomsjouren SN2026/124

BOLLEBYGDS KOMMUN

Tjänsteskrivelse

2026-10-16

Anneli Svensson | Tf.
Verksamhetschef IFO/FS
| anneli.svensson@bollebygd.se

Dnr 191824

Verksamhetsbidrag till Kvinno- och ungdomsjouren i Borås 2027

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att lämna verksamhetsbidrag till Kvinno- och ungdomsjouren i Borås med 15 kronor per invånare för 2027.

Ärendet

Kvinno- och ungdomsjouren i Borås har ansökt om verksamhetsbidrag på 15 kronor per invånare i Bollebygds kommun.

Kvinno- och ungdomsjouren är en partipolitiskt- och religiöst obunden förening som på olika sätt stödjer dem som drabbats av hot och/eller våld i nära relationer. Förutom skydd, stöd och krisbehandling erbjuder Kvinno- och ungdomsjouren de boende bland annat verksamhet för barn, både tillsammans med mamman för att stärka mamma/barn relationen och enskilt för barnen i en barnverksamhet med utbildade förskolelärare. Kvinno- och ungdomsjouren erbjuder även stöd för hot- och/eller våldsutsatta personer som inte bor på skyddat boende genom bland annat stödsamtal och hembesök.

Omsorgsnämnden i Bollebygd beslutade år 2006 att stödja Kvinno- och ungdomsjouren i Borås. Sedan dess har ett årligt verksamhetsbidrag beviljats i enlighet med Sjuhärads kommunalförbunds rekommendationer om verksamhetsbidraget

BOLLEBYGDS KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2026-10-16

Ekonomiska förutsättningar

Kostnaden för Bollebygds kommun beräknas utifrån ett invånarantal på 9 804 personer enligt SCB:s befolkningsstatistik. Det genererar summan 147 060 kronor för bidragsåret 2027. Kostnaden har räknats med i budget för verksamhetsområde Individ- och familjeomsorgen.

Barnkonsekvensanalys

Beslut i ärendet bedöms inte påverka barn och unga negativt.

Beslutsunderlag

- Ansökan om verksamhetsbidrag för 2027, SN2026/124-1
- Verksamhetsberättelse 2025 och verksamhetsplan 2026-2030, SN2026/124-2

Skickas till

Kvinno- och ungdomsjouren

BOLLEBYGDS KOMMUN

Socialförvaltningen

Rickard Olsson	Anneli Svensson
Förvaltningschef	Tf. Verksamhetschef IFO/FS

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Webbplats	E-post
517 83 Bollebygd	Ballebovägen 2	033–231300	033-231428	www.bollebygd.se	kommunen@bollebygd.se

KVINNO & UNGDOMSJOUREN
BORÅS

Borås 2026-09-14

Förvaltningschef Rickard Olsson
Socialförvaltningen
Bollebygds Kommun
517 83 Bollebygd

Ansökan om verksamhetsbidrag för 2027

Härmed ansöks om verksamhetsbidrag med 15 kronor per invånare för år 2027 till Kvinno- och ungdomsjouren Borås.
Vi bifogar vår senaste verksamhetsberättelse/plan.

Med vänliga hälsningar

Lena Fredriksson
Ordförande

Postadress	Telefon	Bankgiro	Org.nr
Kvinno- och ungdomsjouren Borås	010/4550365	5335-0252	864501-5200
Box 979		Innehar F-skattebevis	
501 10 Borås			

Bemanning: Dygnet runt alla dagar med personal på plats.

13. Internkontrollplan 2027 SN2026/119

BOLLEBYGDS KOMMUN

Tjänsteskrivelse

2026-10-20

Karolin Lindh |
Utvecklingsledare/nämndsekreterare

0734-64 75 45 |
karolin.lindh@bollebygd.se

Dnr 191900

Socialnämndens intern kontroll 2027

Förslag till beslut

Socialnämnden fastställer följande områden till internkontrollplanen 2027:

1. Kompetensförsörjning: Risk att verksamheten saknar den kompetens som krävs för att möta framtidens behov och utmaningar, vilket kan leda till försämrad kvalitet och minskad måluppfyllelse.

2. Klagomålsprocess: Risk att klagomål och synpunkter från tredje part inte hanteras enligt gällande rutiner, vilket kan leda till att förvaltningen och nämnden brister i sitt systematiska kvalitetsarbete och missar viktiga förbättringsområden.

3. Daglig verksamhet: Risk att målgruppen inom daglig verksamhet inte har förutsättningar att utvecklas och vara delaktig i samhällslivet, vilket kan leda till ökad isolering, minskad självständighet och inlåsningseffekter.

4. Verksamhetskontinuitet: Risk att hög personalomsättning, förändringar i organisationen och bristande kontinuitet bland chefer och nyckelpersoner uppstår, vilket kan leda till sårbarhet i organisationen, kompetensförlust, informationsglapp till bland annat vikarier, brister i kvalitets- och utvecklingsarbete samt ökade kostnader.

BOLLEBYGDS KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2026-10-20

Ärendet

Socialnämnden har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen för de verksamhetsområden som finns inom nämnden.

I enlighet med det reglemente för intern kontroll som kommunfullmäktige beslutade om den 17 september 2015 § 124, ska nämnden varje år fastställa en internkontrollplan som en del av verksamhetsplanen för kommande år. Internkontrollplanen bygger på en genomförd risk- och väsentlighetsanalys där nämnden identifierar och prioriterar de områden och risker som bedöms vara mest angelägna att följa upp. De utvalda områdena granskas särskilt under verksamhetsåret för att säkerställa en ändamålsenlig verksamhet och god intern kontroll.

Risk- och väsentlighetsanalysen har genomförts utifrån följande trestegsmodell:

1. **Kartläggning av risker**
   Samtliga enheter inom socialförvaltningen har genom gruppdiskussion och enkät fått möjlighet att inlämna de risker som identifieras inom respektive verksamhet.

2. **Workshop i förvaltningsledningen**
   Förvaltningsledningen genomförde den 24 augusti 2026 en workshop utifrån samtliga identifierade risker. Förvaltningsledningen har värderat riskerna utifrån sannolikhet och konsekvens för att ge nämnden en vägledning om riskens allvarlighetsgrad.

   Förvaltningen har värderat riskerna utifrån sannolikhet och konsekvens enligt graderingen nedan.

   Sannolikhet

   1. Mycket liten (kan inträffa en gång per år)
   2. Liten (kan inträffa varje månad)

Postadress 517 83 Bollebygd | Besöksadress Ballebovägen 2 | Telefon 033–231300 | Telefax 033-231428 | Webbplats www.bollebygd.se | E-post kommunen@bollebygd.se

BOLLEBYGDS KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2026-10-20

3. Stor (kan inträffa varje vecka)
4. Mycket stor (kan inträffa dagligen)

Konsekvens

1. Mindre
2. Måttlig
3. Betydande
4. Katastrofal

Sannolikheten och konsekvensen multipliceras med varandra och ger då en vägledning om vilka områden som har högst allvarlighetsgrad.

3. **Workshop i socialnämnden**
   Socialförvaltningen genomförde den 20 oktober 2026 en workshop med socialnämnden och inhämtade därigenom synpunkter inför framtagandet av interkontrollplanen. Socialnämnden lyfte fram fyra risker till internkontrollplanen 2027.

Flera av riskerna som har identifierats i verksamheterna omhändertas redan genom nämndens ledningssystem för kvalitet som hanterar riskerna i utsedda huvudprocesser och delprocesser.

Barnkonsekvensanalys

Beslutet i ärendet bedöms inte påverka barn och unga negativt.

Beslutsunderlag

- Socialnämndens intern kontroll 2027. Tjänsteskrivelse 2026-10-20
- Risk- och väsentlighetsanalys 2027, SN2026/119

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Webbplats	E-post
517 83 Bollebygd	Ballebovägen 2	033–231300	033-231428	www.bollebygd.se	kommunen@bollebygd.se

BOLLEBYGDS KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2026-10-20

Skickas till
Förvaltningschef
Verksamhetschefer
Utvecklingschef

BOLLEBYGDS KOMMUN

Socialförvaltningen

Rickard Olsson	Karolin Lindh
Förvaltningschef	Utvecklingsledare/nämndsekreterare

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Webbplats	E-post
517 83 Bollebygd	Ballebovägen 2	033–231300	033-231428	www.bollebygd.se	kommunen@bollebygd.se

Identifierade risker samt riskbedömning							
	Riskmoment	**Risk** (VAD kan gå fel?)	**Sannolikhet**	**Konsekvens**	**Kommentar**	**Totalt riskpoäng**	**Till plan 2027**
	Beskrivning	***Beskrivning av risk***					
Styrning och ledning							
1.	Anhörigstöd	Risk att det strategiska uppdraget att implementera anhörigperspektivet enligt den nationella anhörigstrategin är otydligt avseende ansvar och genomförande, vilket kan leda till att anhöriga inte erbjuds ett likvärdigt stöd och att kommunen inte uppfyller nationella intentioner.	2	1		2	Nej
2.	Ansvarsfördelning mellan enheter	Risk att ansvarsfördelningen mellan hemtjänst, biståndshandläggning och kommunal primärvård är otydlig, vilket kan leda till att insatser missas eller att dubbelarbete uppstår.	3	2		6	Nej

3.	Allmänna handlingar	Risk att ansvarsfördelning och resurser för hantering av allmänna handlingar är otydliga eller otillräckliga, vilket kan leda till brister i rättssäkerhet, service och efterlevnad av lagstiftning.	1	3		3	Nej
4.	Daglig verksamhet	Risk att målgruppen inom daglig verksamhet inte har förutsättningar att utvecklas och vara delaktig i samhällslivet, vilket kan leda till ökad isolering, minskad självständighet och inlåsningseffekter.	2	3		6	Ja
Kompetensförsörjning och personalomsättning							
5.	Kompetensförsörjning	Risk att verksamheten saknar den kompetens som krävs för att möta framtidens behov och utmaningar, vilket kan leda till försämrad kvalitet och minskad måluppfyllelse.	4	3		12	Ja
6.	Verksamhetskontinuitet	Risk att hög personalomsättning, förändringar i organisationen och bristande kontinuitet bland chefer och	2	3		6	Ja

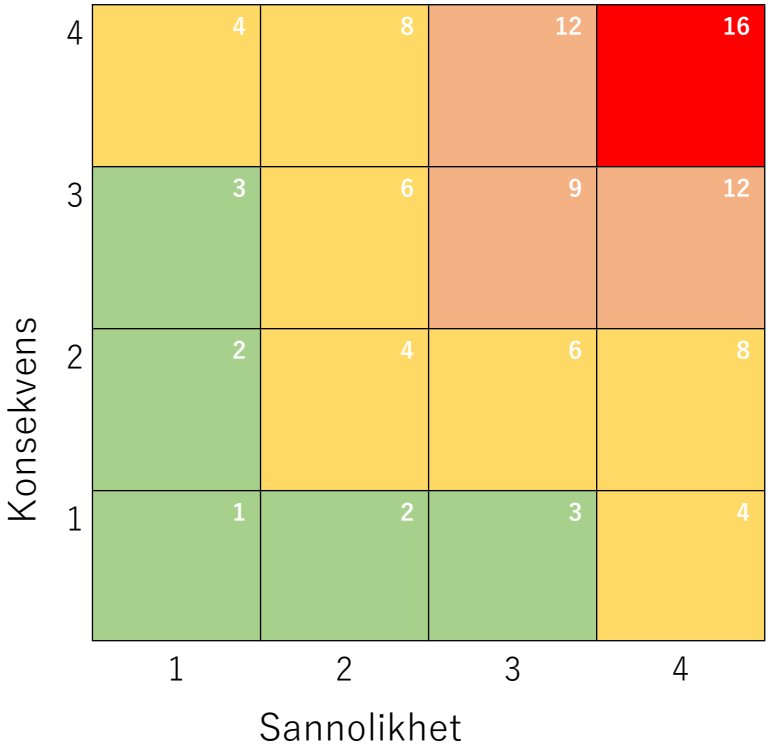
		nyckelpersoner uppstår, vilket kan leda till sårbarhet i organisationen, kompetensförlust, informationsglapp till bland annat vikarier, brister i kvalitets- och utvecklingsarbete samt ökade kostnader.					
7.	Upphandling	Risk att förvaltningen saknar tillräcklig kompetens kring upphandling av varor och tjänster samt att inköp och avtal inte följs upp vilket kan leda till bristande efterlevnad av lagstiftning, avgifter och bristande förtroende för kommunen.	2	3		6	Nej
Arbetsmiljö/resurser							
8.	Hot och våld	Risk att personal utsätts för hot, våld eller andra otrygga situationer i arbetet, vilket kan leda till ohälsa, sjukskrivningar, personalomsättning och svårigheter att rekrytera personal.	3	4		12	Nej

9.	Nya socialtjänstlagen	Risk att verksamheten saknar tillräckliga resurser för att implementera nya socialtjänstlagen, vilket kan leda till kvalitetsbrister, försenat förändringsarbete och att lagens krav inte uppfylls fullt ut.	2	2		4	Nej
10.	Arbetsbelastning	Risk för att ökade vård- och omsorgsbehov, hög utvecklingstakt och för låg personalresurs inte möts med tillräckliga resurser, tid och samverkan. Detta kan leda till hög arbetsbelastning, ohälsa, personalomsättning, ökade väntetider och bristande uppföljning, och mindre närvarande chefer vilket riskerar att försämra kvalitet, kontinuitet och rättssäkerhet samt medföra att brukare inte får stöd i rätt tid.	3	3		9	Nej
11.	Lokaler	Risk att ej ändamålsenliga lokaler medför brister i verksamheternas kvalitet, exempelvis att sekretessbelagda handlingar inte kan förvaras säkert vilket kan leda till att den personliga integriteten blir kränkt. Lyhörda lokaler och trångboddhet kan även leda till brister i arbetsmiljö för personal.	4	2	Risken omhändertas inom ramen för lokalresursplan.	8	Nej

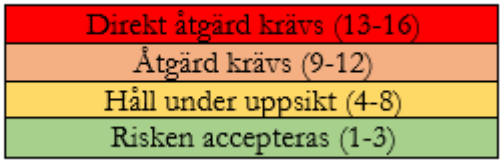
Kvalitet							
12.	Dokumentation	Risk att bemötandeplaner och genomförandeplaner inte hålls aktuella, vilket kan leda till brister i rättssäkerhet, uppföljning och kvalitetssäkring samt att den enskilde inte får det stöd och de insatser som beslutats.	3	3		9	Nej
13.	SIP	Risk att samordnad individuell plan (SIP) inte används i tillräcklig omfattning på grund av bristande systemåtkomst och kunskap om systemet, vilket kan leda till bristande samverkan och att den enskilde inte får rätt stöd i rätt tid.	2	2		4	Nej
14.	Klagomålsprocess	Risk att klagomål och synpunkter från tredje part inte hanteras enligt gällande rutiner, vilket kan leda till att förvaltningen och nämnden brister i sitt systematiska kvalitetsarbete och missar viktiga förbättringsområden.	2	3		6	Ja

15.	Avvikelsehantering	Risk att avvikelser inte rapporteras och hanteras enligt gällande rutiner, vilket kan leda till brister i kvalitetsarbetet och det ständiga förbättringsarbetet.	2	3		6	Nej
16.	Lex Sarah och Lex Maria	Risk att egenkontrollen av Lex Sarah och Lex Maria är otillräcklig och att beslutade åtgärder inte genomförs, vilket kan leda till att brister och missförhållanden kvarstår eller återkommer.	3	3		9	Nej
Ekonomi							
17.	Egenkontroll av avgifter	Risk att egenkontrollen av avgifter är otillräcklig, vilket kan leda till felaktiga avgiftsbeslut, ekonomiska förluster och minskad rättssäkerhet för den enskilde.	2	2		4	Nej
18.	Ekonomi	Risk att sjuklönekostnader felaktigt betalas ut till privata assistansbolag, vilket kan leda till ökade kostnader för kommunen eller bidra till ekonomisk brottslighet.	2	3		6	Nej

Riskmatris

	KONSEKVENS	SANNOLIKHET
4	Katastrofal	Mycket stor (kan inträffa dagligen)
3	Betydande	Stor (kan inträffa varje vecka)
2	Måttlig	Liten (kan inträffa varje månad)
1	Mindre	Mycket liten (kan inträffa en gång per år)

Direkt åtgärd krävs (13-16)
Åtgärd krävs (9-12)
Håll under uppsikt (4-8)
Risken accepteras (1-3)

17. Redovisning av delegeringsbeslut, oktober 2026 SN2026/1

BOLLEBYGDS KOMMUN

Tjänsteskrivelse

2026-11-06

Karolin Lindh |
Utvecklingsledare/nämndsekreterare

0734-64 75 45 |
karolin.lindh@bollebygd.se

Dnr SN2026/1-43

Redovisning av delegeringsbeslut, oktober 2026

Förslag till beslut

Socialnämnden godkänner redovisningen av delegeringsbeslut.

Ärendet

Socialnämnden har överlämnat sin beslutanderätt till utskott, förtroendevalda och tjänstepersoner i kommunen enligt socialnämndens antagna delegeringsordning 25 augusti 2026, § 80.
Dessa beslut ska redovisas till socialnämnden. Redovisningen innebär inte att socialnämnden ska ompröva eller fastställa delegeringsbesluten. Däremot kan socialnämnden återkalla lämnad delegering.

En lista över beslut som fattats med stöd av delegeringsordningen under perioden 2026-10-01– 2026-10-31 lämnas som beslutsunderlag. En sammanställning över beslut från sociala utskottets sammanträde från föregående månad lämnas också.

Nedan presenteras en sammanfattning av antal beslut/ärenden i följande områden/ärendegrupper;

Oktober 2026

BOLLEBYGDS KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2026-11-06

	Bifall	Avslag*	Övrigt*	Totalt
IFO Barn och unga	4	-	52	**56**
IFO Vuxen (missbruk, sociala kontrakt, boendestöd)	6	-	15	**21**
Ekonomiskt bistånd	39	22	12	**73**
Ordförandebeslut	-	-	2	**2**
Socialt utskott	-	-	1	**1**
Äldreomsorg	46	-	1	**47**
Funktionsstöd	8	4	-	**12**

*Avslag innefattar även delavslag, vilket innebär att den enskilde får en del av insatsen som hen har ansökt om. Avslag/delavslag kan bland annat bero på att den enskilde kan tillgodose sina behov eller få dem tillgodosedda på annat sätt, t.ex. av annan huvudman eller insats.

*Övrigt innefattar bland annat beslut om; att avsluta/inleda utredning/insats, överväganden om fortsatt vård/insats, m.m. För fullständig redovisning se bifogad sammanställning.

Beslutsunderlag

- Redovisning av delegeringsbeslut, oktober 2026, SN2026/1-42
- Sammanställning beslut socialt utskott, 2026-10-19, SN2026/1-41

Skickas till

Socialförvaltningen

BOLLEBYGDS KOMMUN

Socialförvaltningen

Postadress 517 83 Bollebygd | Besöksadress Ballebovägen 2 | Telefon 033–231300 | Telefax 033-231428 | Webbplats www.bollebygd.se | E-post kommunen@bollebygd.se

BOLLEBYGDS KOMMUN

Tjänsteskrivelse
2026-11-06

Rickard Olsson
Förvaltningschef

Karolin Lindh
Utvecklingsledare/nämndsekreterare

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Webbplats	E-post
517 83 Bollebygd	Ballebovägen 2	033–231300	033-231428	www.bollebygd.se	kommunen@bollebygd.se

Handläggare
Karolin Lindh | Utvecklingsledare/nämndsekreterare
0734-64 75 45 | karolin.lindh@bollebygd.se

Dnr : **SN2026/1-42**

Redovisning av delegeringsbeslut, oktober 2026

Socialnämnden har överlämnat sin beslutanderätt till utskott, förtroendevalda och tjänstepersoner i kommunen enligt socialnämndens antagna delegeringsordning 25 augusti 2026, § 80.

Dessa beslut ska redovisas till socialnämnden. Redovisningen innebär inte att socialnämnden ska ompröva eller fastställa delegeringsbesluten. Däremot kan socialnämnden återkalla lämnad delegering. Delegeringslistor och beslut finns tillgängliga hos socialförvaltningen.

Följande delegationsbeslut redovisas för nämnden:

Delegeringsbeslut Individ- och familjeomsorg – 2026-10-01 – 2026-10-31

Besluts id	Datum	Beslut	Beslutsfattare
40918	2026-10-01	E Ekonomiskt bistånd SoL beviljas under nuvarande förhållande	Ssek
40919	2026-10-01	E Bistånd enligt 12 kap 1 § SoL, bifall	Ssek

40920	2026-10-01	E Bistånd enligt 12 kap 1 § SoL, bifall	Ssek
40921	2026-10-01	Vux Fortsatt insats efter omprövning bifall	Ssek
40922	2026-10-01	BoU Förlängning av pågående insats	1:e Ssek
40923	2026-10-01	Vux Fortsatt insats efter omprövning bifall	Ssek
40924	2026-10-01	BoU Beslut att inte inleda utredning enligt 14 kap 2 § SoL	1:e Ssek
40925	2026-10-01	BoU Beslut att inte inleda utredning enligt 14 kap 2 § SoL	1:e Ssek
40926	2026-10-02	Vux Beslut om insats till boende enligt 11 kap 1 § SoL, beviljas	EC
40927	2026-10-02	E ÖKL Överklagandet kommit in i rätt tid	Ssek
40928	2026-10-05	E Utredning ekonomiskt bistånd 14 kap 2 §, inleds	Ssek
40929	2026-10-05	E Bistånd enligt 12 kap 1 § SoL, bifall	Ssek
40930	2026-10-05	BoU Beslut att inte inleda utredning enligt 14 kap 2 § SoL	1:e Ssek
40931	2026-10-06	Bou Utredning avslutas utan åtgärd	1:e Ssek
40932	2026-10-06	BoU Utredning avslutas med åtgärd	1:e Ssek
40933	2026-10-01	E Utredning ekonomiskt bistånd 14 kap 2 §, inleds	Ssek
40934	2026-10-07	BoU Utredning inleds	Ssek
40935	2026-10-07	BoU Utredning inleds	Ssek
40936	2026-10-07	BoU Utredning inleds	Ssek

40937	2026-10-07	BoU Utredning inleds	Ssek
40938	2026-10-07	BoU Beslut att inte inleda utredning enligt 14 kap 2 § SoL	1:e Ssek
40939	2026-10-07	Vux Utredning enligt 14 kap 2 § SoL, inleds ej	1:e Ssek
40940	2026-10-07	BoU Utredning inleds	Ssek
40941	2026-10-07	E Dödsboanmälan insänds till Skattemyndigheten	Ssek
40942	2026-10-08	BoU Utredning inleds	1:e Ssek
40943	2026-10-08	Vux Beslut förfrågan besvarad	Ssek
40944	2026-10-08	BoU Beslut att inte inleda utredning enligt 14 kap 2 § SoL	1:e Ssek
40945	2026-10-09	BoU Utredning inleds	Ssek
40946	2026-10-12	E ÖKL Dom inkommer, socialnämndens beslut fastställs	1:e Ssek
40947	2026-10-02	LVM Utredning enligt 7 § LVM inleds ej	1:e Ssek
40948	2026-10-12	BoU Insats avslutas	Ssek
40949	2026-10-13	E Bistånd enligt 12 kap 1 § SoL, avslag	Ssek
40950	2026-10-13	BoU Beslut att inte inleda utredning enligt 14 kap 2 § SoL	EC
40951	2026-10-13	BoU Beslut att inte inleda utredning enligt 14 kap 2 § SoL	EC
40952	2026-10-13	Vux Beslut om insats enligt 11 kap 1 § SoL, beviljas	1:e Ssek
40953	2026-10-13	BoU Beslut att inte inleda utredning enligt 14 kap 2 § SoL	EC

40954	2026-10-13	BoU Beslut att inte inleda utredning enligt 14 kap 2 § SoL	EC
40955	2026-10-05	Vux Fortsatt insats efter omprövning bifall	Ssek
40956	2026-10-14	BoU Utredning avslutas med åtgärd	Ssek
40957	2026-10-14	E Bistånd enligt 12 kap 1 § SoL, bifall	Ssek
40958	2026-10-14	E Bistånd enligt 12 kap 1 § SoL, bifall	1:e Ssek
40959	2026-10-14	BoU Beslut att inte inleda utredning enligt 14 kap 2 § SoL	EC
40960	2026-10-14	BoU Beslut att inte inleda utredning enligt 14 kap 2 § SoL	EC
40961	2026-10-15	Vux Beslut om insats till boende enligt 11 kap 1 § SoL, beviljas	EC
40962	2026-10-15	BoU Insats avslutas	Ssek
40963	2026-09-29	BoU Utredning avslutas med åtgärd	1:e Ssek
40964	2026-09-29	BoU Utredning avslutas med åtgärd	1:e Ssek
40965	2026-10-15	E Utredning ekonomiskt bistånd 14 kap 2 §, inleds	Ssek
40966	2026-10-15	BoU Beslut att inte inleda utredning enligt 14 kap 2 § SoL	1:e Ssek
40967	2026-10-15	BoU Öppenvård 11 kap 1 § SoL, beviljas	Ssek
40968	2026-10-15	BoU Öppenvård 11 kap 1 § SoL, beviljas	Ssek
40969	2026-10-15	E Bistånd enligt 12 kap 1 § SoL, bifall	Ssek
40970	2026-10-15	BoU Beslut att inte inleda utredning enligt 14 kap 2 § SoL	1:e Ssek

40971	2026-10-16	E Bistånd enligt 12 kap 1 § SoL, avslag	EC
40972	2026-10-01	BoU Utredning inleds	1:e Ssek
40973	2026-10-01	BoU Utredning inleds	1:e Ssek
40974	2026-10-15	BoU Utredning inleds	EC
40975	2026-10-19	BoU Överväga fortsatt vård när ett barn vårdas i ett annat hem 22 kap 13 § SoL	SU
40976	2026-10-19	Bou Utredning avslutas utan åtgärd	1:e Ssek
40977	2026-10-19	Bou Utredning avslutas utan åtgärd	1:e Ssek
40978	2026-10-19	E Bistånd enligt 12 kap 1 § SoL, bifall	Ssek
40979	2026-10-19	E Bistånd enligt 12 kap 1 § SoL, avslag	Ssek
40980	2026-10-19	Vux Beslut förfrågan besvarad	Ssek
40981	2026-10-19	E Bistånd enligt 12 kap 1 § SoL, bifall	Ssek
40982	2026-10-19	Bou Utredning avslutas utan åtgärd	1:e Ssek
40983	2026-10-20	Vux Beslut förfrågan besvarad	Ssek
40984	2026-10-20	E Bistånd enligt 12 kap 1 § SoL, bifall	Ssek
40985	2026-10-20	E Bistånd enligt 12 kap 1 § SoL, avslag	Ssek
40986	2026-10-20	BoU Beslut att inte inleda utredning enligt 14 kap 2 § SoL	1:e Ssek
40987	2026-10-20	BoU Beslut att inte inleda utredning enligt 14 kap 2 § SoL	1:e Ssek

40988	2026-10-20	BoU Beslut att inte inleda utredning enligt 14 kap 2 § SoL	1:e Ssek
40989	2026-10-20	BoU Beslut att inte inleda utredning enligt 14 kap 2 § SoL	1:e Ssek
40990	2026-10-20	BoU Anmäla misstanke om brott mot barn	1:e Ssek
40991	2026-10-20	E Bistånd enligt 12 kap 1 § SoL, bifall	Ssek
40992	2026-10-20	E Bistånd enligt 12 kap 1 § SoL, avslag	Ssek
40993	2026-10-20	E Bistånd enligt 12 kap 1 § SoL, bifall	1:e Ssek
40995	2026-09-30	BoU Förlängning av pågående insats	Ssek
40996	2026-10-21	E Bistånd enligt 12 kap 1 § SoL, bifall	1:e Ssek
40997	2026-10-21	BoU Öppenvård 11 kap 1 § SoL, beviljas	Ssek
40998	2026-10-21	BoU Beslut att inte inleda utredning enligt 14 kap 2 § SoL	EC
40999	2026-10-21	BoU Beslut att inte inleda utredning enligt 14 kap 2 § SoL	EC
41000	2026-10-21	BoU Beslut att inte inleda utredning enligt 14 kap 2 § SoL	EC
41001	2026-10-22	E Bistånd enligt 12 kap 1 § SoL, bifall	Ssek
41002	2026-10-22	E Bistånd enligt 12 kap 1 § SoL, bifall	Ssek
41003	2026-10-22	E Bistånd enligt 12 kap 1 § SoL, avslag	Ssek
41004	2026-10-22	Vux Beslut förfrågan besvarad	1:e Ssek
41005	2026-10-22	E Bistånd enligt 12 kap 1 § SoL, avslag	1:e Ssek

41006	2026-10-23	E Bistånd enligt 12 kap 1 § SoL, bifall	Ssek
41007	2026-10-23	E Utredning ekonomiskt bistånd 14 kap 2 §, inleds	Ssek
41008	2026-10-23	E Bistånd enligt 12 kap 1 § SoL, bifall	Ssek
41009	2026-10-23	E Bistånd enligt 12 kap 1 § SoL, avslag	Ssek
41010	2026-10-23	E Bistånd enligt 12 kap 1 § SoL, bifall	1:e Ssek
41011	2026-10-23	E Bistånd enligt 12 kap 1 § SoL, avslag	1:e Ssek
41012	2026-10-23	E Bistånd enligt 12 kap 1 § SoL, bifall	Ssek
41013	2026-10-23	E Bistånd enligt 12 kap 1 § SoL, avslag	Ssek
41014	2026-10-23	E Bistånd enligt 12 kap 1 § SoL, bifall	Ssek
41015	2026-10-23	E Bistånd enligt 12 kap 1 § SoL, avslag	Ssek
41016	2026-10-23	E Bistånd enligt 12 kap 1 § SoL, bifall	Ssek
41017	2026-10-23	E Bistånd enligt 12 kap 1 § SoL, bifall	Ssek
41018	2026-10-23	E Bistånd enligt 12 kap 1 § SoL, avslag	Ssek
41019	2026-10-26	Ekonomiskt bistånd mot återbetalning enligt 33 kap 2 §, beviljas	EC
41020	2026-10-26	E Avstå från krav på ersättning enligt 33 kap 6 § SoL, avslag	EC
41021	2026-10-26	E Bistånd enligt 12 kap 1 § SoL, bifall	Ssek
41022	2026-10-26	E Bistånd enligt 12 kap 1 § SoL, avslag	Ssek

41023	2026-10-26	E Bistånd enligt 12 kap 1 § SoL, bifall	Ssek
41024	2026-10-26	E Bistånd enligt 12 kap 1 § SoL, avslag	Ssek
41025	2026-10-15	BoU Förlängning av pågående insats	Ssek
41026	2026-10-26	E Bistånd enligt 12 kap 1 § SoL, bifall	Ssek
41027	2026-10-26	E Bistånd enligt 12 kap 1 § SoL, bifall	Ssek
41028	2026-10-26	E Bistånd enligt 12 kap 1 § SoL, avslag	Ssek
41029	2026-10-26	E Bistånd enligt 12 kap 1 § SoL, bifall	Ssek
41030	2026-10-26	E Bistånd enligt 12 kap 1 § SoL, avslag	Ssek
41031	2026-10-26	E Bistånd enligt 12 kap 1 § SoL, bifall	Ssek
41032	2026-10-26	E Bistånd enligt 12 kap 1 § SoL, avslag	Ssek
41033	2026-10-26	E Bistånd enligt 12 kap 1 § SoL, bifall	Ssek
41034	2026-10-26	E Bistånd enligt 12 kap 1 § SoL, avslag	Ssek
41035	2026-10-27	E Bistånd enligt 12 kap 1 § SoL, bifall	1:e Ssek
41036	2026-10-27	E Bistånd enligt 12 kap 1 § SoL, avslag	1:e Ssek
41037	2026-10-27	E Bistånd enligt 12 kap 1 § SoL, bifall	1:e Ssek
41038	2026-10-27	E Bistånd enligt 12 kap 1 § SoL, bifall	1:e Ssek
41039	2026-10-27	E Bistånd enligt 12 kap 1 § SoL, bifall	1:e Ssek

41040	2026-10-27	E Bistånd enligt 12 kap 1 § SoL, bifall	1:e Ssek
41041	2026-10-27	E Bistånd enligt 12 kap 1 § SoL, avslag	1:e Ssek
41042	2026-10-27	Vux Beslut förfrågan besvarad	Ssek
41043	2026-10-27	E Bistånd enligt 12 kap 1 § SoL, bifall	1:e Ssek
41044	2026-10-27	BoU Beslut att inte inleda utredning enligt 14 kap 2 § SoL	1:e Ssek
41045	2026-10-27	BoU Beslut att inte inleda utredning enligt 14 kap 2 § SoL	1:e Ssek
41046	2026-10-27	BoU Beslut att inte inleda utredning enligt 14 kap 2 § SoL	1:e Ssek
41047	2026-10-27	E Bistånd enligt 12 kap 1 § SoL, avslag	Ssek
41048	2026-10-23	E Utredning ekonomiskt bistånd 14 kap 2 §, inleds	Ssek
41049	2026-10-28	E Utredning ekonomiskt bistånd 14 kap 2 §, inleds	Ssek
41050	2022-07-15	U Godkännande av kontaktperson/familj	Ssek
41051	2026-10-28	E Arbetsmarknadsåtgärder	Ssek
41053	2021-02-01	U Godkännande av kontaktperson/familj	Ssek
41055	2025-09-12	U Godkännande av kontaktperson/familj	Ssek
41059	2026-10-22	BoU Insats avslutas	Ssek
41060	2026-10-28	BoU Beslut att inte inleda utredning enligt 14 kap 2 § SoL	EC
41061	2026-01-01	U Godkännande av kontaktperson/familj	Ssek

41062	2015-09-29	U Godkännande av kontaktperson/familj	Ssek
41063	2026-10-27	LVM Utredning enligt 7 § LVM inleds ej	1:e Ssek
41064	2026-10-29	E Dödsboanmälan insänds till Skattemyndigheten	1:e Ssek
41065	2026-10-29	E Utredning ekonomiskt bistånd 14 kap 2 §, inleds	1:e Ssek
41067	2023-11-01	U Godkännande av kontaktperson/familj	Ssek
41068	2026-10-28	BoU Öppenvård 11 kap 1 § SoL, beviljas	Ssek
41069	2026-10-27	Vux Utredning enligt 14 kap 2 § SoL, inleds ej	1:e Ssek
41070	2026-10-30	E Bistånd enligt 12 kap 1 § SoL, bifall	Ssek
41071	2026-10-30	E Bistånd enligt 12 kap 1 § SoL, bifall	1:e Ssek
41072	2026-10-30	E Bistånd enligt 12 kap 1 § SoL, bifall	1:e Ssek
41073	2026-10-30	BoU Beslut att inte inleda utredning enligt 14 kap 2 § SoL	EC
41074	2026-10-30	BoU Beslut att inte inleda utredning enligt 14 kap 2 § SoL	EC
41075	2026-10-30	BoU Beslut att inte inleda utredning enligt 14 kap 2 § SoL	EC
41087	2026-10-01	LVU Omplaceringsbeslut enligt 11 § LVU	Ordf.
41088	2026-10-01	LVU Omplaceringsbeslut enligt 11 § LVU	Ordf.

Besluts id	Datum	Beslut	Beslutsfattare
18544	20261001	Trygghetslarm bifall	Ssek
18545	20261006	Korttidsplats bifall	1:e Ssek
18546	20261006	LSS avslag kontaktperson	Ssek
18547	20261007	SOL Beslut att ej inleda utredning	1:e Ssek
18549	20261007	Hemtjänst bifall	Ssek
18550	20261007	Hemtjänst bifall	Ssek
18551	20261012	Korttidsplats bifall	1:e Ssek
18552	20261012	Korttidsplats bifall	1:e Ssek
18553	20261012	Hemtjänst bifall	Ssek
18554	20261012	LSS bifall boende vuxna	EC
18555	20261012	Hemtjänst bifall	Ssek
18556	20261012	Korttidsplats bifall	Ssek
18557	20261012	Boendestöd bifall	Ssek
18558	20261012	LSS bifall avlösarservice	Ssek
18559	20261012	LSS avslag kontaktperson	Ssek
18560	20261013	Dagverksamhet bifall	Ssek
18561	20261013	Hemtjänst bifall	Ssek
18562	20261012	LSS delavslag avlösarservice	Ssek
18563	20261013	Hemtjänst bifall	Ssek
18564	20261014	Hemtjänst bifall	Ssek
18565	20261014	Hemtjänst bifall	Ssek
18566	20261014	Boendestöd bifall	Ssek
18567	20261014	Trygghetslarm bifall	Ssek
18568	20261014	Hemtjänst bifall	Ssek
18569	20261014	Hemtjänst bifall	Ssek
18570	20261014	Hemtjänst bifall	Ssek
18571	20261015	Särskilt boende bifall	EC
18572	20261015	Särskilt boende bifall	EC
18573	20261015	Korttidsplats bifall	1:e Ssek
18574	20261016	Hemtjänst bifall	Ssek
18575	20261016	Trygghetslarm bifall	Ssek

18576	20261016	Hemtjänst bifall	Ssek
18577	20261019	LSS avslag kontaktperson	Ssek
18578	20261019	Hemtjänst bifall	Ssek
18579	20261020	Hemtjänst bifall	Ssek
18580	20261020	Korttidsplats bifall	Ssek
18581	20261020	Särskilt boende bifall	EC
18583	20261021	Hemtjänst bifall	Ssek
18584	20261021	Hemtjänst bifall	Ssek
18585	20261021	Hemtjänst bifall	Ssek
18586	20261022	Korttidsplats bifall	1:e Ssek
18587	20261026	Hemtjänst bifall	Ssek
18588	20261026	Hemtjänst bifall	Ssek
18589	20261027	Trygghetslarm bifall	Ssek
18590	20261027	Trygghetslarm bifall	Ssek
18591	20261027	Hemtjänst bifall	Ssek
18592	20261027	Korttidsplats bifall	1:e Ssek
18593	20261028	SOL bifall annat bistånd	Ssek
18594	20261028	Korttidsplats bifall	Ssek
18595	20261028	Hemtjänst bifall	Ssek
18596	20261028	Hemtjänst bifall	Ssek
18597	20261028	Korttidsplats bifall	Ssek
18598	20261028	Korttidsplats bifall	1:e Ssek
18599	20261029	LSS bifall korttidsvistelse	EC
18600	20261029	Hemtjänst bifall	Ssek
18601	20261030	Hemtjänst bifall	Ssek
18602	20261030	LSS bifall daglig verksamhet	Ssek
18603	20261030	Boendestöd bifall	Ssek
18604	20261030	Boendestöd bifall	Ssek

Delegeringsbeslut övriga – 2026-10-01 – 2026-10-31

Besluts id	Datum	Beslut	Beslutsfattare

SN2026/121	2026-10-01	4.4.1 Fatta tilldelningsbeslut och underteckna avtal till följd av direktupphandling av varor och tjänster. 100 000 – 300 000 kr	FC
SN2026/138	2026-10-30	4.4.7 Ansöka om samt återrapportera statsbidrag	EC
SN2026/130	2026-10-21	14.5 Yttrande till statliga landsting eller andra kommunala myndigheter, annan organisation eller enskild i ärenden som ej är av principiell beskaffenhet eller annan större vikt	FC

Förkortningar

Ordf.	Ordförande i socialnämnden
SU	Socialt utskott
FC	Förvaltningschef
VC	Verksamhetschef
EC	Enhetschef
1:e Ssek	1:e Socialsekreterare
Ssek	Socialsekreterare

Handläggare
Karolin Lindh | Utvecklingsledare/nämndsekreterare
0734-64 75 45 | karolin.lindh@bollebygd.se

Dnr : **SN2026/1-41**

Sammanställning beslut, socialt utskott 2026-10-19

Instans Socialnämndens sociala utskott

Tid och plats Måndag den 19 oktober 2026, kl. 09.00-10.00, Kommunhuset Stora samtalsrummet

Beslutande
Lars-Erik Olsson (S)
Patrik Karlsson (KD)
Tomas Bedö (M)

Tjänstepersoner
Sibell Törnblom, 1:e Socialsekreterare IFO, Barn och unga
Visar Papraniku, Enhetschef IFO, Vuxen
Sissela Bremmers, Socialsekreterare IFO, Barn och unga
Karolin Lindh, Sekreterare

Justering Måndag den 19 oktober 2026, omedelbart efter att sammanträdet avslutats

Justerare Patrik Karlsson (KD)

Ärendenummer	Ärende	Beslut

§ 47	Övervägande enligt 22 kap. 13 § SoL om fortsatt vård av barn utanför hemmet enligt 11 kap. 1 § SoL	Noterar
§ 48	Anmälningsärenden	Noterar

Lars-Erik Olsson (S)
Ordförande

Karolin Lindh
Sekreterare